

Womhaj Bóh!

Czíslo 1.
7. jan.

Četník 4.
1894.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy sobotu w Śsmolerjez knihicziščezetni w Budyschinje a łu tam dostacź sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 mp.

Śswjedzeń tšjoch kralow.

Mat. 2, 1—12. Čłowski syn njeje łuam w dnjach swojeho semského khodzenja mišionstwo bjes póhanami spēchowal ani jo psches swojich wuczomnikow spēchowacź dał. Pósklušny Wótzowskej woli je wón s tym spokojom był, šhubjene džěczi s domu Israela pntacź a sbózne czinicź. Halkle jako tón powyscheny je wón šapoczał wschittkich, tež póhanow, ł bebi czahnyč a to je pschicžina, czeho dla je džěn jeho ł njejušpicž a tén džěn, na kotrymž je wón mišionstwo bje wschěmi ludami wustajil.

S tym pak njeje krajene, so njeje Jesuś hižo w swojich semských dnjach daloko piche wschě mjelš kwjateho kraja a wušwoleneho luda wutrobny ł bebi czahnył. So maja tež póhanjo džěl na Dawitowym synu, to ło hižo psches to šjewi, so ło w šenjesowej šchlachcze Ruth mjenuje: tón, kiž ma Moabsku ja šchlachcžinu macžer, njemóže jenož sa židow byč. Šisčezje jašnišche šwětlo tale wěrnoscź dostanje psches to, šchtož ło powjeda wo mudrych s rańšcheho kraja. To je prawe a jašne wěšcženje se škuttom na tón czaš, hđez budze jich wjele s wječora a s ranja, s pschipołdnja a s połnozy pschicž a ło s Abrahamom, s Isaaom a s Jakubom sa blidom šynnyč. Woni łu přenjetni s póhanstwa, kotsiž nowonarodženemu kralej hołduja. W swojej kaldejškej abo peršiskej domišnje běchu wo tamnym Bileamowym wěšcženju (4 Mójš. 24, 15—17), so budze hwěšda s Jakuba šthadžecź, šlyšcheli, běchu tež w swojich šamšnych kwjatyh pišmach čitali: „Šdyž to abo tamne ło na njebješach pokazje, potom wulki kral we wječor-

nym kraju stanje; potom budze prawe a prawdosč, mēr a wješele we wschěch krajach knježicź a wschitke ludy wobšboži“; a jako ło nětko na wječornych njebješach džiwna hwěšda pokazje, dha nastaja ło s wješolej nadžiju na pucź. Daloki pucź, wonjerodzenje Jerusalemskich ludži, Herodaschowa lešnosč a wschě druge šadžewki pschewinje jich wěrjaza žadosč a pschindze ł kónzej. „Jako pak woni tu hwěšdu widžachu, šwješchichu ło jara wulžy.“ A tak je hišcze dženk wješele w kóždej póhanškej wutrobje, kotraž ł Jesušej pschindze. Śswjedzeń tšjoch kralow dyrbi mišionški šwjedzeń byč. Tehdy ło w póhanškich krajach czi wušcžija, kiž łu ło w běhu přjedawšich měšazow rošwucžicź dali. Tehdy je wješele psched Božimi jandželimi na kóždym hrěšniku, kiž pokutu cziwi. Tehdy dyrbi wješele byč tež w našich wutrobach.

Alle tak je s tym pola naš? Śsmy my lěpschi hacź czi ludžo w Jerusaleme? Je tež nam wutrobna naležnosč, tych póhanow, s kotrymž šmy my nětk psches šwoje kolonije nowe šwjaški dostali, ł sbóžnikej wješcž? Lubujemy my šenjesowy škutt, mišionstwo? Śsmy my tež pschekwědcženi, so tón, kiž wěri, hinał njemóže, hacź sa wušpšestrjenje šwojeje wěry s čžělom a s dušchu džělacź? Śsmy my tež hižo šami tu hwěšdu widželi? je ło našcha wutroba na nowonarodženym kralu wješchila? šmy my jemu šwoje šchazy wotežinili? — Přjecž se šymnej wutrobu, s wonjerodženjom, s liwkosčzu pschecžiwu mišionstwu! Šahoricž chzemy ło dacź sa žiwjenje, sa Boha a sa čłowjekow.

Šaj tón šenjes pomhaj nam wschittkim, so bychmy w tutym nowym lěcze jemu šwěrnišcho šlužili, so by wulka

S dobom to wujadko w prědku na hıwadle sawuje tak, so wuschi fastupja. Běchu s Boha tón wohnjowy pokas sroshniki a fastachu s mozu tón jachlaty czah, lédma pschi kamej kromje, hdžež bo ta njesbóžna hłubina pocžina. Boža pomozna ruka je w pošlednim wokomiknjenju tu.

Slétawšchi s wosow widža nětk wšchitzy, njedž tež to płomjo nimale hašcha, psched fak strachnym bjesdnom steja. S tšchepotom pósnaja, so bnych se wšchěni wosami hłuboko delka do ksmjercze sawrjeni byli, njeby-li to wohnjowe snamjo jich psched tym wobróto.

Witemu šdzeržerjej Bohu bo džakuja stejo a kleczo. Nělotryžkuli, tiz je hewat šymny a bo njemodli, spěwa tudž wošrjedža nožy nutrny džak.

Potom sawrócža czah. Přjedy pak, dnyli bo sažo do wosow šyduju, namdadža někotři bohaczi kupzy tež wumóžnej žónzy tak bohateho myta, so je nětko na šwoju pschimeru nimale samóžna. —

Sznadneho człowjeczka njesazpi, a czin jemu dobrotu, hdžež bo hodži. Ty njewěš, na kajke waschnje cze husto sazpjena ruka s njesboža winje. Dziwaj bo na Božich pomoznych skutkach! Šduž trašne skazjenje sa tobu hraba, a wěšte bo šda, so žaneho wuczeka njeje, wě wón hišcže w pošlenjej šwilzy wutorhnyč. Šeho pomozne dziwy šu psches wšchitke došnacze wulke.

Mjeno Jesuša.

Hłóš: Jesuša ja njepušcžu.
 Jesuš, mjeno najrjeišche
 Wšchitkich mjenow na tym šwěczi;
 Jesuš, kotryž s njebjež je,
 Snaje mjena człowškich džěczi.
 Šeho mjena wješel bo
 Tudž žyłe kšchescž'janstwo!

Jesuš, sbože šwěta, je
 Lěkarstwo sa nasche hrěti;
 Jesuš šylny ryczer je;
 S njepšhecželom ma wón šmėchi.
 Šdžež bo Jesuš šlyšhecž da,
 Czerta móž je šlemjena.

Jesuš je šhlėb njebjestl,
 Riž mi šłodži, kaž šej žadam,
 Psched ksmjercžu wón pomha mi,
 Pokylui mje, hdyž ja padam,
 Škódkošcž je mi we rczi,
 Lěkarstwo we šhorosczi.

Jesuš dobra studžen je,
 Wokšchewi te lacžne dusche;
 Jesuš, šlónzo hnady, mje
 Wobšwědčzi we czěmnyh strasche.
 Duscha, chžesh byčž wješela,
 Šytaj šebi Jesuša!

Jesuš wulki poklad je,
 Wón je wěcžnyh kulow krašnosčž;
 Jesuš, wěcžne wješele,
 Dawa w njebju wěcžnu jasnosčž;
 Wón je roža njebjeska,
 Riž te dusche wokšchewja.

Jesuš je najrjeišchi hlóš,
 Riž we šwěcže rjenje šynczi,
 Šduž mi panje k njebju lóš,
 Tam mi Jesuš pschezo klinczi.
 Jesuš moje žiwjenje
 Do wěcžnosče wostanje.

Jesuš je šchtom žiwjenja,
 Riž najrjeišche nješe plody;
 Šduž ma jeho wutroba,
 Duscha nima žanej' šchlotny;
 Šduž te plody wužiwam,
 Bucz mam wěšty k njebjeskam.

Jesuš, kulko najrjeišche,
 We njebju a na tej šemi,
 Jesušmjeno ššhrobli mje,
 So ja nješym šrudny ženi:
 Mjeno mi najkrašnišche
 Jesuš wěcžnje wostanje.

G. S.

Nowolėtny postrow.

„Šm, hm“ — praji bur Martin — „hm, maczi, mašch brnylu hižo na nožu a papjerku w ruzy a Susa pósla šedži wšcha nješczerpliwa. Wone drje budža šažo wulžyšchnje wazne wězti, kotrez nam Jan s wulkeho męsta pišche.“

Tón bo wješelesche, so je hišcže w starym lěcže šhwile, namašak, staršchimaj pišacž — so je šandžene lėto lėto byko, w kotrymž je wjele wuhladač, dokelž běiše s czicheje wjesti do wulkeho męsta pschishok.

„Šm, haj“, praji bur a do lista hładašche, „mi by lubšcho byko, hdyž šandžene lėto njeby nam Žana tak daloko wotwjedko a jeho njeby s dobom do wulkeho męsta domjedko. Tu w czichej wješzy ludžo žyłe hınaschi je stareho do noweho lėta du, hačž we wulkim mēcže. Jan bo wješeli, so hišcže šhwile namaša, šwojimaj staršchimaj pišacž — kaž by bo to šamo wot šebje nješosymiko, so dyrbi šhwile wěcž, staršchimaj pišacž a pschi pschecroczenju do noweho lėta s mērom štačž a šebi ruzy štylucž. Šubjenstwo je we wulkim mēcže, so włody lud w šchumjenju bo hibazeho žiwjenja wjazzy njewidži a nješyšchi, so je wšchitko czěto jako trawa a so my nasche lėto dokonjamy jako rēcž.“

„Š nono“, praji Susa, „ty jenož s poč wócžkom do Žanoweho lista hładašch. Tu šteji czorne na běšym, so pola mēščansšeho mišjonstwa wobkhadžuje a so Boži dom lubuje a so chze w domje teho šnješa wěcžnje wostacž.“

„Nó“, praji šary, „to je najlěpschi postrow, kotryž wot Žana na nowe lėto dostanu. Bóh daj, so by šwoje šlubjenje džeržak. Haj, je duschna wěž, so je w wulkim mēcže hišcže tajkich muži, tiz we wichorach czajša człowjekow na wěcžnosčž dopomnja. To šym w minjenym lěcže w Žanowych listach pschezo najradšcho czitač, šchtož mi wo škutkowanju mēščansšeho mišjonstwa pišasche. Duž chžemy šebi pschi kónzu lėta ruzy štylucž a s žylej wutrobu prošycž: Božo, žohnui nascheho hólza — Bóh žohnui mēščansše mišjonstwo.“

Najwjššche a najnižšche poniženje.

Na kawzy w hrodowej šahrodže bo dwaj muzej rošrēcžowaschtaj Přeni praji:

„Woprawdže dziwnje je, so bo tón wšhoki knješ tak daloko ponižuje a s tym šhudym tam, tiz šchcžezku mjeće, najpscheczelnišcho powjeda. Na to móže šhudy džělaczer hordy byčž. Njewobdžiwasch ty pscheczelnosčž wšhokeho knjesa?“

„Něšchto druge bo mi hišcže wjele dziwnišche byčž šda“, tamny po šwilzy wotmolwi, „njeje to wulkotnišche, so bo Boži Šsyn tak ponižowasche, so s njebjež na šemju pschišdže, s nami šhudymi hrěšnikami pscheczelnje rēcžecž? Haj, so bo tak daloko ponižowasche, sa nich wumrjecž? Še něšchto, šchtož mohlo naš bóle pošbėhnyčž hačž to, so naš šhryštuš pschi Božim trónje snaje a lubuje, jako byčmy jeho bratsja byli? Wjetšcheje šdobnosče njeje, hačž teho šnješa sa pscheczela wěcž a jeho pscheczel byčž: „Mty štejimy pschezo w najwjššchim wobkhadže, mjenužzy we wobkhadže s tym šnješom. Šeno so byčmy to wērišli a bóle wužili! Šhudži hrěšniky, tiz šhryštuša lubuja, šu najšobownišchi ludžo, pschetož woni rošymja wumóžnikaj. O, wona je šbóžnosčž, Jesušej rošymicz a jeho lubowacž.“

„Pomhaj Bóh“ je wot nětko niz jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wšchěch pschewawarujach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje dostacž. Na šchtwórcž lėta placzi wón 40 np., jenotliwe czizla bo po 4 np. pschedawaju.

Womhaj Bóh!

Cyklo 2.

14. jan.

Četnik 4.

1894.

Serbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju so kóždy bobotu w Smolerjez knihiczišcežetni w Budyschinje a so tam dostacž sa šchwórtlětnu pšchedplatu 40 mp.

2. njedzela po tšjoch kralach.

Jana 2, 1—11. Wulki džiw nam dženšnišche šwjate seženje powjeda. Njeměra je wošebje so pšhecziwo njemu šwjecika; wěra je jo wschelako wukładowacž chzyła. Tola je pšchezo njemudre pšchedowšacze, džiwny wukładowacž; so lohko stanje, so wot džiwu nicžo wjazny wysche njewostanje. Ale je-li so tutón džiw wuložicž dyrbi, dha pšhetrjehi wscho, šchtož so wustojni myšlerjo a wuložerjo wo seženju dženšnišcheje njedzele pišali a předomali, duščne wuloženje, kotrež je ras małe džěczatko dało.

Hospodač ředžesche hromadže se šwjajimi džěczimi a domjaznymi a čitatšche jim po starym pobožnym waschnju Bože šłowo. A jako wón te šłowa čitatšche, so je luby šbóžnik na kwašnu wodu do wina pšchewobrocziwschi wěru šwjajich wučožnikow wobtwjerdžik, dha šběhny so jedny i hólzow a džěsche w džěczazej myšli: „Nano, kak srošmju to? Kak móžesche so woda do wina pšchewobroczič?“ Najmlódsche džěczo pak sawoła i wješełym hłošom: „Nano, woda widžesche šbóžnikowu krašnosč a so šjašni. Wšchaf jěšor so w róžoitej jašnosčzi šjašni, hdyž so šłónzo i rašichich kurjawow šběhnje.“ Duž wofoscha nan pšhecželniwje šwoje džěczo a džěsche: „Sawěrnje, ja praju wam, šchtož Bože kraleštwó njedostanje jako džěczo, tén njebudže do njeho pšchicž.“ Ach, so bychmy my kaž tamne džěczo tónle a wschě šbóžnikowe džiwny srošmili; wšchaf nješku nam ja mudrowozny rošom pišane, ale ja pytažu a žadazu wutrohu njemudrych. Wědženje a srošmjenje wšchaf je tež jara wažne, ale pšched woczinjenej bibliju, pšched šłowom, kotrež wulki Bóh praji i šwjajim džěczom,

ma wscha šwětna mudrosč wonešicž. Bože šłowo njecha jenož i rošomom, ale chze tež i wutrobu čitane a rošpomnjene a niz i wědženjom, ale i wěru šapšchijate byč, niz i morweje wěru, ale i džěczazym dowěrjenjom.

Tola wotwobroczišmy šwoje myšle wot tuteho šwonšowneho džiwu i druhemu šnutšownemu, kotryž nam našch šwjajny tekst pokaže. Jesuš njepšchewobroczi jenož wodu do wina, ale tamny pobožny dom do šwjateho doma. Pobožny bě dom tychle kwašarjom. Pobožneho Jesuša, jeho maczer a jeho wučožnikow běchu pšcheprošyli. To bychy wěšče njěczinili, je-li so bychy šami šwětni čłowjektojo byli. Tola jich pobožnosč bě hišchče šłaba a nješrała. Hišchče njemějachy dospołnu wješełu wěru do Jesuša jako do šwojeho šnješa a šbóžnika. Nětko pak šjewi jim wšchitkim, Marji, šwojej maczeri, wšchitkim kwašarjam a wučožnikam Jesuš šwoju krašnosč jako krašnosč jenicžteho narodženeho Šsyna wot Wótza pošneho hnady a prawdy, so buchy wšchitzy we wěre do njeho wobtwjerdženi. To bě tón wjetšchi džiw w kwašnym domje.

Wulka je wěž, štwórbu wobtnězicž, wjele wjetšcha je pak ta, dušche wobtnězicž; njech je wulka wěž, wodu do wina pšchewobroczič, wjetšcha je ta, čłowške wutroby wozdžicž jako wodome řeki. A tónle džiw našch šnješ hišchče dženska čini. Šbóžny, kiž jeho sa hošča i šebi woła a pšcheprošy, šhoni, so jeho dom pšchěš njeho so do šwjateho doma pšchewobroczi. Wšchaf je pobožnych domow tež pola naš. Ludžo do nich ke mišchi řhodža a so i Božemu šlidu džerža. Bože šłowo je čěščene a sa šwjate džeržane. Tola dospołna pobožnosč hišchče žana žiwa

Womhaj Bóh!

Cyklo 3.
21. jan.

Četnik 4.
1894.

Serbske nježdelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy šobotu w Smolerjez knihcziščezetni w Budyschinje a šu tam dostacž sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

Nježdela Septuagesimae.

Mat. 20, 1—16. Moys Genhöfer (1789—1862) bě jedyn s najlěpschich fararjow, kiž šu we wschěch czašach byli. Wón bě prjedy katholic a šamo katholic mješnik, wobroczi šo pak k ewangelskej wěrje a bu mózny předař prawdoščze, kotraž s wěry wukhadža. A k temu bě wón tež prawy ludowy muž, kiž ludži, waschnje a rěč rošymjesche, kaž žadyn druh a jim Bože słowo bjes wscheje wučenoščze a wyškoteho kumschta wukladowasche. Wón předomasche po tej sašadže: předař nješmě ludžom jeno derje waricz, ale jim tež kžizu k temu dacž a tež někotrym wóšmuž do huby masacž. Duž bě jeho předomanje pschezo polne žiwjenja a mozy a ludžo njemóžachu šo na njeho napošluchacž.

Wo naschim dženšnišchim šwjatym ščenju je wón tole krašne pschirunanje cžinił:

Šchesta, džewjata a jědnata šchtunda. Haj wschať, tón Anjes we wschelakim czašu woła. Šče hižo želesnizu widželi? (wošada kiwa s hłowu); na njej wschať rano přeni cžah wotjědže. Tam šu šchtyri klašy, hđžež móžesch šobu jěč: přenja, druha, tšecža a šchtwórt. Šchtóž chze šobu, dyrbi billet měč, hewat nješmě šobu. Gladajče, tať mamy tež cžah do wěčneho wótzneho kraja: do Božeho raja. Šswjaty Duch je prawy cžahowy wóžet. Tón naš pomola; duž šwonja sa cžah. Nětk w přenjej klašy mało ludži jědže. Bohaczi pschińdu cžežto do Božeho kralestwa; w drugej klašy tež jich wjele nješedzi. Wudrym je Bóh jo potajil. Ale w tšeczej klašy jich wjazy šedzi a w šchtwórtjej je wscho polne. Šhudym budže ewangelion

predomany. Billet je žiwa wěra. Nětk wotjědže rańšchi cžah. To je pschi šwjatej kšchčenizy abo pschi wobnowjenju kšchčeniškeho šluba. Haj wschať, potom woła tón Anjes: pój! Ale rano leža ludžo w španju a w cžoplym kožu, duž njechadža won. „Wschať hišchče jedyn cžah dže“, praja woni. A nětk šwonja a hwišdaju a přecž je cžah. Gladajče, to je, hdyž w mladosčzi prajicže: „Chžu hagle šobu hieč, hdyž šym štary muž, potom je hišchče cžaša doščz“, a duž jich jeno tať mało k přenjemu cžahej pschińdže.

Druhi cžah, pschipołdnischi cžah to je, hdyž cžlowjel šo wozeni: „Haj wschať, šebi myšli, nětk je cžaš, šo budžesch hinajšchi cžlowjel, chžu tola šobu jěč“. Ale kaž hušto je: Šdyž chze jedyn na želesnizu, dha běži jemu dobry, štary pschecžel psches pucž a praji: „Štoj, hđžeha chžesch?“ „Na želesnizu k cžahej.“ „Ach šchto dha“, praji štary pschecžel; „wschať hišchče wjele cžahow dže, pój, dolho nješmój šo wohladaťoj, chžemoj bleschku hromadže wupicž“. A pschi tym cžah hwišda a je přecž. Tať šo nam dže, chze šo jedyn wobrocžicž, dha pschińdže hušto tať mjenowany dobry, to je šty pschecžel se štareho cžaša a praji: „Šchto, ty chžesch tež tajši modlať a mufar byč, ša to mašch hišchče dolhi cžaš“ — a cžlowjel da šo horje džeržecž a přecž je cžah. Nětk pschińdže wječorny cžah. To je, hdyž budže cžlowjel štary a běle wlošy na hłowu pschińdu a šuby wupanu. Nětk rěta: „Nětk je cžaš ša wotjědženje.“ No, dha jědže tež někotryžkuliz hišchče šobu. Nětk pschińdže pošledni cžah, nóžny cžah. To pak je štraschny cžah. Lokomotiva ma tajkej cžerwjenej woczi,

Womhaj Bóh!

Czytło 4.
28. jan.

Łétnik 4.
1894.

Szerbke njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy kobotu w Ssmolerjez knihicziščezetni w Budyschinje a łu tam dostacź sa sčtwórtlétnu pschedplatu 40 np.

Njedzela Seragesimae.

Łuf. 8, 4—15. Prósne njedyrbi ło po slobjenju stareho sakonja Boże słowo wróćicź, ale sczinicź, ł czemuź je pósklane. Tola tych sadźewłow jeho mozy je wjele po naschim swołatym sczenju. Do twjerdnych wutrobom njemóže ło wone sacziščezecź, w lohlich njemóže ło satorjenicź, w neczištych njemóže roscź, jeniczy w pěkných a dobrych wutrobach móže wjele płodow pschinjescź. Jako schpihel ł spytanju, kaje łu nasche wutrobny, je tón Anjes swołate pschirunanje psched naś stajik. Tak so bychmy głuboko do njeho gładali a pčsnawschi swołaje waschnje se wschej swołnosczu polěpschowali wutrobiniu rolu, so by swołno Božeho słowa tam sšhadźecź a stokróćne płody pschinjescź mohło. Kaje dha maja bycź nasche wutrobny? Kaje mjehka, głuboka a czista rola. Mjehka rola je psches wótry pluh rozrěšana a rostorhana. Swołno njepada jeno swjercha, ale do mjehkeje plóднеje semje. Pětna dobra wutroba je psches sprawnu potutu womjelnjła. Wona žada nutrnje po troscheje słódkeho Božeho słowa a wosmje jo wjele a swołniwje horje. Głuboka rola je ta, kotraž swołno domoli, ło głuboko sacziščezecź, a ło w plóднеj roli satorjenicź. Pětna dobra wutroba dyrbi swołno wschu sšwjerdzenoscz rosbicź a roslamacź dacź. Wona njewě niczo wjazny wo swołnoscz a swołnoscz. Wona je słowu póskluschna, byrnjesch ło pschezo głubšcho a głubšcho sacziščezecź a satorjenicź chze. Czista wutroba nima žanych czerunjow a žaneho njerjada wjazny, kotraž móžeja dobre swołno sadźewacź a saduščez. Pětna a dobra wutroba bėdzi ło kóždy džen ł nowa pschecziwo wschēm starosczam

a žadosczam, kotraž móžeja ju wotwobrocicź wot teho jeneho, kiž je nusne. Wona wschu prózu naložuje, tele czerne wutorhnycz a saniczič, kotraž móžeja swołno Božeho słowa sšhodźicź abo je saduščez. Pětna a dobra wutroba je tajka, kotraž swołno Bože słowo ł wěru a ł poniznosczu, ł lubosczu a se žadosczu. Pětna a dobra wutroba je tajka, kotraž ło dzerzi Božeho słowa a njeda to swołno swołno ani psches czerne ani psches swołno czeło a swołno krej, ani psches staroscz, kłbła a žadoscz teho swołno, ale jo w swołno kłowa a rozpomni. Pětna a dobra wutroba je tajka, kotraž njewě swołno jeno Bože słowo, ale tež po nim czi. Wona nima žaneho mēra, wona dyrbi tež wopokasacź, so je ło Bože słowo w nej tež žive a mózne scziniło. Wona dyrbi swołno, kotraž je jej sšhadźalo, tež swołno dacź psched ludźimi, so woni jeje dobre skutki widza a njewě swołno kłwala. Wona dyrbi płody pschinjescź w sczerpliwoscz. Haj w sczerpliwoscz! pschetož to placzi wjele czerne bėđenjow pschecziwo swołno czemnoscz, kiž ło pschezo swołno wróćca a chze słowo prjecź wsacz a jeho płody sšhadź. To placzi wjele czerne bėđenjow pschecziwo swołno, kotryž chze nam Bože słowo rubicź abo saduščez. To placzi wjele czerne bėđenjow pschecziwo swołno czeło a swołno kłwi, pschecziwo hordoscz a swołno, pschecziwo swołno a njewě, njewě sczerpliwoscz a małowěje, kotraž pschezo ł nowa ło w naś swołno a chzedza płody sadźewacź. Potom placzi, ło se sczerpnoscz bėdicź w tym bėđenju, kotraž je nam pschikasane. Bóh tón Anjes daj nam prawu hotowoscz, prawu swołno a wóšebje prawu sczerpnoscz.

Jesuf džesche: Čzaf pschińcž budže,
So czi prawi modlerjo
W duchu a we prawdže wšchudže
A Bohu budža modlicž so.

Jesuf žane wěšte města
A modlenju njepostaji;
Na wšchěch stronach zyle s wěšta
Nam so modlicž dowoli.

„Hdžež dwaj a tijo šhromadženi“,
Tak wón junu wupraji,
„Esu hdžežkuliz w mojim mjeni,
Tam šym šrijedža bjes nimi.

Jesuf šam pod šhtomy džesche,
Do šahrody t modlitwi,
Hdyž we duchu frudny běiche
So pošlednej wjecžeri.

Hdžež te džeczi šaspěwachu
Jom' pschi puczu zionškim,
Hdžež czi wuczobnizy džachu
A njemu: „Anježe, šafaz jim!“

„Budža-li te džeczi mjelcžecž“,
Tak jim Jesuf wotmolwi;
„Komjenje tu mēte rēcžecž!
To njech kōždy wopomni!“

Njebychmy tež my dženz chzpli
Šwój rt Bohu t šlužbje dacž,
Bychmy šebi šaflužili,
Božej' hnady njedostacž.

Anježe, ty bjes pōškow staji
Něhdy maše džeczatko,
A jom' šbōžnosč lubjo praji:
„Tyč je Bože kralestwo.“

Džeczi, hlaj, šmy šobu wšali
Do našcheje šrijedžišny,
So bychy czi šaspěwali
A cžesczi s hlošom njewiny.

Wuššyšch nětk, našch dobročželo,
Wuššyšch tu našch šnadny džaf,
Wuššyšch naš, Šmanuelo!
Njewemy cže cžescžicž wšchaf!

Na to šlědowaschtej dwě šhtucžzy s šhěrlušcha „Šaf powitam
ja tebje“.

Na šhěžorowy narodny dženi.

Našch luby šhěžor šwjeczi dženzka šwój 35. narodny dženi.
Wušžy a wyšožy šnježa a wjerchojo šmēdža šo jemu parschonszy
pschiblicžicž a jemu se šłowom šwoje šbožopšhecžza wuprajicž. Ale
tež my njechamy wuwostacž. W šwojich wutrobach, w šwojich
modlitwach špomniny na šwojeho droheho šhěžora a w šwojich
myšlach rošpomnamy tamne šłoma šhromadneje zyrkwineje mod-
litwy: „Njech je, o Anježe, twoja hnada wulka na twojim wotrocžku,
na našchim šhěžorje a kralu Wylemu; šdžerž nam jeho pschi
došhim žiwjenju t wobštajnemu žohnowanju a šhescžijanštemu
šnamjenju, špožčž jemu došhe a žohnowane šnježenje.“ Šako šhěžor
Wylem II. w lēcže 1888 na trón pschińdže, džesche wón šjawnje
tele šłowa: „W šo hibazym cžafu šym pschiškušnosč kralowšeho
šastojnštwu na šo wšaf, ale nastupju šwój mi wot Boha poštajeny
nadawš w dowěrjenju šwojeje pschiškušnosčje a špomnju pschi
šym na šłowo Wjedriča Wulkeho, šo je w Bruskej kral přeni
šlužobniš štata.“

Wón je džeržaf, šchtož je tehdy šlubik. Š njesprōžniweje
šwěrnošcžu šteji ša tym, šo by we wšchěch šwojich škutkach, njech
wone wōjško na kraju abo na morju, njech wone wobšhad s druhimi
wukrajnymi šěršchtami, njech wone zyrkwine abo druge nutškwone
naležnosčje nastupaju, šo byšhtaj šo šbože a mēr wōtžneho kraja pod-
šjerakej a šdžeržakoj. Šajku prošu wón nažožuje, šo by šo nam
šloty mēr wobšhowaf! Šdy by wón wulke žadanja ša wōjško jeno
teho dla štajik, šo by wón wōjnu mēš, hdy by wón wōjnu bóle
hacž mēr lubowaf, wón by ju hižo dawno mēčž mohš. Ale wón
chže radšcho faž jeho njesapomnity džēd „šhěžorstwo powjetschicž na
kubkach mēra hacž w wōjnškich škutkach.“ Šich wjele ma nětko to
abo tamne lubemu šhěžorej porokowacž a chže jeho mišchtrowacž.
Šlowinyšpšarjo wjedža wšcho lēpje hacž wón a woni dadža šo
s tajšimi dobrými radami škušhecž, hacž by, jeli šo bychy woni
s šhěžorom byli, wōtžny kraj woprawdže paradiz na šemi byš.
Še džiwnje, šelko cžłowjekow šebi šwēri, wōtžny kraj nanajšepje
wodžicž, a hladamy-li prawje na nich, dha šo pošaze, šo jich wjele
ani šwój šamšny dom wodžicž njemōže. Čhžemy-li šwojemn
lubemu šhěžorej dženz dar ša narodny dženi daricž, dha njech je
tón, šo my šo hladamy wšcheho njerošomneho mišchtrowanja jeho
knjejštwu a wješelo šo jemu, jeho šwērnošcži a lubošcži dowēriny.
Šaf je tón šhěžor prajik, njech dženz kōždy tež praji: ja šlužu.
Ššlužobnizy wōtžneho kraja byčž, to pak njereša: na wšcho šwaricž,
šchtož šo w štacje štanje, mudrowacž a mišchtrowacž w wēzach,
wo kotrychž ničzo njerošymja, ale šwēru w mašym šwoju pschiškuš-
nosč cžinicž, wyschnošcži poddany byčž a ju podpšerowacž pomhacž,
šo by Bože kralestwo pschezo bóle pschisčlo do wōtžneho kraja.
Šajšepšchi wōtčizny, najšwērnišchi šergarjo a pošdanjo budža czi,
tiž šwojeho šhěžora a šwój wōtžny kraj psched Bože woblicžo
štaja na rukach modlitwy. Duž my prošymy s žyšejš wutrobu:
Wōh luby Anjes budž s šhěžorom Wylemom tež w nowym lēcže
jeho žiwjenja! Tón Anjes wobarnuj jeho a žyly šhěžorowy dom
psched šhorošcžu, štrachotu a njeshožom. Wón špožčž šwoju hnadu,
šo bychy šo wšchitke jeho myšle a šutki ša šbože a derjehicže
wōtžneho kraja derje radžite, a šo by šo psches jeho štaranje mēr
dale šdžeržaf!

Wšchelake t rošpominanju.

1. Šhutna myšl.

Někotry bjes nami šebi šnano ženje hišchže pschemyšlik njeje,
šaf wjele njedželow je w šwojim žiwjenju pomēš. Kōždy šedmy
dženi je njedžela; to reša, w 7 lēcach mamy pošne lēto njedželow.
To ša 21 lēt hižo šši a ša 35 lēt hižo pječž pošnych lēt njedželow
wuczini. Ššndombžecžacž lēt šary je po tajšim džecžacž pošnych
lēt njedželow pomēš.

Šaf šmy te wošebite hnadne cžafy nažožili? Šaf daloko je
kōždy s naš w tych njedželškich lēcach w šwojim duchownym
žiwjenju pschischoš? — Ša myšl naš wšchitlich ponižuje. Šelko
njedželow budže na tamnym wulšim dnju šwój hloš pošbēnyčž a
naš wobškoržowacž, šo nejšmy Bohu a jeho šlužbje pošwjecženy
dženi, šedmy džel našcheho žiwjenja, te njedžeste lēta pilnišcho a
šwērnišcho t našchemu a našchich bližšchich šbožu nažožowali, haj
šnano je wotšwjecžowali a s tym — wjedžo abo njewjedžo —
t šchodže našcheje dušche cžinili. — Šeho dla rošpominy,
wošebje nětko pschi šapocžatku noweho lēta, šafke wotmolwjenje
mamy dawacž wo tych njedželškich lēcach, šo njebychmy jenož
njedžele mēli, ale je prawje šwjecžili — šwjaty dženi šwjecžili.

„Šonhaj Wōh“ je wot nětku niz jenož pola
šnjefow duchownych, ale tež we wšchěch psche-
dawařnjach „Ššerb. Šlowin“ na wšach a
w Budyščinje dostacž. Na šchtwōrcž lēta
placž wón 40 np., jenotliwe cžifla šo po
4 np. pschedawaju.

Womhaj Bóh!

Czisko 5.
4. febr.

Lětnik 4.
1894.

Szerbiske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Smolerjez knihcizischczerńi w Budyšcinje a šu tam dostać sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

Njedzela Estomihi.

Lut. 18, 31—43. Pschichodnu šrjedu šo šwjaty póstny čas šapoczńje. Tež nam pschiwola luby šbóznik: Hlaj, my džemy horje do Jerusalema a budže wschitko dokonjane, šchtož je pišane psches profetow wot człowšeho šyna. W duchu budžemy šašo wscho widžecz, šchtož je psched wjazy hač 1800 lětami tón šnjes ša naš čerpic wot čerpcjenja w Gethsemanowej šahrodze hač k poslednjemu šdychowanju na šchizju. Šak dha čžemy š nim šobu hič? W šwjatym šczenju tón šlepny prošer pschi puczju nam to praji. „Šako tón ššyschische tón lud, kotryž nimo džěsche, wobhoni šo polu nich, šchto by to bylo.“

Šak dyrbinym tež my šo woprašecz a šo wobhonicž, šchto to je, šchtož šo nam w tymle šwjatym póstnym časju pschpowjeda. Ša žadazu wutrobu dyrbinym šebi tole praschenje pschedštajicz: Čžeho dla dyrbjěsche tón šnjes čerpicž a wumrjecž? Šakle hdyž budžemy šapschijecz, šo mějěsche wón našeho hrěšneho hubjenštwu dla čerpicž, budžemy šwjatošč a krašnosč jeho čerpcjenja pravje pošnacž a čžejicz. Šotom budžemy hrěch hidžicz, šty hrěch, kiž je jeho na šchizju pschijěšl. Šotom njebudžemy šo šmjercže bojecž, dokelž wěmy, šo je wón psches šwoju šmjercž šmjercži móž wšak a je žiwjenje a nješachodnosč na šwětlo pschijěšl. Šotom budžemy šo pravje bėdžicz še šlym nješcheczelom, wot kotrehož možy je naš šhryštuš wumohl a warbowal. — My čžemy tež horje hič š wěryžej wutrobu. Šamny šlepny pschi puczju šawola: „Šesu, ty šyno Dawitowy, šmil šo nademnu“. A wjedženy

psched teho šnjesa žada wón wot njeho: „Šenježe, šo byč šašo widžak.“ Šrawe wěryžej šwjecjenje Šesufoweho čerpcjenja a wumrjecža wobštej w tym, šo my š pokutnej wutrobu wěmy a wěrimy: Šo je tež mój hrěch, kotryž je mojeho šbóznika na šchizju pschijěšl.

„Ša šym to šawinowal,
Šchtož ty šy pschecžerpic,
Še puki šy ty šhowal,
Šiž ja bėch šašlužil.“

Šeno tak budžesch š pokutnej wutrobu w bójškej šrudobje šwjaty póst šwjecžicz. My dyrbinym pač tež to jene wjedžicz a še wschēm dowěrjenjom wěricž, šo je wón nam še šwojej drohej šmjercžu wodawanje hrěchow, žiwjenje a šbóžnosč dobywal. Šotom budžemy š džaknym wješelom k temu mužej na šchizju horje hladač a předowanje wo jeho čerpcjenju budže nam lube a drohe kaž žane druge šłowo.

Duž budžemy tež Šesufa rad pschewodžecz š džaknej wutrobu. Šesuf praji temu šlepemu: „Budž šašo widžazy, twoja wěra je čž wuštrawila“. A hnydom widžěsche wón šašo a džěsche ša nim a šhwalesche Šoha. A wschitkón lud, kiž to widžěsche, dawasche Šohu šhwalbu. Šo škluscha tež šobu k pravemu šwjecženju šwjateho pošta. My dyrbinym šo Šohu Šótzej džakowacz, kiž je w šwojej šmilnej lubosčzi šwojeho jenicžeho narodženeho Ššyna ša naš dak. My dyrbinym šo Šohu Ššynej džakowacz, kiž je w hotowej a ščěrpliwěj poškušnosčzi pschecžiwu šwojemu Šótzej a w lubosčzi k šhudym hrěšnikam čžžki pucz šchol a šwjaty škutk našeho wumožjenja dokonjal. My

Pomhaj Bóh!

Cizblo 6.
11. febr.

Četnik 4.
1894.

Serbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy šobotu w Šmolerjez knižničishezetni w Budyschinje a šu tam dostać sa šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

Njedzela Invocavit.

Mat. 4, 1—11. W tšjoch móžnych spytowanjach je Jezus, wo kotrymž list na Hebrejskich praji: wón je spytany we wschém runje jako my, ale bjes hrěcha (4, 16), čzerta pšchewiny. Dospólnu pošklychnosć je wón wopokasał a dobył nad fěrschtom teho šwěta. Wón nima ničžo na nim. Jeho dobyće je naše dobyće. Wón je naš wumohl, warbowal a dobył wot čzertowskeje mozy. Niz tak, so bychmy nětk na jeho dobyću wotpoczowacž móhli a njetriebali šo bėdzicž. Wjele šterje, so dyrbinym šo nětk tež bėdzicž a móžemy w tutym bėdženju dobyć. Šchtóž s nim a po nim šo bėdži pšhecziwo čzertowskej lešnosći, temu je dobyće wěste. Wšach runje te šamšne spytowanje šo tež nam do pucza staja, čzělna nusa, starosć a čzesczelakomstwo. Šdžezkuliz nēkajka nusa na naš pšchindze, hnydom pšchistupi spytowacž a praji nam do wucha: Šsy-li Bože džěcžo, dha rjetn, šo te kamjenje khlėb budža; pomhaj šebi šam, pšchimaj, wscho je wótzowske, duž je tež wscho twoje. Dajće nam wotmolwicž: Čzłowjet njeje žiwny wot khlėba šameho, ale wot kóždeho šłowa, kotrež pšches Boži rōt wuindze. Še mojeho Wótza wola, mi pomhacž a mi dacž, čzehož potrebam, wón jo móže pšches šwoje wscheho-móžne šłowo; ja chzu na to ščerpliwje čzamacž a njecham šebi šam pomhacž po šakasanyh puczach kłodžo. Wly šmy Bože džěczi, duž je našeho Wótza mōz tež naša mōz a my njetriebamym šo štyškniwje štaracž. Šdyž je nětko tola wjele čzěžkeho džěta a malo ploda, hdyž šo my po šdacžu podarmo prózujemy, dha nam spytowacž do wucha praji: Špusćezej šo tola na mōz šwojeho Wótza, šwaž šebi to

abo tamne, šo by naš tak wot prawyh pucžow našeho powołanja na šamowušwolene pucže šczahnył. Njech my jemu wotmolwimym: Ty njedyrbiš Boha, šwojeho Šnješa, spytowacž! Wostanym pšchi čzichim džěle šwojeho powołanja a dowětmym šo Bohu, šo wón budže naše džělo žohnowacž, kaž šo jemu špodoaba a nam dobre je.

Wly šmy Bože džěczi, kralowški a mēšnikowym narod, k šbōžnosći powołani, ale našch pucž dže pšches šrudobu a tšchnosć, pšches šchiz k kōnje. Duž nam spytowacž šwětnu čzescž a krašnosć pšchedstaji a praji: To wschitko chzu čzi dacž, jeli šo dele panuwšchi šo še mni modlišch. Njech my jemu wotmolwimym: Ty dyrbiš šo k Bohu, šwojemu Šnješej, modlicž a jemu šamemu šłuzicž. Wšchi tym chzemy wostacž, Bohu šłuzicž, šwěrnj a pošklychni, tež w čzerpjenju, tež pod šchizom, čzišche hacž do kōnza. Tak budžemy s tym Šnješom dobywacž. Šandželojo budža nam šłuzicž a nam pšchihotowacž njebjesku kōnu, kotraž budže junu šwěrneho bėdžerja pšchicž. „Šbōžny je tōn muž, kiž spytowanje šnješe, pšchetož hdyž wón šprawy šczynjeny je, dostanje wón tu kōnu teho žiwjenja, kotruž tōn Šnješ šlubil je tym, kotšiz jeho lubuja.“

Mulkez Jan je šwojimaj šhnomaj,
abo: **Bože pucže a čzłowjecze myšle.**

(Šotracžowanje.)

Wonaj šebi na to bjes šobu dale pomjedashtaj, kaž wjele šo pola nich doma pšchetrjebje, a šo mohł čzłowjet po prawym s dobrej položju wschėch jich wudawšow derje wupšchicž. Wlacž ludžom špochi dawa a dawa, wjazy hacž je nufne. Šdyž šmējemoj

Womhaj Bóh!

Czisko 7.
18. febr.

Łětnik 4.
1894.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy łobotu w Šsmolerjez knihiczišcežetni w Budyšcinje a łu tam dostać sa šchwórtlětnu pšchedpłatu 40 nř.

Njedzela Reminiscere.

Mat. 15, 21—28. W šwjatym póstnym čašku, w kotrymž s Božej hnadu jašo stejimy, dyrbymy s najhlubšeje dusche ło k temu modlicž, kiž je sa naš čerpił, so by naš wumohl. My wošmjemy šwoju modlitwu sa tónle čaš s erta kananejskeje žónskeje, kotraž prošesche: Knježe, ty šyno Davidowy, šmil ło nade mnu! Moja džowka budže wot čzerta hubjenje čzwilowana! To je modlitwa s najhlubšeje dusche, narodžena s najhlubšeje štyšnosče wutroby. Hakle potom ło křutnje modliš, hdyž po psalmškim šłowje wołašch: „S hlubiny wołam ja ło, Knježe, k tebi“.

Kananejska žónska bě pohanka, ale žana wšchědna pohanka. Wšchědni pohanajo šteja jeno sa tym, šchtož na šemi je; tale pať šnajesche a pntasche hižo krašnišche kubla, kotrež ani mole ani šeršawž njeslaža, a hdyž padušchi ło sa nimi njetopaju a je njetranu. Wona njebě podarmo Šisraelski lud a jeho Boha šesnała, runje jako pšched nej Moabska Ruth. Male špoczatti wěry bě jeje žadaza duscha pšchijała; te ło nětk pod domjazej nusu w najrješšim plodu wudošonjachu. Nusa drje njeje w žanym domje rady witana, tola pať šacžehnje s nej s wjetšcha tež wjele žohnowanja do domu. Pšchetož hdyž je tyšchnosč tu, mjenujžy prawa tyšchnosč, kotraž wutrobu šapšchimnje, dha pntaju teho Knjesa. To ło pšchi kananejskeje žónskeje pokaže. Wona mješesche čžežkosthorjenu džowku, kotraž bě najškerscho jeje jenicžke džěčo a kotruž s žylej macžernej lubosču lubowasche. Wšcha čžłowška pomož bě podarmo byla. Duž widži wona šesufa nimo hič, w kotrymž Davido-

weho šyna, teho wot profetow šlubjeneho šbóžnika pšna. Wona ma nadžiju, so budže jej pšches šwoju pšchěčžłowštu móž pomhacž, byrnjež wě, so je pohanka. W teje nadžiji šapocžnje wona wołacž a prošnječ. Šdychuje s hlubiny: Ach, Knježe, šmil ło. Tajka nutrna štyšniwa prošwa pohnuje Knjesowu wutrobu, čžim bóle, dokež ło wona k njemu jako k temu Knjesej woła. Šchtož ło k temu mjenu teho Knjesa woła, tón budže šbóžny. Wona wě tež, so wona jako pohanka žane prawo sa šwoju proštwu nima; duž tež jeno wo šmilnosč prošy, wo kotruž tola šmě tón najhórschi hiščež prošnječ. Šolna najwysššeho dowěrjenja prošy wona a hacž runje wotpošasana šwoju proštwu tola pšchězo wobnowi, hacž tón Knjes ju wušššchi.

Šeje krašna prošwa njech je w tymle šwjatym póstnym čašku našcha modlitwa.

S kelko hrěšchnymi myšlemi čzwiluje naš tola wšchěch wšchědnje čžert a šteji sa tym, so by naš wot wěry wotwobročil! W šwjatym Wščženaschu wšchaf mamy w šchestej proštwje kóždy džěň prošnječ, so by naš Bóh chžyl šwarnowacž a šdžeržecž, so bychu naš čžert, šwět a našche čžělo njesludali a njesawjedli do njewěry, šawšflowanja abo do druheje wulkeje hańby a šłosče. Nětk džě tón Knjes, so by se šwojim šwjatym čžerpjenjom a wumrječžom naš wumohl, warbowal a dobył wot wšchitkich hrěchow, wot šmjercže a wot čžertowškeje mozy. D kať jara dyrbymy tež my ło k njemu wołacž, so by naš wot našchich čzwilowarjow wumohl a nam se šwojeje šmilnosču wupomhal k wěčžnej štrowosčzi. Duž chžemy tež my s kananejskeje žónskeje s hlubiny šwojich dušchow prošnječ:

Womhaj Bóh!

Cziko 8.
25. febr.

Lětnik 4.
1894.

Szerbiske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždu sobotu w Esmolerjez knihiczišczeru w Budyschinje a su tam dostacž sa schtwórtlětnu pschedpłatu 40 w.

Njedzela Dculi.

Lut. 11, 14—28. „Schtóž so mnu njeje, tón je pscheczimo mi; a schtóž so mnu njechromadzi, tón rosšypa“, tak woła Jezuś w swjatym sczenju. Kaž w tamnym žimjenju jeno dwaj schtantaj staj: sbóžnosć abo satamanstwo, tak staj tež jow jeno dwaj schtantaj: pak s Jezuśom, pak pscheczimo njemu bycz. Pak bydli Jezuś w twojej wutrobje, pak czert. Jena s teju dweju wězow je jenož móžna. Duž je jara wažna wěz, kotruž tón knjes žebi jow žada. A wona je hišcže wažnišca a khtunišca teho dla, dokelž fěrschta teje czěmnošcže jedyn ras wuhnaty pschezo s nowa do twojeje wutrobny nuts chze. Wón chžyl rad do swojeho stareho bydla so wrózciz a tam woštacž, hdžez je tak dołho bydlił. A hdžez khtunje njewachujemy, so njemodlimy a so njebedžimy, dha namaka wón pschezo sašo nutskhód. Haj wschaf, wón namaka swój dom, našchu wutrobu, žamo „s kofchcziszcžemi mjeczeny a wuhotowany“ sa swoje horjewšacze. Je stare a wěrne pschikłowo: „Wucz do hele je s dobrými pschedewšacžemi pleštrowany“. Ty chžesch žamo so fěrschtej teje czěmnošcže wotrijeknyč a temu knjejei žkuzič. Ty wał sapomnišch tak husto, móžnemu a ležnemu njepscheczilej s prawej brćnju napscheczimo czahnyč a spisch husto ipanje sechernošcže a limkicze. Grěch, kiž naš pschezo hišcže džerzi, wumjecze rady Bože kłowo s wutrobny, wumjecze rady lubošč k Bohu, potutu a wěru a wuhotuje wutrobu s hordošcžu, se žadošcžu woczow a czeka. To je to wuhotowanje, kotrež so fěrschtej swěta lubi. Město jeneho czerta pschindže potom žydom njeczisťnych a sľnych duchow, lešu nuts do wutrobny, bydla

tam „a budže na pošledku s tym žamym człowjekom hórje, dnyžli prjedy bē“.

To je khtuna, ale žyle wěšta wěrnosć. Ty dyrbišch horje po horje hič abo ty džesch dele. Ty dyrbišch w swojim kšchescžijanštwje do předka pschincž abo ty džesch wrócz. To pak žebi žada khtunne bēdženje. Wty dyrbimy se žwěrnosćžu sa Bože kralestwo a sa swojeho sbóžniča bycz. Wty njedyrbimy spojojom bycz, Jezuśa s ertom pošnacž kaž tamna žonšca s luda, kotraž pošbēhnymšchi swój hlóž k njemu džesche: Sbožny je žiwot, kiž cze nošyl je a nadra, wot kotrejuž ty pil žy. Wty dyrhimy wachowacž a so modlicž a w Božej hnadže a mozy se wschej žwěrnosćžu wojowacž.

To lohke nej, so kšchescž'jan žym
A czinju, schtóž tón czisty Duch žej žada,
Natura spojojom tu njeje s tym,
So kšchescžijan we Khrystu do žmiercže hlada.
Sžym junu dobył a mam wješkosć,
Na tym nej' došč.

Duž „wachujcže a modlcže so, so byšcže do spytowanja njepanny“. „Budžcže žylni w tym knjesu a w tej mozy jeho žylnošcže. Woblecžcže so žylu brón Božu, so byšcže ras móhli wobštacž pscheczimo czertowškemu ležnemu nadbēhowanju. Pschetož my nimamy s křwju a s czěłom wojowacž, ale s fěrschtami a s móžnymi a s knježimi teho swěta, kotřiz w swětnej czěmnošcži knježa s tymi sľymi duchami pod nježekami. Teho dla wšmicže na so žylu brón Božu, so byšcže wy, hdžez ta sła schtunda pschindže, móhli napscheczimo štacž, wscho derje dołonjecž a wobštacž.“ Žamjen.

Womhaj Bóh!

Cizbto 9.
4. měrza.

Łětnik 4.
1894.

Szerbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ƙo kóždnu ƙobotu w Szmolerczej knihicziščezěrni w Budyščinje a ƙu tam dostacź sa sčtwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

Njedzela Łactare.

Jan. 6, 1—15. Nasche dženšnische ƙwjate seženje powjeda tež wo Jesuŕownym czerpjenju. Wšchat je to czerpjenje sa njeho było, so jeho wuczobnizy tehdy w pu- sežinje ƙo jemu tak mało dowěrichu, a to, so chyzysche lud dla wudželeneho khlěba jeho sa krala měcz. — Jesuŕ po- sbeže ƙwojej woczy a wuhlada, so wulki lud ł njemu dže a praji Filipiej: Hdže nakupimy khlěba, so bychy czi po- jedli? Filipus wotmolwi jemu: Sa dvě seže pjenjesow khlěba njeje jim došč, so by kóždny wot nich jeno po małym kusku wsak. Njeknu ł njemu Sandrij: Jedyn hólz je tudy, tón ma pjecz jecznych pokrutow a dvě rybje, ale sčto je to bjes tak wjele? — To njebě žane wjekele sa teho Snjesa. Wón njechafche jich rachnowanje, ale jich dowěrjenje spytowacź. Wšchat běchu wuczobnizy wjazy hacź jedyn ras jeho kraŕnosć widžecź móhli. Woni dyrbjeli jemu wot- molwicź: Snježe, my nimamy nicžo, ale ty mašch wschitko a mčžejch wschitko, ł małego wjele, ł nicžeho něšto sežinicź — abo tež bjes khlěba žiwjenje šdžeržecź. Město teho kať małowěrimy běchu, kať ƙlepi pšhecžimo njebjeskej jaŕnosći we wobliczu ƙwojeho miščtra!

A tež my! Kať hušto njejkmy hižo jeho kraŕnosć widželi, jako kraŕnosć narodženeho Szyna wot Wótza pot- ueho hnady a prawdy! A tola hdyž wón naš ras spytuje, hacź móžemy, město ł porštami rachnowacź a ł rukomaj pšchimacź, jeho njewidomnu móž a kraŕnosć ł ruku wěry šapschimnyč, dha ƙo pokaze, so ƙmy tež my prawi A=B=C= šchulerjo we wěrje. A modlitwa w Jesuŕownym mjenje woštanje tež ƙemšerjam hušto w šchiji težazy.

Dowěrmny ƙo jemu stajnje a pšczo. Wón móže tež dženša hiščče ł małym, haj ł nicžim žiwjenje šdžeržecź a dobrotu cžinicź.

Alle tón Snjes dyrbjesche w ƙwojim wuczěrskim za- stojnstwoje niz jeno dla małego wěry ƙwojich wuczobnikow czerpicź, ale tež dla pšhibóšstwa ƙwojich pšchwiŕowarjow. Alle njebě wón wěrnny Bóh — móže dha ƙo tež žiwy Bóh sa pšhiboha měcz? Haj wón bě Bóh, ale w cžele, t. r. žiwy cžlowjek wot knježny Marje narodženy. Jako cžlowjek ƙo modlesche ł ƙwojemu Wótzej, džakowafche ƙo jemu sa jeho dary, pokafowafche na njeho, pytafche jeho cžescź, dafche tež šbhtne krusčki šberacź njedžiwajo na bóštku móž ƙwojeje parščony. Wo wscho to pak tón lud njerodžesche a njeošna ani žiweho Boha ani wotrocžowy sčtalt, kotruž bě na ƙo wsak. Jako naŕneczerja, jako khlěba-dawarja a šastaracžela jeho wobhladowachu. Šhlěboweho krala pytafchu a hdy by ƙwoju kuchinu ƙamo w heli mět, wón bě jim prawy, hdyž jenož jim pomhašche. Haj wón bě kral, ale niz po židowskej myšli, niz kral w kralestwje wěrnosće, wo kotruž woni njerodžachu abo kotruž ƙamo hidžachu. Wón cžze tež cžělnu swontomnu kraŕnosć stworicź, ale haťle pod nowymi njebjeskami, na nowej semi, hdžez prawdosć bydli. Tamni po khlěbje hlódni ƙlužobnizy brjucha džer- žachu jeho jeno sa cžlowjeka, kiž móže wjazy, dylzi drusy, cžescžachu jeho po tajkim žyle njedžiwajo na žiweho Boha. Njerěkašche to Šchrystuša sa pšhiboha měcz?

A njemužiwaju ƙo tež nětko jeho ƙłowa, jeho šakra- ment wot wjele tať mjenowaných šchescžijanow jeno sa šemiske, cžělna a swontomne wotpohladny jako někaťka kusaťka

Womhaj Boh!

Cyisko 10.
11. měrza.

Lětnik 4.
1894.

Szerbiske njedzelske kopjenka.

Wudawaju šo kóždu šobotu w Šmolerjez knihiczišcežerni w Budyschinje a šu tam dostacž ša šchtwórtlětnu pschedpłatu 40 np.

Njedzela Judica.

Jan. 8, 46—59. W šwojim rosrěczenju se židami, kotrež nam dženšnišce šwjate šczenje powjeda, šo tón Šnjes Jesuř po wšchem wařchnju prózuje, šo by jich twjerde wutrobny smjehežil a wěru do nich płodžil. Ale podarmo je wšcha próza. Podarmo šo jich prascha: Šchtó hješ wami móže mje hrěch domjeseč? Jeho njewinowatošecž drje dyrbja pschipsnacž, ale t wěrje jich to njecžehnje. Podarmo šo jich prascha: Šdnyž ja wam prawdu praju, cžeho dla njewěricze wy mi? Šo wón prawdu rěcži, to woni tež šapschijecž njemóža, ale prawdze pošluchacž tola njechadža. Podarmo je rjane šlubjenje: Budže-li šchtó moje šłowo dzeržecž, tón njebudže šmjercze wohladacž wěcžnje. Podarmo je tež napošledku jeho majestetiske šwědczenje: Prjedy dnyžli Abraham bu, šym ja. Šamjenje šbėhachu, šo bychu na njeho cžistali.

Tak je dženška tež hišcže. Šichescžijanska wěra je prawda a wumóže cžłowjeka š wotrocžkownstwa hrěcha. Jesuř je wyschšce wšchitkich cžłowjekow. Bójšta móž a bójšta žiwjenje šo w nim šjewitej. To jich wjele šebi potajicž njemóže. Tola woni njewěrja a šo tak šamolwja: Wy wšchak njemóžemy se šwojim rošomom ša tym pschincž; to je pschewyřoke ša našche myřle. Ach tón wbohi rošom! Wón je w šemškich wězach jara mudry a šchifny a derje temu, kiž šo na to wuřteji, jón derje nałożowacž. A tola, tak wjele wot šemškich wězow my tež šrořmicž njemóžemy, hynjež je wšchědnje psched šobu a wokolo šebje widžimy. Wšchak my raš to šrořmicž njemóžemy, šchto je našcha duřcha a hđže wona po prawym w našchim cžěle bydli.

Hišcže wjele mjenje njebudžemy dživny a potajništwa wul-teho Boha se šwojim rošomom šrořmicž móž. Šchtóž chze w bójškich wězach jenicžy ša šwojim rošomom hič a šo jemu jenicžy dowěricž, tón je kaž njemudry muž, kiž šo w tym šamym cžolmje, w kotrymž bė na hacže šchifnje a wěscze wokolo jěšdžil, šo nětko won šwaži na daloke a móžne morjo. Še stara šařada: Dyrbiř jeno wo tych wězach rěcžecž, kotrež prawje šrořmiř. Šur šo šmėje, hdyž chze měřcžan jeho wo ratařtwje rořřwěcžicž. Šunje tak šo šmėje wěrjazy řchescžijan, hdyž njewěrjazy wo šłowach a škutkach Bóžich rěcža a chzedža jeho se šwojim rošomom miřchrowacž. A runje cži, kiž najmjenje wo tym rořmija, mudruja jara w tej wězy, a wołaja š žylej řchiju, šo je řchescžijanska wěra pschecžiwu rořomej. Nařch luby Šnjes pak je wěscze jara rořomny byř, a wón je tajku wěru wucžil. Ššwjecži japořchtoljo šu jara rořomni ludžo byřli, a woni šu tajku wěru napišali. Mělijony řchescžijanow, kiž bėchu hewař tež jara rořomni ludžo, šu tajku wěru š wjeřekošecžu pschijeli a w njej šwoju jenicžku šbóžnošecž měřli. Š žyla njeje wěra tak jara ša rořom kaž ša wolu. Še jenož řta wola, kotraž psches tajke šamolwjenje, šo wěra ničzo ša rořom njeje, ludži wot wěry a teho dla wot šbóžnošecže wotdžerži.

Židži šu šamjenje šbėhnyřli, šo bychu na Jesuřa cžistali. Ale šamjenje jeho njetrjeha. Wón wuńdže š templa a puřcži šo řrjedža psches nich řjecž. Šladajcže na to, wy njepřcžecželjo a pschecžiwnižy teho Šnjesa! Wy njebudžecze jemu a jeho kraleřtwu nihdy a na nihdy řchłodžicž móž. Wón dže měrnje wot jeneho lěřtotka

Pomhaj Bóh!

Czytło 11.
18. mierzca.

Łętnik 4.
1894.

Szerbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy kobotu w Śmolerjez knihičiszczeni w Budyšcinje a łu tam doścacź sa schtwórtlětnu pschedplatu 40 ny.

Njedzela Palmarum. Konfirmazijski dzeń.

Jan. 12, 12—19. Mat. 21, 15. 16. Lubosny wobras stupi nam se šwjateho teksta napshecziwo. Jesuś, našch njebieski kral, posledni ras do šwojeje šmjercze do Jerusalema nutšczeni. Šchromadženy lud powita jeho i šhwalobnym šhěrlušom 118. psalma: Šhosiana temu šhney Davidowemu. A w ludu je tež, kaž nam šwjaty Matej šjewi, džeczaza czerjoda. Ta špěwa w radošnej wješelošči se starymi. Ta czeni i tym Šnješom psches zyle město horje do templa. Šhischeze w templu džeczi wołaja: Šhosiana temu šhney Davidowemu. Šaj šhischeze w pschichodnych dnjach, jako bē tón lud hižo šhwalbny šhěrluš šapomnił, wołaju džeczi jemu napshecziwo šhosiana. Wone njedadza šebi to šakasacź. Šhischeze šhinczesche to sa tym Šnješom kaž šłódke džeczaze hłošy, jako wón czerpicź džěsche.

O, tež dženska je tajka šbóžna šchtunda, hdzež šo w wjele zyrkwjach džeczaza šhwalba lubeho šbóžnika wobnowi. Džeczi našchich wošadow šu špěwarjo, kiž šwój šhcheński šlub wobnowja, Jesušeje šwěrnosć hacź do šmjercze šlubja. O šo by tola džeczaze šhosianawołanje dženska wschudžom, hdzež wošadna nadžija psched wołtarjami šteji, w šwjatym šahorjenju, we wutrobnej wěrje kaž džakny šhěrluš šo i njebiešam šbėhnyło. Dženska, lube paczerške džeczi, dyrbi šo wot waš wschitkich wušnacź šwjata žadosć, do Jesuša wěricź a sa nim šhodžicź i tym hłošom: Šhosiana temu šhney Davidowemu. Twoji šmy my a i tobu chzemy šhodžicź džens a šwoje žiwe dny. Niž

jenož šobu wołacź, šobu špěwacź, dofelž wschitzy drusy to tež cžinja, dyrbicze tajku šhwalbu Jesušowu, ale wašcha najnutrnišcha wutroba dyrbi šo nastajicź na pucź temu Šnješej napshecziwo, kiž waš wopyta se šwojeje njebieskeje šwjatnizy, šo by wam wošebje šwoju lubosć a hnadu wopokasał. Wšchał dyrbicze wušnacź: Šnježe, my nješmy hėdni, šo ty i nam pschindžesch; ale wón wschał pschindže i wulkej lubosću. Šak dha móže hinał bycź, hacź šo wscho we waš woła a špěwa: Šhwaleny budź tón, kiž pschindže we mjenje teho Šnješa! Wy šcze šłabe džeczi, njemóžecze ani dospołnje po woli wašcheju šarscheju a wuczerjow živi bycź. A nětk dyrbicze w kraleštwje wěczneho krala pod nim živi bycź a jemu šlužicź we wěcznej prawdošči, njewinošči a šbóžnosći! Šnjeje dha žane šhosiana špěwacź: O Šnježe, pomhaj, o Šnježe, daj šo derje radžicź? Šaj wschał, ta šhwalba Šnješowa, kotraž dženska i wašcheho erta wuńdže, dyrbi pschezo we wašchim ercze bycź. To dyrbi šhubjony dzeń we wašchim žiwjenju rěcacź, hdzež njethodžicze sa wašchim Šnješom a šbóžnikom a hdzež žane šłowo modlitwy a džaka, šhwalby a lubosće i njemu i wašchich wutrobom njewuńdže. Budžecze dženska wjel šetlacź, kiž chzedza wam najradšcho, kaž tamni šarisejšy Šerusalemškim džeczom, štare šhwalbu, a šhosianawołanje šakasacź, dofelž šo jim njelubi. Ale njedajcze jo šebi wot ničoho wobaracź! To je wašche džeczaze prawo a wašcha džeczaza pschijšluschnosć psched Bohom tym Šnješom, kotruž wam ničto wsacź nješmē.

A my šami, lubi dorosćeni šhescžijenjo, chzemy dženska na mlodej nadžiji našchich wošadow, kotraž šhosiana

Womhaj Bóh!

Cizklo 12.
25. měrza.

Lětnik 4.
1894.

Szerbiske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Esmolerjez knihciziscežerni w Budyschinje a šu tam dostacž sa šchtwórtlětnu pschedpłatu 40 np.

Jutry.

Mark. 16, 1—8. Tón Knjes je horjestanył, wón je sawěrnje horje stanył, to swonja dženska wschitke swony psches zyły šwět, to předuja wschitzy šwědkojo ewangelija we wschěch džělach semje a na kupach w morju, to spěwaju a praja wschitzy wěrjazi w dalokim, dalokim šwěće, kóždy w šwojim jazyku a w šwojej rěči, to chwala wschitzy sběžni w paradisu a wschitzy jandželjo a wyschichi jandželjo w njebjěbach, to kliczi jako tyšazkrócnzy dobyčerski kherlušch psches wschón šwět.

Se starych časow šo powjeda, šo je jutrowna woda wošebje šwjata a strowa. To drje je pschiwěra, pschetož woda to wěšće njeczini, ale jutrowna woda je rjane šnamjo ša šwjate jutrowne šłowo. Bože jutrowne šłowo, ta radostna powjesež: Šhrystuš je horjestanył, je šwjate a wustrowjaze žórko, kotrež wošchewi š jutrownym trošchtom wschě laczne dusche. Kajki bohaty trošcht leži tola w jutrownym ewangeliju! Nětko ma našcha wěra twjerdy a mózny šaložk. Psches šwoje czerpjenje a wumrjecze je naš tón Knjes Šesuš š Bohom šjednak, w šwojej krwi je wón našche wěčne wumóženje dofonjał. To je wopšhijecze wscheho ewangelskeho předowanja, to je jadro wscheje šbóžneje wěry. Ale šwjaty Pawal ma prawo, hdyž praji: „Šeli šo Šhrystuš njeje horjestanył, dha je našche předowanje podarmo, dha je tež wascha wěra podarmo.“ Psches Knjesowe horjestacze mamy njewurjekliwy trošcht, šo je wulki Bóh w njebjěbach wopor šwojeho Šsyna ša hrěschne cžłowještvo jako dofonjany a prawy pschijał, šo ani naj-

mjenšche dwělowanje wjazny njeje, jako bychmy w jenej šchtucžzy došcž wumóženi njebyli, jako by hišcže něšcšto š naschemu šbožu pobrachowało. Knjesowe horjestacze je jutrowne hamjeń na šłowo cžicheho pjatka: „Do fonjane je.“ Š šmilny Bóh, kiž je š trošchtej našcheje wěry wot morwych wumjedł wulkeho pastyrja wowzow w krwi noweho testamenta. Nětk šmy šawěšczeni, šo šamjeń, kotryž šu cžěšlojo šaczišli, je šo różkny šamjeń šcžinił a šo twar našcheje wěry, kotryž šo na tónle różkny šamjeń šaložuje, žadny šomoczany hród njeje, ale twjerdy hród, brón dobra, šhlna škala.

Šaž trošcht našcheje wěry, tak je Knjesowe horjestacze tež trošcht našcheje lubošcže. Ach my mamy drje pošnacž, šo hišcže pschezo lubeho šbóžnika tak jara njelubujemy, kaž dyrbjeli. Tola bjes wschitkim, šcštož lubujemy, lubujemy Šesom Šhrysta, šwojeho dobrego šbóžnika, nanajwjazy. Žana lubošcž š staršchimaj, š pschecželam, š mandželskemu ani š džěcžom njemóže šo pschirunacž š lubošcžu wumóženeje cžłowšcže wutrobny š wumóžnikaj. Ale tale lubošcž š naschemu Knjesaj by wěcžnje š cžornej šrudnej draštu wodžeta šhodžicž dyrbjala, jeli šo njebychu žane jutry byle, jeli šo by našch lubowany psched 1800 lětami wumrjel a niž wjazny horjestanył. Šeho horjestacze cžini našchu lubošcž š Šesušej hakle czerštwu, wjekelu, wyskazu. Wón je živy, kotrehož my lubujemy; a našcha lubošcž njelubuje mowte cžěko, ale horjestanjeneho a wěcžnje žiweho šbóžnika našchich duschow. Najwjetschi trošcht pak na Šhrystušowym horjestacžu ma našcha nadžija. Něje-li Šhrystuš horjestanył, dha šu tež cži, kiž šu w Šhrystušu wušnyli, šhubjeni, a my

Womhaj Bóh!

Czísło 13.
1. hapr.

Lětnik 4.
1894.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Śsmolerjez knihiczišcežerni w Budyschinje a šu tam dostacź sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

Njedzela Duasimodogeniti.

Jan. 20, 19—35. To je tón rosdźěl bjes šwětnym a duchownym měrom. Śswětny měr wobsteji w tym, so je prjecź wjate to swonkowne słe, kotrež njeměr czini, na pschikład, hdyž njepscheczjeljo město woblehnu, dha je njeměr; hdyž pak šu njepscheczjeljo prjecź, dha je sašo měr. Tak ma šo tež s khudobu a s khoroscju; tak dolho hacź cze wona tyszchi, njejšy s nej spokojom; hdyž pak šo wotšali a ty njesbože wotbudžesch, dha je sašo měr a pokoj swonkownje. Ale tón, kiž tajke czėrpi, njeje pschewobroczeny, wostanje runje tak styskniny, njech je njesbože tu abo niz; jeno so wón jo czuje a so jeho tyszchi, hdyž je tu.

Ale kšeseczijanski abo duchowny měr pschewobroczi jo tak, so swonkownje njesbože wostanje, jako njepscheczjeljo, khoroscź, khudoba, hrěch, czert a šmjercź, tola snutškownje je měr, šylnoscź a troscht w wutrobje, so wutroba wo žane njesbože njerodzi, haj so je khroblischa a wješelischa, hdyž tu je, hacź hdyž tu njeje. Duž rěka tajki měr, kiž je wyschšchi hacź rosom a wschě myšle. Pschetoz rosom njemóže žadyn měr srosymicź hacź jenož šwětny abo swonkowny měr; pschetoz wón njemóže šo do teho namafacź abo jo sapschijecź, so je měr, hdyž je słe tu, njewě, tak ma šo człowjek spokojeć a troschtowacź; teho dla mēni wón, hdyž tu słe je, dha je měr tež prjecź. Hdyž pak tón Duch pschińdže, wostaji drje swonkownu tyszchnoscź, pošylni pak człowjeka a czini s bojasneje khroblu wutrobu, s njepokojneho pokojne cziche šwědomnje, so je tajki człowjek w tych wězach khroblu, šwažliwy a wješely, w kotrychž šo hewat wschón šwět nastroži.

Ś wotkal pschińdže jemu to? Ś wěry do šchrystuša; pschetoz hdyž do teho šnjesa wěrja s prawej wutrobu, so wona móže sawěrnje prajicź: Mój šnjės Jesuś šchrystuś je psches šwoje horjestacze moju nusu, hrěch, šmjercź a wscho słe pschewinył a chze tak pola mje a so mnu bycź, so mi niczo pobrachowacź njedyrbi na czėle a na duschi, so mam wscheho doscź a so mi žane njesbože njemóže šchłodzicź; hdyž ja to wěrju, dha njeje móžno, so móžu sawutlicź a šo bojecź, kažkuliz mje hrěch abo šmjercź tyszchitej. Pschetoz pschezo je wěra tu a praji: Tyszcha-li cze hrěchi, stroži-li cze šmjercź, dha slož šwojej woczy na šchrystuša, kiž je twoje dla wumrjet a horjestanył a wscho njesbože pschewinył, šchto dha chze tebi nětk šchłodzicź. Čžeho chzesch šo bojecź? Teho dla tež, leži tebi druhe njesbože na schiji, na pschikład khoroscź abo khudoba, dha samkń woczy a pohladaj na šchrystuša a dzerž šo jeho, dha budžesch troschtowany a pošyljenny. Tak wulke njeje žane njesbože, kotrež tebje šetka, so móže tebi šchłodzicź a cze tyszchicź, jeli so na šchrysta hladasch a do njeho wěrish; teho dla je njemóžno, so hdzež je wěra, tam tež njeroscze plód teho mēra.

Duž mamy tón plód, na kotrymž šo pošnaje, kotši šu prawi kšeseczijenjo. Pschetoz šchtož nima nutškownje měr, hdzež ma šwět luty njeměr, a njeje wješely w tym, šchtož je sa šwět luta šrudoba a žaloscź, tón hišcze žadyn kšeseczijan njeje a hišcze njewēri. To wschat špewaju tež nětk w tym čašu wschudžom w khėrluschu wo šnjeso wym horjestaczu; ale njesrosymi je nimale nichtón. Šchtož je jón czinił, je drje prawje srosymil. Wón njeda jo

Womhaj Bóh!

Cizklo 14.
8. hapr.

Łětnik 4.
1894.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy kobotu w Šsmolerjez knihiczišczerne w Budyschinje a łu tam dostacź sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 wv.

Niedzela Misericordias Domini.

Jan. 10, 12—16. „Ja mam hišcze druhe womzy, te njejsu i teje womczernje. A te same dyrbiu ja tež pschijescź a wone budza mój hłóš kłyshecź a budze jene stadło a jedyn pastyr.“

Tak praji tón dobry a šwěrnny pastyr. Bě tehdy jenož małe a šnadne stadlesčko wokolo njeho šhromadžene, hdyž Jesuš tele słowa praji. Jenož małe wuczobnikow; nišy a kłudzi ludžo, sazpicy psched šwětom. Šmilny pastyr, kiž je i njebeš pschischoł, so by pytał a šbóžne czinił, šcťož je šhubjene, špomni na wišhě šhubjene a šabludžene womzy i domia Širaela, kotrež chze jeho lubošcź pytač a wumóž. Wón špomni pak tež na te druhe womzy, kotrež njejsu i teje womczernje, na wišchěch wobohich hrěšnikow w póhanštwje. Wón ma je, kaž wón praji; woni hižo jemu šlusheja, Wótž je jich jemu dał a ničtó jich i jeho ruki njewutorhje. Wón praji: te same dyrbiu ja pschijescź. O krašne słowo! Wón njemóže hinał, je jeho Wótžowa wola a jeho lubošcź, jeho šmilnošcź jeho pohnuje, wón njemóže ło pscheměnicź ani šapřecź, wón dyrbi je pschijescź.

Haj wišchał, to je wón czinił, tón dobry a šmilny pastyr. Duž je wón šwojim japoschtolam kašal: „Džicze po wišchěm šwěcze a předujeze ewangelij wišchemu štworjenju. Duž łu jeho japoschtoljo wušchli a łu jeho ewangelij předomawali na wišchěch měštnach a tón Šnješ je wjele womžtow psches předomanje šwojemu štadłu pschidał. To czini wón dženska hišcze psches to, so wón šwojich póšłow a šlužobnikow pošczele, so bychu měš pschijesli tym, kiž

po czimje a w kłódku šmjercze šedža. Tak pyta wón tež wišchitke šhubjene a šabludžene womzy, dže sa nimi a wola je, doniž jeho hłóš nješlyšcha a ło k njemu a k jeho štadłu njewróčza.

My šluschamy tež k tymle womžtam, wo kotrychž tón Šnješ jow rěczy. Jako wón tole słowo džeshe: Ja mam hišcze druhe womzy, te njejsu i teje womczernje a te same dyrbiu ja tež pschijescź a wone budza mój hłóš kłyshecź, je wón tež na naš špomnik. My ło jemu džakujemy a kwałimy jeho šmilnošcź, so je wón tež našchemu ludu ewangelij teho měra předomacź dał, so je wón tež naš psches šwjatu kšczenizu k šwojemu štadłu pschidał a psches předomanje šwojeho słowa, psches šwój hłóš wolał a k šebi czahnył. To je wješele, wulke wješele sa naš, hdyž to pošnajemy a ło temu Šnješej sa to i žylej wutrobu džakujemy. A hdyž někotrehožkuliz wokolo naš a pschi naš widžimy, kiž je nam luby a drohi, wo kotrehož my pak žarujemy a ło šrudžimy, dokelž šwojeho Šnješa a šbóžnika uamakał njeje, dha je to troičtne słowo sa naš. Wón je tež na našchich lubych špomnik, jako tole słowo džeshe. Wón chze tež jich wolač a pschijescź; to je jeho šnadna a dobra wola. Našche słowa, proštwy a uapominanja njebudza drje je dokonjecź, ale jeho hłóš: Wone budza mój hłóš kłyshecź. My chzemy czim šwěrnischo a nutrnischo prošycź, so by tón Šnješ chzyl šwój hłóš czim wótšischo a móžnischo kłyshecź dacź, so by wón šam chzyl jich woczy wotewrjecź psches šwoje wišchomóžne „hephata“, so bychu jeho hłóš kłyscheli a ło dobremu pastyrjej podali.

Womhaj Bóh!

Czisko 15.
15. lipca.

Łétnik 4.
1894.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ƚo łóždu ƚobotu w Śmolerjez knihiczišcežetni w Budyšinje a ƚu tam dostacž sa šchtwórtlétnu pšchedplatu 40 np.

Njedzela Jubilate.

Jan. 16, 16—23. Po malej khwili! To bė wuczobnikam najprjedy hórke a czežke ƚłowo. Śrudny ƚa-początk Śnijesomych czerpjenjow pšchimny jich tak jara, ƚo ƚa krašny łónz žaneje myšle wjazy njemėjachu.

A ty, luby kšesecziانو, kał je s tobu? Njeje tole „po malej khwili“ tež ƚa tebję hórke? Njerėczi to ƚłowo wo tym, ƚo wschitke twoje dny ƚu nimo jało tkalžowy cžłónt, jało lecžaza łóžž, jało mróczel? Kał ƚachodna wėz je wschėch ludži sbože, nadžija a czešcž! A hdy jenož to nutškwone žiwjenje, žiwjenje w Boshy njeby tež tak ƚachodne było, stajne pšchemėnjenje dobrych pšchedewšacžow a šleho šđerženja, horzeho pohnuća a šymneho ƚapomnjenja, wėry a dwėlowanja, šrudoby a lohtomyšłnosće, ƚłónza a wichora, roščenje a šwjadnjenje. Ale wuczobnižy rošpomniču s najmjeńšcha, šchtož bė jim czežke a hórke, w wutrobje, a prjedy hacž ƚo šthroblichu, ƚo jeho woprašćecž, bė tón Śnijes hotowy, jim wotmolwicž.

Wón drje jim hišće wjele jašnišcho šrudobu a žałoscž wėšćeži. A to tež trjechišć, jało bu nawoženja jim wšaty, a najwjėšcha hórkosć bė pšchi tym wystaze ƚašmjecze njepšćeczelow: Nėtk je žyle nimo s nim, hdyž wón leži, dha njedyrbi wón wjazy stancž. Tajke cžakny njepobrachuja w žanym kšesecziانštim žiwjenju, hdyž kšesecziانjo ƚłakaja a wrėšćeža na ƚwój hrėch a na ƚwoju błudnosć, abo na to, ƚo staj jim Śnijesowy napohlad a jeho hnada wšataj, ƚo nicž wjazy wot njeho njerodža a hłóš jeho lubosće wjazy ƚłyšćecž njemóža. A kał ƚo potom

šwėt wješeli a ƚo šmėje. Ale trošćt njewuwoštanje. A to ƚłowo: po malej khwili budže jim potom wošebje ƚłódkę a štrošćtne. Njetrajėsche dołho, dha buchų pobiczi wuczobnižy ƚašo trošćtowani pšćes horjestanjenego a jeho wutrobny wošćewjazy: Mėr budž s wami! A runje jeho šmjercž a jeho czerpjenje buschtej ƚa nich žórko teho šboža; jich bolosće bėchu porodne bolosće noweho cžłowjeka.

A tak ma ƚo pola wschėch, kiž ƚo khtunje k Desušej wobroczeja, abo hdyž ƚu jeho wopusćežili, se šrudnej wutrobu ƚo k njemu wróceja. To je potom bójška šrudoba; ta pał nacžini šbožnosći želenje, wo kotrež nikomu žel njeje. W wėcžnym žiwjenju pał njebudžemy ƚo ƚa nicž wjazy džakowacž a khwalicž, dnyli ƚa czerpjenja a tyšćnosće tuteho cžaka. Nłusa wuczi prošćicž, špytowanie na ƚłowo kėžžbowacž. Kał rucze móže ƚo hižo pokutna lubosć do wješela wėry pšćewobroczić, ƚo ƚo cžłowiek pod ƚylami šmėje, a kał budža na parlaty ch wrotach njebjeskeho Žiona ƚo wschitke ƚylly do parlow pšćewobroczić.

Ale derje, to ƚłowo „po malej khwili“ je jenož date ƚa tule mału semju, ƚa tónle krotki cžak. Džakowano Bohu, džen pšćindže, hdyž ƚo wjazy njekłyšćhi. Šłowo „po malej khwili“ ƚo potom wjazy njekłyšćhi, hdyž budže tyžaz lét kaž jedny džen, hdyž žane pšćemėnjenje wjazy njebudže bjes šwėtkom a cžėmnosću, wėru a dwėlowanjom, wješelom a bolosću, ale jenož hišće wutrobne wješele, trajaze wješele, dołonjane wješele a se šbožnym ƚacžucžom napjelnyjert nima wo nicž wjazy šćorzić a

Womhaj Bóh!

Číslo 16.
22. hapr.

Četník 4.
1894.

Šerbske njedželske kopjenka.

Wudawaju šo kóždu šobotu w Šmolerjez knihiczišczeru w Budyschinje a šu tam dostacž ša šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

Njedžela Cantate.

Jan. 16, 5—15. „A hdyž tón šamy (tón šwjaty Duch) pšchindže, budže wón tón šwět šchtrašowacž hrěcha, prawdosčje a šuda dla.“ Šchtrašowacž, to chze tu prajicž: dowjesčje, pšchewědcžicž. Njebě ša wuczobnikow žana lohka wěž, won hič k šamoprwym, hordym židam a k mudrym, našdatnym póhanam a jim to šłowo předomacž: Čžincžje pokutu a wětcžje ewangelijej. Wóžachu šo pšchi tutej pšchikasni drje bojecž. Duž jich tón Šnjes troschtuje, šo budže jich šwjaty Duch pšchewodžecž a jich šłowo pšches šwoje šastojnstwo žitwe a móžne čžinicž. Duž praji Šesuš: Wón budže šwět šchtrašowacž hrěcha dla, dokelž woni do mnje njewěrja. Šakon hrěch tež šchtrašowasche. Ale šwjaty Duch wotkry halle žórlo wscheho hrěcha; wón pokazje, šo wschitkón hrěch jeno w tym wobšteji, šo do Božeho Šsyna njewěršch. Šchtóž wumóžnika wotštorcži, tiž chze naš wot poklecža hrěcha a wot jeho knjejštwu wumóž, pokazje pšches to, šo wón čžemnosčje bóle lubuje, dnyli šwětlo, šo chze wón w hrěchu a w čžemnosčji wostacž. Tón Šnjes dale praji: wón budže šwět šchtrašowacž dla prawdosčje, šo ja du k šwojemu Wótzeji a wy mje dale njewidžicžje. Ššwjaty Duch džerži nam w šwojim šłowje a ewangeliju šchpichel Ššhrystuškoweje prawdosčje přjódč a pokazje nam, kak šhude šu porujo nej naše dobre škutki, kotrychž šo my tak hušto šhwalimy a kotrež šu tola polne šebitosčje a šamolubosčje, womašane še žadosčju woczow, žadosčju teho čžela a hordosčju teho žiwjenja. Wón dowjedže naš pšches předomanje ewangelija, šo je jenož jena prawdosčje, kotraž pšched Bohom placži, mjenujzy prawdosčje

našcheho Šnjesa Šesom Ššhrysta, kotruž je wón nam še šwojim šhodzenjom k Wótzeji šašlužil. Wón šchtrašuje šwět napošledku hišcže dla teho šuda, dokelž je šersčta teho šwěta šudzeny. Čžertowšta móž je pšches Šnjesowu šmjercž a pšches jeho šhodzenje k Wótzeji šlamana; šapocžatč šuda je šo hižo na nim dokonjač. Ššwjaty Duch dowjedže a pšchewědcži nětko wobohich hrěšnikow, šo tón kral, kotremuž dotal šlužachu, je wot šwojeho tróna štorčzeny a da jim wušwolicež, hacž chzedža šo k Šesušom dželicž do jeho kraleštwu abo k šersčtu teho šwěta šudzeni byč. To je šastojnstwo šwjateho Ducha, k kotrymž wón předomanje teho šłowa pšchewodžuje. Ššwět drje je jenož porědko šchtrašowazemu, šwjatemu Duchej pošlušny. Čžłowšta wutroba pyta wsche jenož móžne šamolwjenja, šo by šo šłowu ewangelija a šastojnstwu šwjateho Ducha wotežahnyla. Ale šłowo našcheho lubeho Šbóžnika wostanje w šwojej wěrnosčji: „Šdy bych ja njepšchischoč, a jim to njeprajil, dha bychu žaneho hrěcha njeměli. Nětk pač njemóžu k ničim šwój hrěch šamolwicž.“ To budže juntrócž na pošlednim dnju še štraschnej jašnosčju wschitkim tym šjewjene, tiž šu šo předomanju ewangelija a šchtrašowazemu šastojnstwu šwjateho Ducha napschecžiwili.

Še tón šwjaty Duch šwoje šastojnstwo hižo na tebi šapocžal, mój bratsje a moja šotra? Še čže hižo wo twojim hrěchu pšchewědcžil? Še wón tebi hižo tu wěrnú a tu wopacžnu prawdosčje pokazal? Še wón čže hižo wo šudu pšchewědcžil, kotryž je šo štal na šersčji teho šwěta a kotryž na wschěch pšchindže, tiž jemu šlužja? To je to přenje, šchtož wón dnybi na tebi čžinicž, je-li šo

Womhaj Bóh!

Czytło 17.
29. hapr.

Łétnik 4.
1894.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy sobotu w Szmolercz knihicziščetni w Budyschinje a łu tam dostacź sa šchtwórtlétnu pschedpłatu 40 np.

Njedzela Rogate.

Jan. 16, 23—30. Rogate, t. r. proscheże, je mjeno dženšnišcheje njedzele. Hdžežkuliž ło wo naschim šwjatym sczenju předuje, ło kšheszczijenjo na jich najwysšschie džeczaze prawo a na jich najwjetschu džeczazu pschisłuschnosć dopominaju. Wjele drje njedzerzi niczo wo modlitwje. Pjedy, praja, rěkašche; prosch a džělaj; w naschim čašu pak: myšl a džělaj. Prošnyč njeprschinješe žaneho płoda a je zyle kniczomne. Nasch Rnjes pak runje w dženšnišchim šwj. sczenju wulke žohnowanje modlitwje flubi. Daježe nam hladacź, kajke wone budže. Přenje žohnowanje, kotrež wón flubi, je wufljšchenje. Wón to i tymi słowami wobkrucza: „Sawěrnje, sawěrnje, ja praju wam: ła czož wy teho Wótza prošnyč budžeče w mojim mjenje, to budže wón wam dacź.“ Kóždy modlitwa w Jesušowym mjenje je wufljšchana. Na tym njeje dwělowacź. Wufljšchenje drje ło husto we wjele hinaschej, hač w naschej myšli, mjenujzy w Božej myšli stanje. Dokelž pak łu Bože myšle wjele wysšschie, hač nasche myšle, dha budžemy tež wjele lěpje a wjele sbóžnišcho wufljšcheni, hdyž Bóh tón Rnjes po šwjatich, hač hdyž po naschich myšlach naschu próstwu wufljšchi. Wufljšchenje je a woštanje nam wěšte, hdyž ło w Jesušowym mjenje modlimy. Žane prawe džeczjo Bože njemóže a nješmě na tym dwělowacź. Słowo nascheho sbóžnišča sawěsčzi jo nam a naschonjenje wobšwědčzi jo nam wšchědnje a bohacze. To wěmy my a teho dla wufljšchamy:

Ja kšhoble proschu w kšhrysta mjenje
Kiž k twojej prawizy mje safljšchi,

A budu wufljšchany rjenje,
Šchtož proschu w duchu a we wěrnosčzi.

S teho scžěhuje potom jako druge žohnowanje praweje modlitwy wješele w tym Rnjesu. Jesuš naš napomina: „Proschče, dha budžeče bracz, ło by ło wasche wješele dopjelničo.“ Šchto je to do wješela, dopjelniene wješele? To njeje wješele, kotrež naš wošchewi jenož na někotre hodžiny, potom pak naš wopušczi a woštudnosć a želbncze ła ło bu cžehnje, kaž šwětnje wješele. To je wjele šterje wješele, kotrež nihdy njepršhestawa, kotrež ło džen wote dnja bóle dopjelnja a sbóžnišcho scžini. Tajke wješele wšchak móže jenož prawy modleč měč, kiž wě, ło ma w kóždym čašu radu a troscht, dowěrjenje a pomož, pschitryw a wumóženje. A w tajkim dowěrjenju ło wón kóždy džen pošhljuje a wobtwjerdzuje psches nashonjenje, ło ło jeho modlitwy wufljšchaju. Duž njemóža pobožni mužojo Boži starych a nowych čašow stawow došč namacź, ło bychu žohnowanje modlenja kšwalili. Mjenuja ju Davidowu harfu, psched kotrež dyrbi šty duch cžeknyč; njebjeski rěbl, kotryž wot semje k njebjesam wjedže; Davidowy pastyrski měšč, kiž dawa kamjen k sabiczu nje-pscheczela; skoty rjeczas, i kotrymž Boha džeržimy; Simsonowe cželepno, kotrež njepršeczelow pobije; Wójsašowy kij, kiž wodu se skały wubije; klucź k njebjeskim pokładam a kóžiczk, kotraž naš wěsčze nješe psches wicchor a žolmy.

A tšecze žohnowanje je potom napošledku rosczenje we wěrje a w pošnaczu Božeho Šsyna. Tón Rnjes praji w šwjatym sczenju k šwjatim wuczobnikam: „To šym ja k wam w pschisłowach rěčal. Čaš pak pschindže, ło ja

Womhaj Bóh!

Czisko 18.

6. meje

Četnik 4.

1894.

Serbske nježelske kopjenka.

Wudawaju so kóždu šobotu w Šmolerjez knihicziščezetni w Budyschinje a šu tam dostacž sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

Njedzela Graudi.

Jan. 15, 26—16, 4. Wy budzeczje tež šwědczicž, tak praji tón šnjes w šwjatym šćenju k šwojim wuczobnikam. A woni šu šwědczili wo nim w Jerusalemje a w Judejskej, w Samariskej a hacž do kónzow šwěta. Woni pschipojedachu, šchtož běchu pola njeho widželi a šlyšeli. Wšchaf běchu wot špocžatka pola njeho byli. Woni šwědczachu wo nim s přědowanjom wo jeho kšchizju a s wješeljym pschipojedanjem jeho krašnosće a šmilnosće. Njeje nichtón bjes nami, kiž njeby psches žiwjenje a wumrjecze wješele šwědczenje wotpoložil wo hnadže Božej w šhrystušku Jesušu. O šo by duch tych přěnich šwědkow wschudžom a we wschěch ludžoch šašo wotuczil!

A wschitzny předarjo jeho šłowa, hdžekuliz a hdžkuli šu žimi byli, hdž šu jeho šłowa jeno čizte a wěrne pschipojedali, bjes mišchtromanja a bjes pschi- abo wotewšacž, šu šwědczenje wo nim wotpoložili a jich šwědczenje njeje šo šhubilo. Jich šwědczenje je šo šašo wot šwjateho Ducha nošylo a wodžilo, pschěšwecžilo a rošwěcžilo.

„Wy budzeczje tež šwědczicž.“ Tole šłowo pak płaczi nam wschitkim, šchtožkuliž šmy, a našcha staroba a powołanje a šchtant njech šu šchto wě, tak wschelafe. Wy dyrbinmy tež šwědczenje wo šwojim šnjesu wotpoložicž a wo tej hnadže, kotraž je šo nam dostała.

Wy dyrbinmy tež šwědczenje wo šwojim šnjesu wotpoložicž s tym wěštm a šhroblym wušnacžom jeho mjena psched pscheczelemi a njepscheczelemi. Šdžž našcheho šbóžnikowe mjeno hanja, jeho hnadu šapřewaju, dha nje-

šměmy mjelczecž. Wy dyrbinmy wješeli a šhrobli šwój ert wocžinicž, jeho mjeno wušnacž, jeho čzešč wobaracž, jeho šłowo wušnacž a jeho hnadu šhwalicž. Wy dyrbinmy to čžinicž bjes wscheje čžłowškeje bojoscze a we wješeljym dowěrjenju, šo nam šnjes šesuš šhrystuš ša to šwoje šlubjenje dopjelni: „Šchtož mje pošnaje psched ludžimi, teho čžu ja tež pošnacž psched šwojim nješestim Wótžom.“ Wy pak nje dyrbinmy jenož se šłowow, ale wošebje tež se šwojimi škutfami a se šwojim žiwjenjom wo nim šwědczicž, pschipojedajo se šwojim šhodženjom dobre počžinki teho, kiž je naš powoal s čžemnosće k šwojemu džiwnemu šwětku. Wy dyrbinmy šwojemu šwětku šwěcžicž dacž psched ludžimi, šo bychy w jašnosći tuteho šwětku teho pošnali, kiž je wěrne šwětko teho šwěta. Wy dyrbinmy płody teho Ducha pschijnjesč, kotrež šu: luboscž, wješelosč, mēr, ščezpliwoscž, lubošnosč, dobrocžiwoscž, wěra, čžichoscž, počžiwoscž. Teke płody dyrbja šwěcžate a jašne šwědczenje byčž, kotrež my wo hnadže a wo žiwjenju w šhrystušu wotpoložimy. Se šwojej pošlušnosčžu pschecžiw šłowu a woli našcheho Boha, s luboscžu k bratram, s našchej ščezpliwoscžu wo kšchiz, s našchim žiwjenjom a wumrjecžom dyrbinmy šwědczicž wo šwojim šbóžniku šesuš šhrystušu. Ššmy my to čžinili? Ššmy to pschezo čžinili? šmy to tež pschezo se wschej wješelosčžu čžinili? Ach, my dyrbinmy wušnacž a prošycž: „Božo, budž nam hnadny a šahub našche hrěchi po twojej wulkej šmilnosčži.“

Wón čžył nam pomhacž, šo bychmy jo wot nětka lěpje a bohacžišcho čžinili, a čžył nam k temu šwojeho šwjateho Ducha dacž, šo bychmy jeho šwjatemu šłowu

Womhaj Bóh!

Czytło 19.
13. meje

Četnik 4.
1894.

Serbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Šmolerjez knihicziščezetni w Budyschinje a so tam dostacž so štwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

Šwjatki.

Jan. 14, 16. Šwjatki so narodny džen kšesčizian-
skeje zyrkwe. Zane šwjeczenje narodninow njeje bjes
kwětkow a šwjedžensteje drašty. Tajku narodninstu pychu je
Bóh luby Anjes šam šwjatkownemu narodnemu džěšču
pšchipokožik. Kóžde šwjatki pychi so semja w šwojej naj-
rjenškej draščje; nalěčo potaže šwoju zylu krašnosć.
W holach nještonaja wjazn prošne šchtomowe wjerščki pod
šymškimi wichorami, ale mile nalětne wětry hrajtaja se
selenymi liščemi, a ptacžki a brucžki špěwaja a bórča
w nich. Šadowe šchtomny šwěcža daloko se šwojej
šněhowej kwětkowej rjanosću. Šhadžaze mlode šhwy
žolmja tam a šem kaž žolmjaze morjo. Luki wobdawaju
pola kaž š pišanym tepichom. To je šwjedžensta drašta,
kotruž zyrkej na šwojim narodnym dnju šwjatki nješe.
Koho njedyrbjala tajka pycha š wješewosću napjelnicž, so
by š 104. psalmom wołal: Šhwal teho Anjesa, moja duscha!
haleluja!

To paš je wscho jenož drašta: najlěpsche je narodžene
džěcžo šame, kotrež je wot teho Anjesa tajku šwjedžen-
stu draštu šwoblekane, zyrkej. Do zyrkwe šluschamy po
tajkim šwjatki, so bychmy w njej a š njej džen jeje
naroda šwjecžili a jow halle doštanje tamne psalmike šlowo
šwoje polne prawo: Šhwal teho Anjesa, moja duscha!
haleluja!

Zyrkej je wjele šarscha hacž žadny čłowjek; šamo
patriarchojo pšched lijenzu nješku jeje lěta došahnyli, šchtož
je šnamjo, so zyrkej, runjež je na šwěcže, tola wot šwěta
njeje. Wšes nju dopšchimnje to wěcžne do čašneho.

Wona ma nětk wjazn dnžli 1800 lět; ale njemóžesč
prajicž, so je wona šesčedžiwila; wjele šterje placži wo njej,
šchtož je wo Wóššaku pišane, jako bē 120 lět šary: Jeho
woczi so njebēšchtej šacžmilej a jeho čerstwosć njebē šaschla.
To čžini šwjaty Duch, kiž w njej škuttuje; tón čžini jejnu
štarobu kaž jejnu mlodošć. Tola hdnž so tónle Duch
šdušny, kaž je so štalo pšched zyrkwiny wobnowjenjom a
posdžišcho w čašku škaženeje wěry, potom dosta zyrkej tež
šchědžiwie woblicžo a wonhlada, jako by wumrjecž čžyła.
Ale wona wumrjecž njemóže, dokelž so šwjaty Duch w njej
moricž, jeno trochu so šdušnyč, njeda. Šwjaty Duch
dawa ji pšchezo nowu móž žiwjenja a šhladži šmorški,
kotrež čžedža so do jeje woblicža šaryč. To so šjenoczi
w žohnowanym čašku reformazije, to so, šhwaleny
budž Bóh tón Anjes, w pšchitomnym čašku, hdnjež wschaf
so Wože šlowo na najwjazn městach šako móžnje předuje,
šjewi. Šak by tež mohla zyrkej šestarič, dokelž dnrbu
wona rošč. Wona njeje přjedy šwój nadawš dopjelnila,
hacž jeje mješy nještea na kónzach semje, hacž njeje wona
wschēm šemškim ludam pšchipowjedala, so je Ješus Šhryštuš
tón Anjes š šwědcženju na nich. Njeje wješele widžecž,
šak wona tón čaš šteji š wošebitej dželawosću ša dopjel-
njenjom šwojeho nadawša? š najdalšim póhanškim ludam
so wupšchestrjewa bjes pšchěstacža mišionstwo. Čžmowy šemški
džel Afriki so pšchezo bóle roššwětluje a profetiške šlowo
so wschudžom šjawnišcho dopjelnja: Póhanjo budža w two-
jim šwětle šhodžicž. Póhanjo trjebaja tež trošcht; duž
trjebaja tež šwjateho Ducha, trošchtarja, a tón ma so jim
dostacž po šwjatkownym Anjesowym šlubjenju: „Ale tón

Pomhaj Bóh!

Cyklo 20.
20. meje

Lětnik 4.
1894.

Szerbiske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Šmolerjez knihiczišcežerni w Budyschinje a šu tam dostacž sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 np.

Boža Trojiza.

Jan. 3, 3. Š nowa šo narodzicž, to je wjele wjazy hacž šo polěpschowacž, „někotre smylki wotpolozicž a šebi někotre dobre poczinki pschipołozicž. Njendže pschi tym wo šaplatny skutk, wo hojenje na starym, šhorym czele, ale nowe štworjenje je žadane, nowy narod š wody a š Ducha.

My šo rad Bože džeczi mjenujemy; Bože šłowo tež nam to dowoli. (Gal. 3, 26. 27.) Hacž šmy tež wopomnili, šo šu Bože džeczi nowe štworjenja? (2. Kor. 5, 17.) Wutroba, niz wjazy šhrobła a bojasna wěz (Jerem. 17, 9), ale Bohu podata, wobtwjerdžena psches hnadu (Šebr. 13, 9), napjelnjena š lubošcžu k bližšchemu a k Bohu (Mat. 22, 37), pokladniza wscheho dobrego; wóczko niz wjazy ške (Mat. 6, 23), ale šprawnje na šnjefowe pucze šložene; wucho niz wjazy šłuche pschecziwo Božemu šłošej, ale pošlusšne na mudrosč wot šorjekach; ert niz wjazy pošny šallecža a šhibalštwa, šeschcžerški jed pod hubomaj, šhija wotewrjeny row (Rom. 3, 13), ale ert študžen žiwjenja (Pschišł. 10, 11), šo wuliwazy š Božej šhwalbu, š tym, šštož lubošnje a derje šlinczi; ruka niz wjazy wupšchestrjena ša njeprawom a njeskutkom, ale šwólniwa, šnjefowy škutk cžinicž, mjecz a grat džeržecž, Šerusalem twaricž a wobaracž (Meh. 4, 18), rany šahojicž, šylšy šetrčž, škutkowacž taš dołho, hacž je dženi; noha niz wjazy šlazaza na wobemaj šokomaj, ale rune štopy cžinjaza (Šebr. 12, 13), žyle cželo wopor, kotryž je šwjaty, živy a Bohu špodobny. (Rom. 12, 1.)

Šchtó je ša tym pschischoł? Šchtó móže ša tym pschiicž? Šodarmo njerēczi dženknišcha šwjata njedžela wo potajnstwje šwjateje Trojizy, wo tym Bohy, š kotrehož,

psches kotrehož, w kotrymž šu wschitke wěz. Šodarmo njerēczi naše šwjate ščenje wo tym kraleštwje, kotrež Bóh luby šnjef šloži, wo Ššynu, kiž je š njebjes pschischoł a šorje špił do njebjes, wo Duchu jako wo Duchu mozy. Čžělny cžłowjek njewě nicžo wo nowym narodu, nježada tež po nim, a, hdy by wón po nim žadał, psches šamšne šedženje a prózowanje njeby tola k temu pschischoł. Šłowy duchowny narod šo nam, kaž cžělny narod doštanje.

Šomha nam k temu jenož wotewrjenje wutroby ša myšle Božej lubošcže š cžłowštimi džecžimi, šedžbowanje na šłowo teho, kiž je pucž, wěrnosč a žiwjenje, pomha jenož proštwja: „D, šwjaty Ducho, poš wschał k nam, byđl w naš š twojej hnadu šam.“ Šenož hđžež prošmy, šo nam dawa, ale šo nam tež žyle wěšcže dawa.

Štwor we mni, Božo, cžistu wutrobu a daj mi noweho wěšteho Ducha.“ To je ta proštwja, kotraž šdžrbjala šo dženkša dwójžy móžnje pola wškočich a niškich na huby šłascž.

Pschiđž, Božo, šwjaty Ducho k nam

A š twojej hnadu napjeln šam

Dwojich wěrných myšl a wutrobu,

Šim šapal lubošč šorjazu.

Šamjen.

Šhoshcžer š Delan

abo

Šak je něčtó š Božej pomožu do rjaneho šamoženja pschischoł.

(Šotracžowanje.)

„Šnjeni, šinascho š tym nihdy njebudže“, wotmolwi jej Jan. „Šlejčže, ja do wscheje tuteje wěz wjele wěry nimam. Mli šechže

Womhaj Bóh!

Czytło 21.
27. meje

Łétnik 4.
1894.

Szerbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy sobotu w Školarjez knihiczišczerńi w Budyschinje a łu tam dostacź ła sčtwórtlětnu pšchedpłatu 40 nr.

1. njedzela po Bozej Trojizy.

Łuf. 16, 19—21. Bohatstwo njesatama, khudoba njewobšboži. Njerěka w šwjatym pišmje: Bohatstwo a khudoba pšchińdže wobojje wot teho Knjesa. Dyrbjal Bóh luby Knjes cźłowjeka teho dla khostacź, sčtož je wón šam jemu dał? Njemóže tež bohatstwo je žohnowanjom bycź, kotrež tón Knjes položi na dźelawoscź, šwěrnoscź, sprawnosć, prawdosć? Njemóže khudoba ihniła, šmjerdžaza luža bycź, kotraž hromadže bėži s blóczanym wodow hrěcha, khrobłoscze, lėnjoscze, hańby? Njebě Abrahám šam bohaty muž? Njebě Hiob bohaty? Njebu wón po šwojim czežkim domapytanju dwójzy a trójzy se šemškim kublami žohnowanym? Njerěka Šosef s Arimathije bohaty muž, radzićel, dobry pobožny muž, kiž na Bože kralestwo czašasche?

Ně, bohatstwo njesatama, khudoba njewobšboži.

Tež je bohaty hušto doscź hižo šrijedža šwojeho bohatstwa hubjeny a khudy šrijedža šwojeho hubjenstwa tola trošchtowanym a wošchewjenym, tak šo njecha šo s bohatym mēnjecź. Džiwnje šo tež w našchim šwjatym šczenju Lazaruš wjazy njekhwali. A runje tak mało wěmy, hač je bohaty muž šnano wulke njeskutki šawinował; šnano bė wón po šwojim waschnju luboscze hódny, šdželany, mudry, wuštojnny cźłowjek a wobydleć. A tola je bohaty muž do hele pšchischoł — a tola rěczi Šesuš wo tym jako wo wězy, kotraž šo šama šrosymi — czeho dla? Dofelž w šwojim žiwjenju šo wobrocził njeje. Šako chzysche šo w heli wobroczić, chzysche wón to bjes Božeho šłowa. Wón napšhecziwi šo wótzej teje wěry hišcze w heli. Tón pať jemu pokasa, šo šbóžnosć njeje móžna bjes wěry, wěra

pať pšchińdže s přėdowanja Božeho šłowa, a sčtož pšches to ł wěry njepšchińdže njemóže pšches niczo ł temu nušowanym bycź. Š teho je widžecź, šo je Lazaruš teho dla šbóžnosć dostal, dofelž je s wěru a s cžichoscze Bože šłowa pšchijał a šo pšches njo ł šczerpliwemu czerpjenju, wješelemu nadžeczu, wutrobnemu modlenju a šbóžnemu wumrjeczu pšchihotowacź dał. Duž tale historija krašnje pšches jene trjehi s tamnym Knjesowym šłowom: „Ščtož do mije wěri, njepšchińdže do šuda, ale wón je šo se šmjerce ł žiwjenju pšheczišczał. Ščtož njewěri, tón je hižo šudženy, dofelž njewěri do teho Ššyna Božeho.

Daj šo mi pšchihotowacź

Tu s czašom ł wumrjeczu,

Šo, hdyž mje budže šthowacź,

Bych cžahnył ł Šesušej;

Šwarnuj mje pšched wšchēm šłodom,

Daj prawu pokutu,

Štej pšchi mni tam pšched šudom,

Tak ł njebju pocžahnu.

Šamjeń

Šhosčeczer s Delan

abo

Šak je něšto s Bozej pomožu do rjanego šamoženja pšchischoł.

(Šłónczenje.)

Šako Jan, nětkle bohaty muž, domoj pšchińdže, šapłakny jeho žona njemala a škwlesche tam s hłošom. Duž šo ju Jan woprašča a s nowa woprašča: „Ščto jeno tola dženša maš? Še šo tu žane njesbože štało?“

„Nětkle“, wona pocža, a šylšy šo jej s woczow ronjachu,

Pomhaj Bóh!

Cišto 22.
3. junija

Lětnik 4.
1894.

Serbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Šmolerjez knihcizischcetni w Budyschinje a šu tam dostacž sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

2. njedzela po Bozej Trojizy.

Lut. 14, 16—24. Krótke, ale khotne słowo se šwojeho šwjateho ščenja chzemy dženz psched šwoju duschu a šwědomnje stajicž. „Duž roshněwa šo tón hospodar“, tak ma šo w šwjatym tekšće. Nasch Bóh, to je tón hospodar, njeje sawěrnje tak šlaby a šipry, kaž šebi myšlimy. Woprawdže tak lohko njeje, š nim šo šjednacž. Wón móže šo roshněwacž a wón dyrbi šo roshněwacž, hdyž jeho šječpnošcž a dolhocžakanje šapřewamy a nje-wužitnje wužiwamy. Steji pišane a pschi tym woštanje: „Šchtóž Ššnyej Božemu njewěri, tón njebudže žiwjenje widžecž, ale hněw Boži woštanje nad nim.“ A Šejuš jo wobtwjerdzi w našchim šwjatym šczeniu: „Ša paš wam praju, šo žadyň tych šamych mužow, kotřiž prošeni šu, mojeje wječerje woptacž njebudže“. Njeje wěrnó, šo wschitzy ludžo šbóžni budža. To je žalóšna a štraschna šža, š kotrež šo šhudy, hubjeny hrěšchniř da do wěštosče kolebacž a š swojemu škazenju šašlepíč. Budže wjele, haj Bohužel pschewjele, kiž njebudža Božu wječer we wěčnosčzi woptacž. Šrael je jo šhoniř, šchtož reka, nješhodžicž ša šlošom a ša pscheproschenjom šwojeho Boha. To je tež hižo někotryžkuliz šchescžijan šhoniř a budže jo, Bohuštorženo, hišcže juntrócž we wěčnosčzi šhonicž. Nje-mylu šo, Bóh šo njeda ša šmėch mēcž; tole šlowo woštanje žalóšne a šhutnje wěrne, byrnjež tež jich wjele do njeho njewěriřo.

Ach, mój luby bratsje a moja luba šotra, Bóh cže šwarnuj, šo ty njeby pschishoř pod šud tuteho šlowa: „Ša cži praju, šo žadyň tych šamych mužow, kotřiž prošeni

šu, mojeje wječerje woptacž njebudže.“ Ty šy prošeny Na to móžesh šo špuschcēcž. Ty šy prošeny psches twoju šchcženizy, prošeny psches wšchu wucžbu a přėdo-wanje Božeho šlowa, kotrež šy tež ty šššchař. Wječer budže šo junu džeržecž. Na to móžesh šo špuschcēcž. Wona budže šo tež bješ tebe džeržecž. Leži jeno na tebi, hacž chžesh na nej džel bracž abo hacž dyrbi šo tež na tebi tole šlowo dopjelnicž: „Wjele budže jich pschincž wot ranja a wot wječora a š Abrahamom a š Šsaakom a š Šakubom w njebjěškim kraleštwje ša šlidom šedžecž. Ale džecži teho kraleštwja budža wuštoršane do teje najšhlubšcheje cžėmnošcže, hdyž budže wucže a šubow šššipjenje.“ Tón Šnjes cži pomhaj, šo by ty pschishoř ša jeho šlošom a pscheproschenjom. Wón něř š tebi praji: „Šlaj, ja šteju psched durjemi a šlapam; budže-li šchto mój šloš šššchecž a durje wotewrjecž, š temu budu šancž a š nim wječerjecž a wón šo minu“. Derje tebi, hdyž jemu durje wotewriř! Budžesh jeho wječer hižo jow woptacž. Budžesh woptacž a widžecž, tak dobrocžiwny tón Šnjes je a šmėjesh w nim žiwjenje a wšcheho došcž. Budžesh jo tež juntrócž we wěčnosčzi woptacž, hdyž budžesh to widžecž a woptacž, šchtož hišcže žane wócžko njeje widžalo a žane wucho njeje šššchalo a do žaneje wutroby pschishořo njeje, mje-nujzy, šchtož je Bóh tón Šnjes pschihotowař tym, kiž jeho lubuja. Ty budžesh šbóžny ša cžadž a wěčnosčž. Šójcže, lubi bratsja a šotry, pójcže, wšchitko je hotowe. Š.

Womhaj Bóh!

Cyisko 23.
10. junija

Četnik 4.
1894.

Serbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy kobotu w Smolerjez knihicizščetni w Budyschinje a so tam dostacž sa šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

3. njedzela po Bozej Trojizy.

Lut. 15, 1—10. Tši krašne pšchirunanja, parle kwojeje sbóžnikoweje króny a trošchtowanje sa wobohich hrěšnikow, Jesuś w tymle stawje kwoj. Lukashej powjeda: historiju wo šhubjenej womoży, wo šhubjenym kroschu, wo šhubjenym křynu. Ženje wjazy njeje so na semi tak jašnje, tak móžnje wuprajiko, so dyrdimy so nad hrěšnikami křmilicž, sa nimi křhodžicž a wschitko spytacž, so bychmy wumoženi byli, kaž jow so stanje. Šhto pomha cžlowjekej, hdy by wón runje znył křwět dobył a by tola šchodował na kwojej duschi! Po tutej šakadze nje dyrbimy jeno kwoje křamšne, ale tež zuse žiwjenje roskřudžicž. So by šhubjenych pytal a sbóžnych cžinił, je cžlowiki křyn i njebjekš dele pšchischoł. Jeho zyrkej pak nima žaneho drugeho nadawka hacž tón, a kóždy křchescžijan, kř je křam wumoženy, dyrbi drugeho wumóž pomhacž. Paštrjow waschnje je, so džewjecž a džewjecždžebacž womozow w puschiznje wostaju, a džejaj, so bychy jenicžku šhubjenu pytali. Tak cžini tež Jesuś. Jeho sbóžnikowe waschnje je, dusche wumóž. A pšched njebjekšimi jandželemi je nad hrěšnikom, kř po kutu cžini, wjazy wjekšela, hacž nad džewjecž a džewjecždžebacžimi, kř po kutu njepotrjebaju. Š njebjekš je Jesuś dele pšchischoł. Wón je wótzowny trón, a majestoscž kwojeho knještwa, wón je jandželom a wyschschich jandželom, njebjekše wójska a křweczaze hwěšdy wopuschecžil, so by na naschu křhodu semju pšchischoł a šhubjenym cžlowjekam sbóžnosć šakřuzil. A jow delkach je wón i znykej mozu kwojeje bójskeje luboscže dusche pytal: pšchi genezaretškim jěsoru přenich wuczobnikow, w nozy šakřazeho Nikodemuša,

pšchi študni semšy žmyšlenu Samaritisku, šakřo pšchi jěsoru kwojeho Pětra, kř je jeho šapřewał. A tak křhodži wón hišcže dženkša sa wschěmi wobohimi hrěšnikami, kř so so wot njeho wotšalili a so šakřudžili. Wón šupi w křlowje duschepaštrja abo pšches bibliju k jatym w jaštwje a so prašcha, hacž njeje jemu hišcže pšchischa hodžina wobroczenia k Bohu. Wón dže i lóšym křynom, kř je nanowny dom i pšchedewšacžom křamopaschneho žiwjenja wopuschecžil, do zušby a šbudži pšches předowanje abo domapytanje jeho kředomnje, so so na nana a macžet, na křwj. křchecženizu a wobnowjenje křchecženškeho křluba dopomni a hrěšne pucže wopuschecži. Wón šupi tež k hrěšnikam, kř w njewěryje a bjes modlenja kwoje žiwjenje pšchecžinja, křlawa w jich křwedomnje, hacž njechadža hinasche waschnje šapocžecž. Tak dže wón w njedowuměryjenej ščěrpnoscži sa kóždym a nješchestawa, doniž njeje jeho namakał. Še krašny wobras, kaž paštrj šhubjenu womežicžku na ramjo ju wsawšchi domoj njeke i wjekšlom. Někotryžkuliz dom šnutštowneho mižionštwa je tón wobras do kwojeho zyhela šacžisčecžal. A duch duschepytazeho sbóžnika dyrbi wutroby wschěch wobkřnjecž, kř je jeho škutk špěchujaj. Šymnemu křwětej je tale myšl potajna, wón nješapřejje, so so i hrěšnikami tak jara prózuje, so Madlenine domy sa panjene džowki a dželacžetške kolonije sa dundačow šakřozuje. Wón nješapšhija, so drugeho wěryjazy křchescžijan so wo jenu duschu wjele měšazow, wjele lět prózuje. Haj wschak, křwětni ludžo móža so roshněwacž, hdyž tole cžinjenje křchescžijanškeje luboscže widža. Woni móža so štyšknijwe prašhecž, cžeho dla pjenjesh a móž sa křhudnych,

Womhaj Bóh!

Číslo 24.
17. junija

Četnik 4.
1894.

Serbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Smolerjez knihičisheczeri w Budyschinje a šu tam dostać sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

4. njedzela po Bozej Trojizy.

Lut. 6, 36—42. Jesuŝ praji: „Njebudźće, dha tež wy njebudźće ŝudzeni. Njeŝatamajće, dha tež wy njebudźće ŝatamani.“ Tak huŝto hacź předać ŝ Božim ŝłowom hrěchi ŝwojeje woŝady khoŝta, tak huŝto ŝo to jemu ŝa ŝto woŝmje. Wotom je tež tónle ŝchpruch ŝkŝhecź: Njebudźće, dha tež wy njebudźće ŝudzeni. Tón pshecziwo njemu trjebaja. To pať je zyle wopacźne wužiwanje tuteho ŝchprucha. Předać ma wot Boha duŝeŝaŝtojnŝtvo. W tymle ŝwojim ŝaŝtojnŝtwe ŝmě wón khoŝtać a ŝudźić, ŝchtož je psched Bohom a po Božim ŝłowje hrěch. Duž napomina ŝwjaty Pawoł Tituŝa: „To rěč a napominaj a dowjedź ŝ krobloŝcu“, a Timotijej piŝhe wón tať: „Předuť, to ŝłowo, njepsheŝtaň, njeh je čzaŝ abo njeczaŝ, ŝwať, hroz, napominaj se wŝhej ŝčerpnoŝcu a wuczbu“. To je předaťŝte powołanje a to je jemu čzeŝć, hdyž ŝo wón w tutym ŝwojim powołanju ŝwěrneho a krobleho bjeŝ bojoŝće psched čłowjekami wopokaže. Duž dyrbiŝ ŝo prawje hladacź, ŝo tónle ŝchpruch njenaťožujesh, hdźež wón njetrjehi, ale hdźež je woŝebnym kaŝnjam Božeho ŝłowa napŝhecziwo. Tola dyrbiŝ ŝo runje tať derje hladacź, ŝo jón njepomniŝ. Tón knjeŝ tebi kaŝa, ŝo njepměŝ ŝwojeho bližŝeho ŝudźić ani ŝatamacź. Šnano žana wot ŝwjatych džeŝacź kaŝnjow ŝo tať lohťo a tať huŝto njepsheŝtupuje, hacź woŝma kaŝnja, runjež je wona tať derje wot Boha data, kať wŝhe druhe. Njemóžetaj nimale dwaj čłowjekaj hromadže pschińcź a bjeŝ ŝobu rěčecź bjeŝ teho, ŝo njerěčitataj wo tŝečim a pshecziwo tŝečemu. Wytatať jeho ŝmylki, jeho hłupoŝć, jeho

ŝlaboŝć a brachi a ŝudžitaj je njepmilnje. Duž mjenuje ŝwjaty japoŝtol Jakub jaŝť pravje „woheň a ŝwět poľny njeprawdoŝće, njepokoľnu ŝlu wěz poľnu ŝmjertneho jěda“, a praji: „jaŝť žadny čłowjek ŝludźić njemóže.“

ŝŝhecziwan, kiť je Božu ŝmilnoŝć ŝhoniť, ŝwojemu bližŝemu tež ŝmilnoŝć wopokaŝe. Wón drje njebudže, hdźež něŝto widzi, ŝchtož je pshecziwo Božemu ŝłowu a ŝjawný hrěch, mjelcěcź. Wón budže ŝwojeho bratra w luboŝci khoŝtać, kať je w Božim ŝłowje kaŝane; ale wón njebudže jeho ŝudźić a ŝatamacź. Wón njebudže ŝa jeho woczomaj wo ŝwojeho bratrowych ŝmylčach a hrěchach rěčecź, ale w tajtim padu, tať wjele hacź móže, jeho ŝamolwicź, abo hdyž to njemóže, radŝcho mjelcěcź. Wobozny muž, Filip Jakub Špenať, kraŝny grat Boži ŝ natwarjenju zyrťwje, mějeŝhe wjele njepsheczelŝtwa a njepopshecza ŝwoje žive dny čzerpicź. Ale nihdy njeje wón ŝwojich pshecziwnikow ŝam ŝudžit; wjele ŝterje je wón jich njepsheczelniwoŝć ŝtajnje ŝ jich hněwom a ŝ jich njewjedzenjom, kať tón knjeŝ Jesuŝ ŝam, ŝamolwjať a wŝcho temu porucit, kiť pravje ŝudži. W ŝwojej wŝhědnej modlitwje je wón hnadu a wodacze hrěchow ŝa ŝwojich ŝnatych a njepnatych pshecziwnikow wuproŝyl. Na ŝmjertnym ložu džeŝhe wón se ŝylŝami w woczku: „Bohu budź ŝhwalba a čzeŝć, ŝo nimam žaneho čłowjeka na ŝwěće, kotremuž ŝym njepsheczelny“ jať ŝnamjo, ŝo wón ŝ wjele njepsheczelŝtwa, kotrež je w ŝwojim žiwjenju čzerpil, tež žanu myŝlicźku hórťoŝće ŝobu woŝmje do tamneho žiwjenja, je wón pschikaŝať, ŝo njeby jemu na jeho ŝmjertnej draŝće ani žana jenička čzorna

Womhaj Bóh!

Cyfrlo 25.
24. junija

Łětnik 4.
1894.

Serbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ƙo łóždu ƙobotu w Šmolerjez knihiczišczetni w Budyschinje a ƙu tam dostacź sa šchwórtlětnu pšchedplatu 40 ny.

5. njedzela po Bozej Trojizy.

Lut. 5, 1—11. „Wjes ƙo na hłubinu“, ƙasa tón Snjes Šchimanej pšhecziwo rybatowemu waschnju. W najhłubšim morju a to na jašnym dnju dyrbi wón se ƙwojimi towaršchemi łojicź. Tola ƙwj. Pětr ƙo nje-wobara. Snjesowa ƙasnja je ƙo jemu do wutrobny pšheczišcžala. „Na twoje ƙłowo“, wotmolwi wón, „chzu ja ƙyć pšhěstrjeć.“ A wón to scžini a sawěrnje: woni wobšamŕnychu wulku ƙyłu rybow, so ƙo jich ƙyć torhašche.

Tón Snjes pomha nam, hdyž ƙo my ł njemu wołamy a po nim činimy. W łóždym powołanju płaczi to napominanje: Wjes ƙo na hłubinu. My dyrbiny ƙo wschědnje šachodnošczi wotrjez. My ƙmy duch a dyrbiny w duchu živi ƙyć. Někotrežkuliz čłowške žiwjenje je podobne na Pětrowe nózne džěło. Wone ƙo prózuje a nje-popscheje ƙebi žaneho pofoja wodnjo a w nozy, džěła a wifuje njedzelu a wschědnny džěł. Ale ƙlónzo wješela a měra nješwěczi tola do wutrobny ani do doma: je nóz a wostanje nóz. Mój pšhecželo, hdyž ƙo tebi tať džě, nje-wobškorź ƙo, ty ƙy jo wopacžnje šapocžal. Ty njedyrbiš ƙo tať wjele prózowacź a štaracź. Ty dyrbiš ƙo rano modlicź a w nozy wotpocžowacź, dyrbiš wschědnny džěł džělacź, ale njedzelu ƙwjeczić a Bože ƙłowo ƙlyšhecź; to dawta wješela a měr. Šchewz štoržesche, so njeńdže dopředka ł jeho šašlužbu, a wón džělašche tola njedzelu a wschědnny džěł. Šnano teho dla runje njeńdže, praji jeho šchescžijanški pšhecžel. Mischtr šapocža njedzelu ƙwjeczić a wot teho čaša bu tež lěpje. Wjele štaršich chze rad ƙwoje džěczi mudre a šchitne, ƙwěrne a džělawe činicz.

Woni přěduja do nich, ƙhoštaju se ƙłowami a puƙami a tola njebudže nicžo: wostanje nóz w štaršich wutrobach. Lubaj štaršej, modlitaj ƙo wój sa ƙwoje džěczi? Šwjasa-taj wój, ƙaž Luther praji, wótcze našch wołoko pruta? Šhodžitaj wój pšhed džěczi w bohobojošczi a w wutrobnej lubošczi ł Božim ƙasnjam? Wjele štorži, so šprawne džěło wjazny njetyje, jebanje ma lěpšchu mšdu, njeje žana šprawnošć wjazny a najlěpšche je, po šlych pučach šhodžicź. O wy mužojo, ƙiž wy džělacze a nimacze žaneho žohnowanja, wy žony, ƙiž njenamaćacze žaneho měra w ƙwojich domach, wój štaršej, ƙiž nimataj žaneho wješela na džěcžoch; šapomnicze tola ras štaru, nještrošctnu čěmnošć a šapocžće nowe dnjowe džěło w ƙwětle Šesom Šhrysta. Wón tež wam pšchwoła: Wjesće ƙo na hłubinu a pšhěstrjeće ƙwoje ƙyće! Wjesće ƙo na hłubinu wěry, pušhecžće wscho dwělowanje a štaranje, wscho štyšcženje wo pjeněny a ƙubło, wo džěczi a čzeledź a čzišcžće ƙo ƙwěrnemu Bohu do wótzowškich rukow. Wjesće ƙo na hłubinu modlitwy; se wscheje štyšćnošće a nusy, se wscheje nišćošće a ƙnicžomnošće semje posběhucze ƙo na šchidłach dobro-pšchenja do ƙwětkla pšhed Bože woblicžo. A hdyž šcže tať na tychle wěcžnych wyšćošćach ƙwoje šprózne wutrobny a ruzy pošlynili, potom šapocžće ł nowa w Šesufowym mjenje. Prajće: Snjeze, na twoje ƙłowo dyrbi ƙo wscho špytacź. Žohnowanje nješchindže bjes modlitwy, ale ł Bohom pšchindže wone wěšće. Modlcze ƙo ras tať prawje, ƙaž ƙo Šesuf modlesche, bjes šebitošće a ƙwětnych myšłow, bjes morkotanja a štorženja, w połnym dowěrenju na Božu hnadu a ƙlubjenje a žohnowanje njebudže po-

Womhaj Bóh!

Číslo 26.
1. júlja

Četnik 4.
1894.

Serbske nježelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Šmolerjez knihicziščezerni w Budyschinje a šu tam dostacž sa šchwórtlétnu pschedplatu 40 np.

6. nježela po kwj. Trojizn.

Mat. 5, 20—26. „Štóz so na šwojeho bratra hněwa bjes winy, tón je šudzenja hódny“, tak woła našch Knjes. Bobožny Gandrij Müller (1631—1675) je w šwojich hódziwach wošchemjenja tak předomal: „Ty so hněwašch na druhého. Šhto čzi pomha? Ty budžešch dwojaki mordač. Bližšeho morišch ty, šebje tež. Bližšeho morišch i wutrobu, nje popscheješch jemu žiwjenje, ale wjele sterje šmjercz a wscho nješbože. Š woczomaj hladašch hrošnje na njeho a pscheměnišch woblicžo pscherziwo njemu; i jasnkom ššchidžišch jeho čzešč, kotraž je jemu tak luba kaž žiwjenje, pscheješch jemu šmjercz a šrudžišch jeho i někotrymžkuliz šlym šlowom. Šsebje šameho morišch duchownje, pschetož twój hněw dželi čze wot Boha. Bóh tón Knjes je dušcham, šhtož je dušcha čžetu; bjes Boha je dušcha mormwa. Šdžež hněw knještvo wošnje, tam šthowa so Šhryštuf, šlónzo prawdošče. Šhryštuf je dušchow žiwjenje, bjes njeho šy ty duchownje mormwy. Ty so čželnje morišch. Šak tschepjetatej twojej ruzy a hubje w hněwje, šak pschikryje hrošna blědnosč woblicžo, šak wóhnitej stej woczzi, šak jakožesch i jasnkom, šak džiwje so žyłe čželo hiba! Šo šu wschitko šnamjenja šmjercze. Ty so wěcznje morišch. Pschetož hněw šluscha š jawnym škutkam čžela, wo kotrychž šwjaty Pawoł praji, šo čzi, kiž tajke čžinja, nje pschiindu do Božeho kraleštw. Gal, 5, 19—21. Čžešch so ty tola hněmacž? Dha hněwaj so na šwój hrěch. Čžešch šthostacž? Dha šthostaj so šam. Čžešch šudžicž? Dha budž fruty šudniš w šwojich šamšnych nješkutkach. Šo je jenicžki dobytš hněwa, šewak wón jenož šškodži. Šak praji hižo stary

póhan Seneka: „Šak wjele ty pschezo šamožesch, wobhoň so šam, budž najprjedy twój wobškoržet, potom twój šudniš, napošledk halle twój šarězniš“. Šhtož poš woczereje, to dyrbi mi hněw byč. Ša njecham jeho wote mnje pušchcizč ale bliško š šebi wješč, niz na čžlowjekom, ale na wjelki jeho pušchcžecž. Šhto ma wón i mojim bližšchim čžinicž? Ša moje šamšne šlósčze dyrbi wón šlawšacž, je kušacž a šthostacž. Ša čžu jón tak šwucžicž, šo wón kaž ščžen ša mnu šhodži, hđžežkuliz šo wobrocžu.“

Luby Jesu, šbudž mje ty,
Šo bych ja ša tobu šhodžik.
Špožč, šo twój Duch šam mi byl
Čžichu myšl do dušche plodžik.
Měrnj junu šbóžni šu,
Woni njebo dostanu.

Jesuš a čžlowjekoj.

(Pofracžowanje.)

IX.

Šladanje šhornych w Jesuškowym dušhu a po jeho myšli.

A Jesuškaj bješhe jeju žel! Mat. 20, 34.

1. Štanu so dženska hišchje džiwj!

Šo je praščenje, kotrež so hušto wupraji. Njewěra i krotka wotmolwi: „W 19. lěštotetku kóždy mě, šo šo ženje džiwj štake nješku.“ Ša wopak štyšich wěražnych hušto šdychowacž: „Ach šo čžyl tola Bóh luby Knjes šwoju móž i džiwami wopofacž!“ Woni šebi myšla, šo bychu so njewěražy i šhromadami wobrocžili, hdy bychu na dobo němeho rěčecž štyšeli. — Drušy šako wo wulkich džiwach powjedaja, wo džiwnych wuhojenjach, kotrež šu

Womhaj Bóh!

Cyisko 27.
8. julija

Četnik 4.
1894.

Szerbiske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy kobotu w Šsmolerjez knihiczišcežerni w Budyschinje a su tam dostacž sa šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

7. njedzela po śwj. Trojicy.

Mark. 8, 1—9. „Hdžeha my khlěba wošmjemy, so bychmy jich našycžili?“ bė wuczobnikowe praschenje tam, je po tyšacžkrócznym wošpjetowanju praschenje knježerjom wšchěch krajow, praschenje njewurjekliwje wjele starošcziwnych hošpodarjom, praschenje tych, kiž so sa khudnych staraja, hacž do dženšnišeho dnja. „Hdžeha?“ — Bóh dawa; Jesuŝ je šrednik, i wuczobnikow korbow my jón wošmjemy.

Bóh tón Knjeŝ jón dawa. Semu wšchaf so Jesuŝ dšakowasche, kiž šwoju miču ruku wotewri a našycži wšcho, šchtož je žive, i dobrym špodobanjom, kiž wšchitke lěta hišcže wjetšchi abo runje tón šamy džiw čžini, kiž so nam tu powjeda. Se šydom khlěbami bu šchtyri tyšaz našycženych; a wšchitzy buch šyčži a wošta napošledku hišcže wjazy wšche hacž bė w špoczatku bylo. Šchetož šydom khlěbow njebychu šydom korbow napjelnike. Kač wjele kórzow šy ty, starošcziwy hošpodarjo, tole nalěčzo wušnył? Wočoło šydom. A kač wjele budžesh žnjecž sa někotre njedzele? Sto abo što a pječdžekacž abo šamo dwė seži, po tym so je miča ruka tam horkach wušnywanje w šemškim klinje žohnowala, džekacž krócz abo dwazecži krócz abo šamo tšizecži krócz. A hdž ty a čži twoji seže so žyle lěto najedli, potom je k pšchedawanju šnano hišcže wjazy, hacž bė w špoczatku k wušnywanju. — A tola hišcže pšchezo štyšne praschenje: „Hdžeha my khlěba wošmjemy?“ D čžitaj, šchtož luby šbóžnik w tym šamym stawje 17—27 praji: „Šchto so wy staracže, so khlěba nimacže? njepóšnajecže wy hišcže ani njerošymicže?

macže wy hišcže wasche štwjerdnjene wutroby? macže wy hišcže štwjerdnjenu wutrobu? macže wocži a nje-widžicže? a macže wušchi a nješlyšcicže? abo njespomnacže na to?“

Bóh jón dawa, ale Jesuŝ je šrednik. Na kšchžju póšnaj, šchtož šmy šašlužili. Šchetož šchto bė Bóh dla hrěcha čžlowjekej hrošnył? „Šaflata budž šemja tvoje dla; čžernje a wošt dyrbi wona tebi plodžicž.“ A nětko wona plodži žito a wino? a nětk našberamy tola kóžde lěto žohnowanje? Haj, hlaj tam na kšchžju čžernje a wošt, kotrež šmy my šašlužili, šawite wočoło twojeho šbóžnikoweje hłowny. Wón nješesche šallecže, so bychmy my žohnowanje žnjeli. Tak je wšchón našch pšchecžny abo ržany khlěb niž šašluženy khlěb, ale luty hnadny khlěb, to čžini wón wšchitko i luteje wótzowškeje bójškeje dobroty a šmilnošce bješ wšcheje našcheje šašlužby a doštojnošce“ — dla Jesuŝoweje droheje šašlužby, kiž bu šallecže sa naš, so bychmy my žohnowanje měli. To je ewangelij; kotryž je tón Knjeŝ tym šchtyri tyšazam tšičny pošpochi předomal. Tole předomanje wo rukowanju, wo šaplacženju praweho ša njeprawych je khlěb, wot kotrehož so my žiwimy, kiž našchu dušchu našycži, wšchón šemški khlěb je jenož pšchidaty k tutemu duchownemu khlěbej. Žow wšchaf w šwjatym seženju je widžecž: Čžim wjazy Božeho šłowa, čžim wjazy žohnowanja tež w čželnyh. Š teho wuńdže: čžim mjenje starošcže sa dušchu w kraju a w domje, čžim wjazy pšchidže starošcže sa čželo, ša draštu a žyrodu; čžim bóle šemšzy šmyšleny narod, čžim wjazy ma so wón šemšzy staracž. Dwójne je wěrne Jesuŝowe šłowo: „Ša šym tón khlěb

Womhaj Bóh!

Cyisko 28.
15. julija

Četnik 4.
1894.

Serbske njeđzelske kopjenka.

Wudawaju šo kóždu šobotu w Šmolerjež knižicziščežetni w Budyschinje a šu tam dostacž ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

8. njeđzela po šwj. Trojizy.

Mat. 7, 15—23. Pšched šjebanjom falschnych profetow warnuje tón luby šbóžnik w šwjatym ščenju. My šmy šwucženi, pšchi tych šamych na druhich čłowjetow myšlicž. Šmy hižo ras wopomnili, šo móžemy šami tajzy falschni profetojo ša naš byčž? Šo šo šami šjebamy, wudawajo, šo mamy plody a nimamy žanych? Na jich plodach dyrbiče jich pošnacž, praji tón Šnješ. Na plodach teho Ducha dyrbi šo pošnacž, hacž šmy wěrní wuczobnizy teho Šnješa abo jeno falschni profetojo, kiž šo šami šjebaja. Tole šjebanje je jara čženke, šedži žakošnje twjerdže a wošnje kónž se strachom. To drje Šnješ Ješuf nješakaša, šo woni jeho Šnješa mjenuja. Tónle Šnješ njeje nihdy žaneho čłowjeka, tež niž Pilatuša knješa mjenowak. Wón šakaša, drugeho čłowjeka w nastupanju šbóžnosče mištra abo knješa mjenowacž a žada to ša šebje w majestetikej pokornosčezi. Šdyž jeno w nješanbicžimym, njewužitnym wužiwaniu abo pšchi šharty hracžu „Ješuf“ wolašch, Ješufa njemóžeich woprawdže Šnješa a twojeho Šnješa a Šnješa njebjesteho kralestwa mjenowacž — a to njemóže nihton šhiba pšches šwjateho Ducha — dha šluschesch k tym, kiž Ješufa njepóšnaja, kotrychž wón po tajkim tež njemóže pošnacž ša tych šwojich, kotrychž dyrbi wón k lěwizy stajicž a do wěčneho wohnja čžibnyčž, kaž je wón to po pišmje prjedy pšchipowjedak. Šow nješteji: Budža wšchitzy, kiž ke mni praja: Šnježe, Šnježe, niž do Božeho kralestwa pšchicž. Šow nješteji. Budže jich wjele niž ke mni prajicž: Šnježe, Šnježe, a tola do Božeho kralestwa pšchicž. Šow šteji jeno: Še tych, kiž ke mni praja:

Šnježe, Šnježe — a tola njebudža šbóžni — a tych je jara wjele. Tajzy šo wšchak šami šjebaja a tole šamow šjebanje je jara čženke.

Woni šo na to špusčežaja, šo woni Šhryštuša š ertom wušnaja, woni šo špusčežaja na to, šo šu šo k Božej šlužbje, k špowjedzi dđerželi, šo šu jako předarjo kšhesčizianizy předomali, kšhesčizianste knihi pišali, ša wšchelate kšhesčizianste škutki, wošebje ša roššhěrjenje ewangeliya bjes póhanami šo štarali — a šo šami šjebaju. Wšcho to móže jedyn čžinicž, kotremuž tola pobrachuje na jenym, šchtož je nušne, mjenuizy, wolu čžinicž njebjesteho Wótža. A wšchitke šamowušwolene škutki a wšcha šamowušwolena Boža šlužba a wšchitke šamowušwolene wopory, pšchi kotrychž pobrachuje pošlušnosčž, ponižnosčž, šamosapřewanje, wopor šamšneje wole, pšchi kotrychž čłowjet njedawa šwojemu Bohu šwoju wutrobu, nječžinja šbóžneho. Šajke čženke šjebanje šamšneje wutroby!

A kaš wone twjerdže šedži!

Tajki kšhesčizian wumrije šnano š wušnacžom, š čželom a š krowju Šhryštušowej na hubomaj. Wšchitkón šwět šhwali jeho šbóžneho a jeho dušcha njeje w měrje Božim, njeje tam, hdžež je Šhryštuš a jeho wěčna šbóžnosčž. Wón pšchindže do towarštwa bohateho muža a jeho pječž bratrow, ale tež tam njewobrocži šo wón wot šwojeho škuda. Tež bohaty muž wšchak šwadži šo hiščeže š wótžom Abrahamom a wě jo lěpje hacž tón. Wšohi šamosšebak ma helu ša nekajki wohen wučžicženja a nadžija šo dobreho kónža. Čžaš minje šo, pošledni džen pšchindže, njebjeka a šemja kšhežaja kaž wóš, trubele kšincža, rowy rža, morwi

Womhaj Bóh!

Ciŝlo 29.

22. julija

Lětnik 4.

1894.

Serbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ŝo łóždu ŝobotu w Esmolerjez knihicziŝežetni w Budyschinje a ŝu tam doŝtač ŝa ŝtwórtlětnu pŝhedplatu 40 w.

9. njedzela po ŝwi. Trojizy.

Mat. 13, 31. 32. Hdyž ŝlónčzna horzota w lěče pŝchibjera, ŝebi čłowjekojo ŝlódł wulkeho liŝče bohateho ŝchtoma wyŝoko waža. Hdyž ŝo tebi trjehi, ŝo móžeŝ pod starej lipu juntróc pol hodžinki wotpoczowacž a ŝebi na to abo na druhe pomyšlicž, njeŝabudž ŝebi na tón ŝchtom a ŝlódł pomyšlicž, wo kotrymž je naŝch ŝnjeŝ Jeŝuŝ Mat. 13, 31. 32 rěčał. Tam wón zyrkej Božu ŝ wulkim a ŝylunym ŝchtomom pŝchiruna, pod kotrehož ŝlódłom ŝo derje wotpoczuje.

Čłowjekojo maja wŝchelaŝe požadanja. Někotry, kotryž je ŝo znył džen ŝpróznų nadželał, mohł wječor tak čzihi a wjeŝelų ŝ tymi ŝwojimi pod kruŝwinu ŝedžecž; meŝto teho pał ŝo do korežmy do tužneje iŝtwų ŝydnje. A někotry, kiž mohł ŝ mērom a ŝbóžnje pod žohnowanjami zyrkwe bydlieč, ŝebi radŝcho meŝta w ŝuchich puŝčinach ŝwēta pyta. Srudna wēž je, hdyž čłowjekoje derje njeje pod ŝlódłom zyrkwe. A tola je w naŝchim čžaŝu wjele tykaž, kotŝiž pod ŝlódłom zyrkwe wjažy žiwi ujeiŝu, haj ani wumrjecž a pohrjebani byč uochzedža. Džeczi wjažy ŝhečieč njedadža, mandželŝtwa wjažy njepožohnowacž a t. d. A čjemu to powjedže?

ŝlódłka trjebaŝch pŝhečziwo horzocže. Hdyž ŝlónčžo tak horzo pali, ŝo čłowjekoje jaŝt wuŝthnje a próch do woczow a na draŝtu nalēta — o, kał rad je potom čłowjek pod ŝlódłkojtnym ŝchtomom, kotryž pŝchi pucžu namaka. ŝchto pał je lētna horzota, kiž čželo ŝprózne čžini, pornjo „tej horzocže“, kotraž duwne wŝchitkich tyh potrjehi, kotŝiž na ŝchērokim pucžu ŝwēta ŝwoje ŝbože pytaja. To

zyla wutroba wuŝthnje, ŝwēdomnje bywa tupe, a znył čłowjek ŝo ŝ hrēŝchnym prochom ŝapróŝchi a ŝrudoba a ŝtyŝnoŝč na wutrobu pŝchindžetej. ŝotom ŝo „ŝwētnym čłowjekam“ dže kaž łóžnikam, kotrymž je ŝo ŝlaba łóž na morju ŝlamala; ani wody ŝ picžu pŝchi ŝebi nimaja. Woni ŝu lacni a chzedža ŝawutlicž; ŝlónčnje ŝo wotajieč njemóža, woni ŝo wody ŝ morja napija; najprjedy ŝo wofŝewjeni čžuja, ale čžim wjažy wot ŝeloweje wody pija, čžim wjeŝcha bywa lacnoŝč. Tak ŝo wŝchitkim ŝendže, kiž mēr a ŝbože na ŝwēcže pytaja.

Boža ŝmilnoŝč pał je ŝchtom zyrkwe ŝrjedža do ŝwēta ŝadžiła. Tam dyrbja čži, pŝheŝ ŝwētnu horzotu ŝtyŝni, ŝlódł namakač. Tam ŝo hrēchi wodawaja, wutroby ŝo wucžiŝeža, ŝrudni ŝo troŝtuja; mēr Boži ŝo dawa. Pŝchetož zyrkej ŝteji pod ŝlódłom ŝchžiža, na kotrymž je ŝo mēr ŝčinił hjeŝ Bohom a hrēŝchitkami pŝheŝ Jeŝom ŝhryŝta.

Alle kajke dha je? Pŝhezo hiŝheče rēka: Woni ŝazpja to, ŝchtož je Bóh pŝchihotował. So je na ŝwēcže wjele wobčežneje horzoty, to tež čži njemērjažy njepreja. Alle woni ŝebi ŝlódł pytaja ŝe wŝchelakimi ŝrēdkami, kajkež je ŝwēt poŝkičža. Alle ŝchto je to do ŝrudnuŝheje wēžy!

Pŝhed něŝchto lētami mje pŝhečel pŝcheproŝy ŝ nim po pucžu hieč, kotryž hiŝheče njeŝnajach. Ja jemu ŝlubich ŝobu hieč, hdyž budže tam ŝlódłka, pŝchetož beŝche horzo. Wón mi praji, ŝo je tam ŝlódłka doŝč. Ja ŝhwilu čžakach a potom ŝo ŝa ŝlódłom praŝchach. Duž mój pŝhečel pŝhedeŝhečnik woczini a praji, ŝo je tu nětko ŝlódłka. Ně, haj wŝchat — ale ŝ ŝlódłom, kotryž pŝhedeŝhečnik dawa,

Komhaj Bóh!

Ciřlo 30.
29. julija

Četnik 4.
1894.

Serbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju ƚo kóždu ƚobotu w Šmolerjez knihičishežerni w Budyschinje a ƚu tam dostać ƚa shtwórtlětnu pšchedplatu 40 nr.

10. njedzela po ƚwj. Trojizy.

W Khrystu ƚu!

1. Jan. 2, 3—5. „Na tym wěmy, ƚo my jeho ƚnajemy: jeli ƚo my jeho ƚasnje dđeržimy. Shtóž praji: ƚa jeho ƚnaju a njedđerzi jeho ƚasnje tón je ƚhař, a w tajkim žana wěrnoscž njeje. Shtóž pak jeho ƚłowo dđerzi, w tajkim je woprawdže ta luboscž Boža dokonjana. Na tym my pósnajemy, ƚo my we nim ƚmy.“

Dwojake žiwjenje je po prawym ƚšhesčijan žiwj. Jene je ƚwonkowne, pšchirodne, ƚajkež wšhitke stworjenja na ƚwěcže wjedu. To w tym wobšteji, ƚo wón je a pije, wotpoczjuje a džela, ƚo wjeřeli a płaka; jeho ƚapoczatk je ƚolebka, a jeho ƚónž je row a cžežko je tu ƚšhesčijana wot ƚwěta rosdželicž. To druhe žiwjenje je ƚnutškowne, wěcžne žiwjenje, wo kotrymž Pawoł praji, ƚo je potajne i Khrystu ƚom w Bořy. Wone w tym wobšteji, ƚo je cžłowjek po Božim ƚłowje žiwj, ƚo wšhitko ƚle a njeřódnje w ƚwojej duřki podłóčowacž ƚpyta, ƚo pucž ƚ wěcžnemu žiwjenju hieč ƚpyta, hacž by jo dozwił. To je to žiwjenje, wo kotrymž tón ƚnjeř praji, ƚo ma w tym ƚylnošč a wopřihjecže, ƚo jeho wuczobuizy teho Wótza, ƚo wón wěrnj Bóh je, a kotrehož je póřłak, ƚesom Khrysta pósnaja. Ale tak bycž njeřmè, ƚo je ƚšhesčijan jene a to druhe žiwjenje wořebje žiwj, ƚnano wšhedny džej tamne a njedzela tuto, ƚnano w ƚutkach a ƚłowach tamne, w myřlach tuto. Ně, wěcžne dyrbi ƚwonkowne pořwjecžicž a wšhitko, shtóž my cžinimy, se ƚłowami abo se ƚutkami, dyrbimy cžinicž pšched tym ƚnjeřom a niz pšched cžłowjekami. Wěcžne žiwjenje dyrbi bycž brečžka teho shtoma, a ƚemške dyrbja

bycž dobre plody. A ƚaž je tón ƚbóžnik do ƚwěta pšchichoł jako ƚwětlo, kotrež wšhitkich rořkwětluje, kotřiz do teho ƚwěta pšchindu, płacži tež nam, ƚo, ƚaž wón je, tak tež ƚmy my na tym ƚwěcže. ƚnajemy-li jeho, potom je to ƚwětlo w nař a hdyž tež nař žyly ƚwět rořkwětlicž njemóže, móže a dyrbi tola našch ƚwět rořkwětlecž.

Na cžim ƚo to pósnaje, mój ƚšhesčijano? Na cžim móžeš widžecž, hacž ty jeho ƚnajesch? Šlaj, na tym niz, hdyž ƚo twoja wutroba hori, hdyž ƚo tebi wo jeho luboscži předuje; tež tu ƚu ƚłomjane wohenje, kotrež ƚhětje wuhařnu, hdyž wody ƚwěta pšchiběhnu. A niz na tym, hacž samožeřch wjele a wulke wo nim a jeho ƚmilnošči powjedacž, — ičy je wjele, kiž jenož po druhich rěcža, shtóž ƚami ženje nashonili njeřku a ƚebi myřla, ƚo to wjedža, dokelž ƚu ƚlyřcheli. Na tym wěmy, ƚo my jeho ƚnajemy: jeli ƚo my jeho ƚasnje dđeržimy. Hacž je druha hawpřchtuka tebi do cžela a ƚrwě ƚaščcžěpjena, to móžeš pósnacž na přenjej, hacž je twojeje wutroby wola a twojeho žiwjenja prawidlo ƚo ƚcžinilo, po kotrymž by žiwj. Shtóž praji: ƚa jeho ƚnaju a njedđerzi jeho ƚasnje, tón je ƚhař a w tajkim žana wěrnoscž njeje. Redžbuj, niz jenož tón je ƚhař, kiž i wjedženjom a i wotpohladom njewěrnoscž rěcži a cže, ƚo by ƚa wěrnoscž płacžila — ale w tym do žyła žana wěrnoscž njeje, wo kotrymž je cžucže ƚa to, shtóž je wěrne a prawe, wuhařlo. A ƚaž ƚo wón ƚam i tym ƚjeba ƚo ma ƚo pšchi ƚwojim hřeřchnym žiwjenju ƚa dokonjaneho, pšchezo dale do ƚnečow ƚamosjebanja ƚapaduje, ƚo ƚo jemu pšchezo bóle njeprawe prawe, ƚařane dowolene a ƚle njeminowate ƚa.

Womhaj Bóh!

Czisko 31.
5. augusta

Četnik 4.
1894.

Serbske nješčelke kopjenka.

Wudawaju so kóždu šobotu w Šmolerjez knihičiščecerńi w Budyschinje a šu tam dostač sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

11. nješčela po šwj. Trojizy.

Lut. 6, 37: Wodajće, dha wam budže wodate.

Wone je krótko, ale wažne słowo našeho šbóžnika. Nichtó pač prajicž njemóže, so šo to napominanje Jesuskowe wot ščesčijanow w našim času wošebje wobkedžbuje. Bjes nimi je wšchudžom wjele hidženja a njepsčeczestwa, swady a rostorn. Tež czi ščesčijenjo, kotřiz šo šjawnje š evangeliju jako š prawidlu našeje wěry a žiwjenja pósnaja, maja tola hušto w šwojej wutrobje tajku hlubošu a twjerdu nješjednocžiwosč, so je to słowo teho šnješa po šdacžu po nimi dele běžalo kaž woda wot kamjenja. Ty, kiž ty to cžitáš, nješšš šnano tež hiščće hněw a hórke njepsčeczestwo psčeczimo ščesčijanskemu bratrej w šwojej wutrobje. Šdyž šo jeho mjeno pomjenuje, je tebi, kaž by tebe nichtó klóš, rana krawi a horžy hněw šo w tebi pali. Duž pokhil tola próštwe teho šbóžnika twoje wucho. Wodaj.

Wodaj a budž šjednocžiwu Bože dla. Šdyž šebi na Boha myšliš, dyrbiš šebi tež na wultu hrěšćnu winu myšlicž, kotruž mašch pola njeho. Ššepytaj šwoju wutrobu. Ty namakašch w nej hrošne myšle a cžemne žadanja. Šdyž ty juntrócž se šwojich šonow wotucžišch, šo šam šadla hordnych, njelubošnych, žadoščiwnych a nješčistnych wabjenjow w tebi nastročišch. Njedyrbišch jich dla wo wodacže prošecž? Ššepytaj šwoje šłowa. Škaš někotre njewěrne, šle, hněwne, nješčiste, njenušne a njewužitne šłowo je bjes tymi, kotrež ty wšchědnje rěcžišch. Čłowje-kojo dyrbja junu Bohu wotmolwenje dawacž wo kóždym njewužitnym šłowje, kotrež šu rěcželi. Njedyrbišch wo wo-

dacže prošecž? Wobhladuj šebi šwoje skutki. Wón je někotry cžorny škutk pódla, kotruž by najradšo wumafany měl š knihow žiwjenja. Je někotry psčeczinjeny džen, někotra šhubjena hodžina, někotra šathombžena pschibšuschnosč, wjele nješwěrnosčce a njerodnosčce pódla. Njedyrbišch ty wo wodacže prošecž? A hlaj, Bóh čže tebi wodacž. Ššchi kóždej špowjedži, pschi šwjecženju šwjateje wječerje šteji wón psched tobu a praji: „Šdy bychu runje twoje hrěchi jako krej cžetwjene byle, budža wšchaš jako šněh běle, a hdy bychu runje wone byle, jako šcharlat cžetwjene, budža wone jako wošma běle“. (Šes. 1, 18.) Wón čže to pišmo, kotrež je psčeczimo tebi, rostorchacž. Wón čže twoje šlicžbowanje psčeschmórnycž. Ššwobodny dyrbišch byč. Tebi dyrbi byč kaž ptacžkej, kotruž je na rjanym mejškim dnju š klětki wulecžal, a kaž jatemu, kotremuž hnada jeho krala rječášy a puta rošwjaša. Wodawaza hnada twojeho Boha dyrbi woššewjazy balsam na ranu twojeje wutrobny byč, šahłwčž, na kotrymž móžesh šo cžišche a šměrom, š měrom a š radosčce hiščće w twojej šmjertnej hodžinje lehnyč. A tuta nješššcžna hnada twojeho Boha njedyrbjała tebe šjednocžiweho cžinicž psčeczimo twojemu njepsčeczelej? Šššes nju njedyrbjała twoja twjerda wutroba mjehka, twoja šymna wutroba cžopla bywacž? Bóh wšda šo prawow, kotrež ma psčeczimo tebi a ty čžnyš twjerdže na twojim prawje wobšacž? Budž šjednocžiwu Bože dla.

Wodaj pač tež twojeho bližšeho dla. Wobhladaj šebi juntrócž to šranjenje se štróšbej myšlu. Šošłuchaj na radu twojich psčeczelow. Njepraja woni, so rěcže

Womhaj Bóh!

Číslo 32.

12. augusta

Četník 4.

1894.

Serbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždu kobotu w Šmolerjez knihczišczeru w Budyschinje a šu tam dostacž sa šchwórtlétnu pschedplatu 40 np.

12. njedzela po šwi. Trojizn.

Isaj. 48, 18: „D hdy by ty na moje kasnje kedžbowal, dha by twój měr był kaž wodowa rěka, a twoja prawdosć kaž mórske žołmy.“

Kaž běži wodowa rěka po šwojim wot stworiczela jej potasanyh puczju. Se žórka na horje šo žórlo wona šwój pucz hacž do morja czehnje. Pschi jeje brjohomaj sběhaja šo skaly a selenja šo łuti, tam je šlyšecž honjenje a hibanje měščanzsteho žiwjenja a je widžecž njespróznive džěto ratarjow — a šrijedža běži rěka bjes pschestacža s měrom dale. Šchtož jej napschecžimo stupi, ju njesadžerži; wona wostanje wodowa rěka a bjes pschestacža šchumi woda dale a hacž runje je tyšaz a hišcže wjazy žołmow nimo do morja czahnyto, šašo nowa woda se žórka pschiběhnje a rěka polna wostanje. A hdyž rěka psches kraj běži, semja kčžje a rola plodny nješe a žiwjenje šo hiba. Tajki dyrbi po šłowach profety Isajajaka twój měr byčž, mój šchescžijano. Jeho žórlo je horach na tych šwjatych horach Božich, s kotrychž nam pomoz pschindže, s teje hórki, kotraž bu w tutym poslednim czachu powyschena wysche hacž wschitke hory a hórki zyljeje semje, na Golgatha, w teho sbóžnikowych ranach, psches kotrež šmy wuhojeni a twojeho měra rěka dyrbi dale bježecž zylh pucz twojeho žiwjenja, doniž nuts njepoběhnje do měrneho morja sbóžneje wěcznosće. Wokolo tebe drje šo wyšoke skaly nje-wěry sběhaja, ale wone tebe mylicž nješmédža. Někotry sadžewš, kamjen šrudoby, haczenja hrěcha móža tebi napschecžimo stupicž: ale měr twojeje wutroby je mój, kiž wschitko pschewinje. A hdžez je tajka wutroba, wona kraj

wošchemi. Školo wokolo šo pola spravneho džěla selenja a w jeho mozy šo žohnowanje wupschestrěwa na wscho czinjenje a šklódnny wěšfik troschta do horzoty horje duwa. Twój měr budže kaž wodowa rěka.

Dale rěczy profeta wo mórskich žołmach. Mty šebi tu na to njeměrne morjo myšlicž nješměmy — pschetož wone je se šwojim njeměrom wobras hrěcha. Na cziche morjo šebi profeta myšli, w kotrehož wodach šo zylje njebjio s lubošnymi hwěžkami wobrasuje, kotrež tak prawje sacžišcž šwjateho šhutneho měra na człowjeka czini. Nichtó to morjo pschewidžecž njemóže. A šchto wone žalošneho w šebi šhowa! Wulke šwěryjata šu w jeho hlubinje žiwe, ale wone nikomu njeseschodža, kiž psches morjo jědže. Čžěla tych, kiž šu šo w nim tepili, šu w nim šahrjebane, ale nichtó šo jich njenaštróži, kiž do teje hlubiny pohladnje. A polkadny, parle a drohe kamjenje w nim potajene leža a ludžo ša nimi pytaja. A po morju jědže kóž wóznemuu krajej napschecžimo; wona je ta šchěroka dróha, kotraž kraje njedželi, ale je wjasa. Kaž mórske žołmy budže twoja prawdosć, mój šchescžijano, šo twoja wutroba jako prawa, jemu špodobna, wot hrěcha wucziscžena psched nim wotpoczjuje. Haj, wutroba, kiž je czicha, w kotrež šo njebjio se wschěmi hwěžkami šlubjenjow wobrasuje, psches kotrež žane wichory šwědomnja a špytowanja njeduwaja, ale w kotrež njebjieša šame wotpoczujaja, kotrež je nam Boži Šsyn w wěrje pschilubiš. A kajkež tež twoja wutroba šrudne nashonjenja a šlamane nadžije a šanicžene šbože w šebi šhowa, ta prawdosć wschitko pschifrywa, šo je šabyte, kaž wopor morja; a šchtož

Womhaj Bóh!

Czytło 33.
19. augusta

Łétnik 4.
1894.

Szerbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy kobotu w Szmolerskej knihiczišceżetni w Budyšinje a łu tam dostacź sa schtwórtlétnu pschedplatu 40 np.

13. njedzela po śwj. Trojizy.

Lut. 10, 23—37: „Wón džěsche nimo na bok.“
Je nimohicze pschi nusy bližšeho — šdželawoscze. Woni hladaju jeno na swój pucź a łu ło tak jara do saskłuzjenja, dobywanja a nahromadženja saskmjatali, ło nusu pschi puczu i zyla njewidža, wo nju njerodža. Sznano bě tak pola měšchnika a levity. Wonaj bęschtaj na puczu, mějeschtaj šnadź wažne wězy wobstaracź. Sznano je tež pola tebje tak, luby hospodarjo, w štyšknimym honjenju sa khlěbom a pjenjesami, kotrež je šnamjo nascheho czaša. Sznano je tež pola tebje tak, luba, wjelecźwilowana hospoda! W twojim wulkim domje, ło by wschě twoje pschiškłuschnoscze a nadawki dopjelnika, nimašch sa czerpjenje, kotrež Bóh tón šnjes tebi pschi puczu pokáže, žaneho czaša, žaneje wutroby, žaneho wóczka.

Je nimohicze — i lěnjoscze. Je jara njelube, wo nusu kłudnych a kłornych rodzić. To je doscź, ło jich wjele wot tuteje šlužby wotdžerži. Wschaf je lěnjoscź i zyla jedyn i najwóšebnischich hrěchow w duchownym žiwjenju. Wona sadžewa kłutne napinanje dusche k wěrje, k modlitwje, k wobhonjenju w swj. pišmje. Wona sadžewa wjele wutrobam, ło ło njepouurja do luboscze a krašnoscze Božej, wona sadžewa wjele, ło bližšich njelubuje. Šjane žiwjenje bjes džěla a staroscžow žadaja. Cžeri-li jich šwědomnje, ło tež něschto sa bližšeho cžinja, dha maja tójšchto samołwjenja, ło škłomdža. Myšlu, ło pschezo hišcže w prawym czašu pschišdu, a tak prawu hodžinu pomozu škłomdža abo i zyla na pomoz šapomnja.

Je nimohicze pschi nusy bližšeho — wonjerodjenje. Je jim wscho jene, hacź bližichi cžerpi abo hacź ma ło derje, hdyž jeno woni šami w šbožu šedža. Tajke wonjerodjenje móže pschinarodžene bycź. Cžim wjazy dyrbinu ło špytacź, hacź k tajkim škusčamy, kotrymž je šmilenje a dawanje cžęžko, a cžim wjazy mamy ło na to šwěru šwucžicź. Alle wone móže tež je wschědneho napohlada zuseje nusy pschińcź. Schtóž kóždy džěn rany widži, nještroži ło wjazy pschi jich napohladu. Schtóž kóždy džěn kłudnych šdychowanje šlyšchi, njehnuje ło wjazy psches nje. Cžim wjazy dyrbinu Bóha teho šnjesa prošycź, ło wón nasche wutroby pschezo i nowa napjelni se šwojej šmilnoscžu. Ach tak hušto šmy my i tajkim wonjerodženjom pschi nusy bližšeho nimo šchli.

Je nimohicze — i mjehkeje šacžumoscze. Wschaf widjenje kłudnych, kłornych, plakaznych lube šamšne wješele škasy a myli šamšne derjehicze. Duž cžeknu tak rucze hacź móžno i městow tajkeho hubjenstwa.

Je nimohicze — tež i bojoscze. Bě tak pola měšchnika a levity? Bojeschtaj ło šnano šamaj rubježnikow? Sznano. A tak je dženska? Hdyž štraschne kłoroscze hroža, tak hušto je widžecź, ło šchescžijenjo nimo džēja pschi nusy šwojeho bližšeho. Hdyž je pschiškłuschnoscź, šastupicź pola pomozu potrjebnych, ło horje bracź po podtłócžonych, tak hušto wotdžerži naš ta myšl: Ty móžesh šebi šam njepšchecželstwo, šškłodu, hidjenje pschicžahnyč!

Šaj wschaf, tak hušto šmy my hižo wschitzy pschi nusy šwojeho bližšeho nimo šchli? A tola cžzemy my, ło našch šwěrnny Bóh a šbožnik pola naš nimo njendže,

Womhaj Bóh!

Czisko 34.
26. augusta

Četnik 4.
1894.

Serbske njeđzelske łopjenka.

Wudawaju ƙo łóđu ƙobotu w Smolerjez knihicizsčjetni w Budyschinje a ƙu tam dostacž sa šchwórtljetnu pšchedplatu 40 nr.

14. njeđzela po ƙwj. Trojizn.

Lut. 17, 17: „Njeje jich džeƙacž wuczisčzenych? Šdžeha paƙ ƙu cži dzejecžo?“

Najhusezšichi na ƙwěze je njeđzak. Šnėwasch ƙo, cžitajo historiju wo wuczisčzenych wužadnych, so je ƙo i džeƙacž jenož jedyn wrócžik. Šnėwaj ƙo ƙam na ƙebje. Wšchimaj do ƙwojeje wutroby, ach, ty budžesch w nej njeđzakowneho hošča namakacž. Šak husto ƙy ƙnadž ƙo ƙwojemu Bohu dżakował, so je wón tebi strowosč dał, kotraž je wšchak krašnišcha dnyžli stoto? Šak husto ƙy ƙo Bohu temu Šnjesej dżakował, so je wón tebe w ƙwjatej kšchčenizy wot wužada hrěcha wuczisčžik? Chze ƙo dżakowacž? Ty ani na dżak njespominasch. Kóždy ƙebi žada dżak sa ƙwoje dobroty; pobrachuje-li dżak, wosmje wón jo sa što. Šak dušchnje wobkhadžesch i pšhecželom, wot kotrehož jeno něšcto mało bjerjesch a dostanjesch; ale hdyž je ƙo Bohu dżakował, tiž wšchak wšcho dawa, dha njeje nihto domach; dha pšchiidže i džeƙacž jedyn. Wotrjetk ƙo hrosneho hrěcha njeđzaka. Šchtož njeđzakneho mjenuje, tón hrěch mjenuje. Njeđzakneho hidža Bóh tón Šnjes a wšchitzy cžłowjekajo. Wón wšchak satyka studnicžki dobrocžiwosčje, kotrež hewak miłe bėža. Šchescžijanste je, bórny na dostatu kšchidwu, nihdy paƙ na dostatu dobrotu šapomnicž. Stanje-li ƙo paƙ tebi, so njeđzak město dżaka sa msdu dostanjesch, dha njewustan ƙo w lubowanju, cžerp, šchtož nimasch. Šelko dobroty cžini Bóh tón Šnjes ƙwětej! Šchto ƙo jemu dżakuje? Šak droho je Jesuř cžłowjekow wumohl! Šchto na to špomni? Chzesch wjetšche sbože mēcž, hacž je twój Jesuř mět? Ach niz. Dżaka dla njesapocžnjesch, tač tež

njeđzaka dla njeđyrbišch pšhestacž, dobrotu cžinicž. Dubosčž njewustanje. Wona je taž dobry šchtom, tiž plód sa plód pšchinježe temu, tiž jón prawje tšchafe. Chzu ƙo sminicž njeđzakownosčje jako najhrosnišcheho a najšchódnišcheho njeđzaka. Tež rady špotojom byčž, hdyž moju dobrotu i najhusezšichim mytom, i njeđzakom šaplacžej. Šchtož semja njeđpšnaje, to njebježa šaplacža. Šamjen.

Šandrij Müller. 1631—1675.

Myšle wo ženjenju.

Porucž temu Šnjesej ƙwoje pucže!

Bo Š. Šchrenku.

Nježenjeni i Božej wolu.

(Pštracžowanje.)

Tón Šnjes škóncžnje hišcže tajkich mjenuje, tiž ƙu ƙo ƙami wurėjali, tiž njebješeho kralestwa dla ƙo nježenja. To móže ƙo na wšchelake waschnje stacž: wón móže bratr abo ƙotra pšches ducha Božeho i temu šnutškwownemu pšchewědcženju pšchicž, so mohł temu Šnjesej šdobnišcho žiwu byčž a bóle w ƙwjecženju do přėdka šrocžicž, hdyž nježenjeny wostanje, a duž ƙo tajki rošbudži to cžinicž. Wón ƙo i temu rošbudžicž njemóže bjes wěšteho ƙamosapřecža; ale wón jo na ƙo wosmje se šprawnej myšlu, so by ƙo temu Šnjesej špodołak. Tón Šnjes budže jeho žohnowacž. Wón paƙ njech ženje nješabudže wo wšchědne wobarnowanje prošhecž, so by ƙo cžěło šažo nješbėhnyło, a so by žyła wutroba temu Šnjesej podata była. Potom ƙo njech dopomni, so i strowemu towarštwu i Šhrystuřom tež nohimncže, to řeka: ponizne ƙluženje bratram ƙluřcha. Žiwjenje w špodobnym wjeřelu njeje ewangeliške kšchescžijanstwo. Tón ƙamy šbóžnik, kotryž bėšche w ƙwjatej cžisčhinje ƙam se ƙwojim Wótžom, štejesche bjes tyřazami, so by jim duchowneje a cžělnje jėdže šdželik. Š tym je nam wopiřmo wostajik. Ša kóždeho kšchescžijana a wořebje sa nježe-

Womhaj Bóh!

Cišto 35.
2. septemb.

Lětnik 4.
1894.

Serbske njeđzelske łopjenka.

Wudawaju so kóždy kóbotu w Šmolerjez knihiczišcežetni w Budyschinje a štu tam dostać sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

15. njeđzela po šwj. Trojizy.

Mat. 6, 26: „Wone njebyja, wone nježnu, ani nje-
khowaja do bróznjow; a wasch njebieski wótczež je wschat
sežiwí“.

Daježe temu Knjesej khezju twaricz a hospodaricz,
praji Luther, njepsychimaj jemu do jeho skutka, jemu šluscha
šo sa to staracz, niz pak tebi. Šluscha-li wjele do domu:
derje, Bóh tón Knjes wschat je wjetschi dźyli dom; tón,
kiž napjelni njebieska a semju, budže tež khezju napjelnicž móž.

Dokelž ty njehladašch na teho, kiž dyrbi dom na-
pjelnicž, dha dyrbja woprawdže wschě kucziki próšne wostacz.
Hdyž ty pak na njeho hladašch, dha njepytnjesch nihdy,
hacž je kuczik próšny: šo tebi šda wscho polne bycz, a je
tež wscho polne. Šeli pak šo njeje polne, dha je twojeho
widženja wina, runje jako šlepeho, šo wón šlónzo njewidži.

Alle š tym njeje rošymicz, jako by Bóh tón Knjes
dželacz šakasał. Dželacz dyrbimy, ale žiwnošč a polnošč
domu wschat nješmemy dželu pschivibacz, ale jeniczžy
dobrocže a žohnowanju Božemu. Bóh tón Knjes chze čžesč mēč,
jako tón, kiž dawa šam wscho tycže. Pschetož hdy by ty runje
što lēt worał a wscheho šwēta dželo čžinił, dha tola njeby
šamohł, jeniczke štwjelzo se šemje wuwjesč; ale Bóh tón
Knjes, bjes wscheho twojeho džela, bjes tym, šo ty spisč,
čžini se šornjatkow štwjelzo a telko šornow na nim, kaž
wón chze.

Bóh tón Knjes sežiwí čžłowjeka po tym druhim
waschnju kaž wschě druhe šwējata, kaž 147. psalm praji:
Wón dawa škotu jeho pizu, mlódnym rapakam, kiž šo
š njemu wołaju. Šeho runja psalm 145, 15. 16:

Wschitkich woczí čžakaju na tebe, a ty dawášch jim jich
šchwajju w šwojim čžaku; ty wotewrješch šwoju ruku a
nabječišch wschitko, ščtož žiwe je, š dobrym špodobanjom;
to je š polnoščju a š došahanjom. Nětk njeđžela žane
šwērjo wo šwoju pizu, ale kóžde ma šwój škutk; potom
pyta a namaka jo šwoju pizu. Šak dyrbi čžłowjek tež
dželacz, ale tola pschi tym wjedžecz, šo je drugi, kiž jeho
sežiwí, hacž jeho dželo, mjenujžy Bože žohnowanje; byrnjež
šo šdało, jako by jeho dželo sežiwíło, dokelž Bóh tón Knjes
jemu bjes džela ničžo njedawa. Šamjen.

Wyšle wo ženjenju.

Porucz temu Knjesej šwoje pucžel!

Šo Š. Šchrenku.

Šažne ženjenje.

(Šotraczowanje.)

Wjes israelskimi džeczimi bēšche waschnje, šo šahe ženicz, runje
šak w starej ščesčizianškej žyčkwi. Šež Luther poruczjuje šo šahe
ženicz. Wēščje wschoł ma šo pošdže ženicz, wošebje pola mužow,
kóšiš šebi mlóde holžy wošmu, šwój hubjeny boł. Šomyšl šebi
na džeczíwoczehnjene psches štareho nana; ale pscheczíwmo pschēš-
nemu ženjenju je tola tež wullich wobmyšljenjom. Pschēde wschēm
dyrbi šo to wobšedžbowacz, šo dyrbi šak derje pola mlóđženja kaž
pola mlódeje holžy čželne wutworjenje dokonjane bycz, hdyž šo
ženitej; to je pscheczíwmo pschírodže, hdyž šo to přjedny štanje, ščtož
šo pola holžow bohuzel husto štawa. W čžłowškim žiwjenju
něščto rjane pobrachuje; hdyž čžłowjek w pošdžišchich lētach ničžo
powjedacz njemóže wo tym čžaku, hdyž bēšche nježenjeny. Ša
wērjazych ščesčizianow je to dopomnječže na tón čžak pschēzo
lubošne.

Pschiczina tajlich šažnych ženítwow husto w tym leži, šo šebi
mlóđži hžžo do šonfirmozije blíško šupja. Ša mam to ša ščtódne.

Pomhaj Bóh!

Ciřlo 36.
9. septemb.

Četnik 4.
1894.

Serbske njeđzelske łopjenka.

Wudawaju řo kóđu řobotu w Šsmolerjeř knihcizřiczejni w Budyschinje a řu tam dostacř řa řchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

16. njeđzela po řwji. Trojizny.

Łuf. 7, 13: „Njeplacř!”

Mokry řapocřatř, mokra řriedřisna, mokry kónz. Š jnym řłowom: Tole řiwjenje je doł řylřow. Wo starym řrassuřu drje Plinius pomjeda, řo řo wón řenje njeje řmjał, teho dla bu wón teř njeřmējał mjenowany; ale wo řanym cřlowjeku, kiř je řwětło widřał, njebudřesch prajicř móř, řo wón niřdy njeje plakał. Placřo pšchindřemy na řwět a plakanje je wřchěch cřlowjekow přeni hłóř. Šdyř džęcřo pšchi narodže placže, je wone profeta řwojeho pšchichodneho hubjenřtwa. Haj wřchał, řelto wocřow je wobplacacř w řiwjenju! Njeřham řęcęcř wo pokutnyř, modleřřich, wjeřelnyř a řarowanřřich řylřach Wořich džęcři, kotryř je řnano wjazy hacř řrjepřow w deřchřu, ale jeno wo řtyřřnyř a řchiznyř řylřach, kotreř widřicže pola řchescřizjanow řo huřto roniecř. Pšchindže-li duřcha do řpyřowanja, widřicř-li řylřow řelto, řo wone njeřřu račnowacř, dha dnyřicř ř Davidom řkorřicř: řa plawju řwoje pokřleřchřo řhlicřřku nóz a macřam ře řwojimi řylřami řwoje łořo. Řř. 6, 7. Moje řylř řu mój řhlěb wodnujo a w nořy, dořelř wřchědnje ře mni řřeknu: Šdže je twój Bóh? Řř. 42, 4. Nadpadžetej-li řhorosčř a bolosčř cřěło, dha řapocřnjesh bórřny ř Ğiřřiařřom placacř a řiwlicř. Řř. 38, 3. 14. Trjechi-li wone potom řyř, kiř řu nařcheho cřěło, muřa, řonu, džęcřo, macřet, bratra, řotru, řo jich pak řhorosčř pobije pak řmjercř wotwola, pomhaj Bóh, řajřa dha řyla řylřow nařtanje! Dha wobplaka nękotryřkuliz David řwojeho Abřaloma, nękotryřkuliz řakub řwoju řahelu, nękotryřkuliz řaemi řwojeho Abimelecha, nękotryřkuliz řoseř

řwojeho řakuba, nękotryřkuliz řarja a řartha řwojeho řazaruřa. Čęerpisř-li móř na řuble a cřeřčach, dha řo řtanje řař předař řkorři: řa řo wobrocřich a pohladach na wřchitřich, kiř njeprawdu cęerpja pod řlónřom, a hłaj, tam bęchu řylř řyř, kiř njeprawje cęerpjachu a njemējařu řaneho trořřtarja, a cři, kiř jim řchiwdu cřinjachn, bęchu móřni, řo řaneho trořřtarja njemóřachu dostacř. Před. řal. 4, 1. To je řiwjenja řriedřisna, wofebje pšchi węřnyř řchescřizjanach; woni dořonjeja řwoje lęta ře řdyřowanjom. Woni dnyřja placacř a řiwlicř, hdyř řo řwět wjeřeli. řan. 16, 20. Bóh řón řnjeř nařyčřuje jich ře řylřazny řhlěbom a da jim wupicř wulřu męru řylřow. Řř. 80, 6. Woni řdyřuju a řałosčřa. Řř. 9, 4. řař je řapocřatř a řriedřisna, řa je teř kónz. Wę wofřamřnjemy řwoje řiwjenje ř plakanjom, pšchetoř hdyř řo wocři w wumřjecřu łamatej, dha řylřujetej; to řu pokřlednje řylřny, na to budřetej řandželenej, řo niřdy wjazy řana řylřicřřa njemóže wupadnyčř. Wę njeřřmy wjazy řiwi, my teř wjazy njeplakamy. Nařiwjene, napřakane; dale řiwjene, dale plakane; dořiwjene dopřakane. W pokřlednjej hodřizny řetř řesuř wřchitře řylřny ř nařchich wocřow a řhowa je. Pomjřł, moja wutrobicřřa, řelto řyřaz řylřow dařch, hdyř řy řiwy, do řwojeje řchantki paņečř; řchantku wumřjesh, řylřny řu řhubjene, ale pola řesuřa řu wone wřchitře derje wobarnowane. Wón řetř wřchitře řylřny. O řbóřne lizny, kotreř řetř řesuřowa ruřa. Šbóřne řylřny, kotreř řetřeje dobrocřiwa ruřa řtworicřela! A řbóřne wocři, kotreř wuřwola, w řařřich řylřach pluwacř! řa drje njeřham řebi řane řiwjenje pšhecř, dořelř je moje řiwjenje

Womhaj Bóh!

Czytło 37.
16. sept.

Rętnik 4.
1894.

Szerebiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy kobotu w Szmolerczech knihičiszczejni w Budyschinje a łu tam dostacź sa sztwórtlětnu pšchedplatu 40 nr.

17. njedzela po śwj. Trojizny.

Luf. 14, 1—11: „Godzi ło tež na šabat hojicź?“ tak ło Jezus pismawuczenych a farisejskich woprascha. Woni ło pak wotmjelnychu. Kunje „ne“ prajicź, to sakasa jim pak šłabe hibanje šwědomnja a šmilnošće pak bojošć, so njebychu ło šurowi šdali.

Alle Jezus jim se šłowom a se skutkom wotmolwi. Wón wěšće praji: To je runje najwážnišchi nadawł šabata, hojicź. Šabat wschał je tu dla cźłowjeka. Niz šwoje dla bē njespróznivy štworiczel šedmy džen wotpoczował. A Šsyn cžini to, šchtož wón widži Wótza cžinicź; duž wón praji: „Mój Wótčez hacž nětł do teho cžaka džela a ja dželam tež“. Ššabatny wotpoczink njeje žadny ketchowny wotpoczink. Wótž njebē drje wjazy šedmy džen štworik, ale dželal je wón tola. Wón je wěšo šdzerzał se šwojej njebješkej mozu. Šdnyž pak Šsyn šthorych na šabatnym dnju hoješče, njebē to prawe šdžerženje žiwjenja? A byrnjež wy to š mudrymi šłowami šapřejecze, se šjawnymi skutkami wy jo tola wopokasacze, praji tón šnjes ł lešnym farisejskim: Šchto je bješ wami, hdy by jemu wokoł abo woł do studnje paunł, so by wón jeho na mēšće njewuczahnył šabatny džen? Dyrbi dha mi žiwjenje waschich bratrow mjenje hódne bycž, dnyžli wam žiwjenje wascheho škota? Abó ma dha hrošna šebitnošć wjazy prawa, hacž šmilna lubošć?

Ššchi wohnju abó pšchi wódněj nušy wumoz, mēšto ło modlicž, to wěšće njeje pšhecžimo šnjesowej woli, ale njedzelu žnjecž, dokełž ło hewal hłodu boja, tež pšchi najwjetšchim bohatštwje, to je š najmjenšcha mała wěra abó

šjawna mamonowa šlužba Šdnyž ło njedzelu wješele pšches leš a pola pšchekhadžujesč ł cžesćzi teho, kiž je tež na šabatnym dnju na twoje skutki ł wješekošću hładał, šchto dha chze to hanicž?

Šorde jēdže ł hanibnym pšhecžinjenjom teho, šchtož by mohło hłódnym šlužicž, ło ani šabatny ani dželawy džen nješłuscheja, ale hdyž ło tón šnjes šam šabatny džen ł hošćinje lešneho farisejskeho poda, šchto chze na wješelu njedzelnu hošćinu kamjen cžibnyčž, hdyž woni na nej w Jezusowym mjenje jēdža a pija? Šaj wschał, šchto njecha džecžom njewinošte njedzelske wješele popšhecž? Alle dokełž cźłowjeł njeje živy wot khlēba šameho, ale wot kóždeho šłowa, kotrež pšches Boži ert dže a dokełž je žiwjenje wjazy dnyžli jēdž a dušcha wjazy dnyžli cželo, dha njeje ł šdžerženju žiwjenja nicžo nusnišče hacž Bože šłowo a njemóže žane šwječenje njedzele bycž, hdyž šapřewaju předomanje a Bože šłowo abó jo ša šwjate njedžerža, jo radži nješłuscha a njewuknu.

Duž tón šnjes na šwoje šamšne praščenje: Godži ło tež na šabat hojicž? niz jeno pšches to wotmolwi, so wón wódniveho došahnywšchi jeho šahoji a wot šebje pušćezi, ale tež hišćecze pšches to, so wón šam do farisejskeho domu štupi, so by wón wódnive ł hordošću šacžekke farisejske dušche hojicž špytał. Ššchi tym ło wón jako prawy lekał pokáže, kiž móže hnydom mēšto šthorošće pošnacž, tež prawe lekařstwo wuřacž. Žadošć, so bychu na najwyschšchim mēšće šedželi, porodži w farisejskich hi-dženje a šakakošć pšhecžimo Jezuskej, kiž šebi pola ludu pšches šwoje krašne skutki wjazy khlwalby a cžesćze doby

Womhaj Bóh!

Czytło 38.
23. sept.

Četnik 4.
1894.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy sobotu w Szmoleserjez knihicziščezetni w Budyščinje a łu tam dostacź sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

18. njedzela po śwj. Trojicy.

1 Jan. 3, 17: „Gdyż pał něchtó teho śwěta kubla ma a widzi swojeho bratra w nusy a samknje swoju wutrobu psched nim; kaha woſtanje lubość Boža w nim?“
Widzi swojeho bratra w nusy, praji swjaty japoſchtol. Tole słowo połaže tež mjesu dawanja a napomina ł mudroſczi tež w dobrocziwosczi. Wty nejšmy winojczi, wschēm žam wěricz, ł kotrymž chze ſchtó něſchtó wot naſ mēc. Haj wschał, njemudra šmilnoſcž móže wulku ſchtodu naczinicž. Wěſcže nejšmēmny ło wótsje praſhecž, hač je bližſchi dara hódny abo niž. Gdy by Bóh tón šnjes to ł nami cžinił, dha by nam hižo dawno wscho prjecž wſate było. Njesaſlužene je wschitko, ſchtož mamy. Tola pał dyrbinny ſpytacž, hač šnano njebudže runje psches naſche dary to ſte poſhylnjene. Někotryžtuliz žada ſebi dary luboſcže, ſo by žiwjenje w lěnjosczi a hańbje dale wjeſcž móhl. Gdyž dundał, kiž pschi durjach wo dary proſhy, džělaczerja, kiž pschi pucžu kamjenje klepa, hani, ſo jemu njeby do myſlow pschiſchło, wo tał šnadnu mſdu džělacž, wón ſaſłuži ł proſchenjom trojake a ſchtworake, dha dyrbinny pschecžiwu temu ſhutnoſcž cžinicž ł japoſchtolowym ſłowom: Šchtož njedzěla, tež džělacž njecha, tež jěſcž nejšmē. Šmilnoſcž, kotraž je ſłaba doſcž dawacž, mori cžěło a duſchu bližſheho a njepomha jemu. Tam dyrbiſch dawacž, hđžez nuſu widziſch, hđžez ſy ło parſchonſzy wo nej pschewědcžil. Dale dyrbiſch dary do rukow tych položicž, kiž to cžinja, duchownych miſionarow, ſchescžijanſkich wuſtawow a towaſtrow.

„Gdyż widzi swojeho bratra w nusy.“ Tole

„widzi“ wschał ſebi tež parſchonſku luboſcž žada. Š lutym dawanjom pjenjes a kublow hiſcže njeye cžinjene. Móže ſchtó wscho, ſchtož ma, ſhudym dacž a tola luboſcže tradacž. Šmilny Samaritſki dawawſche tež pjenjes, ale wón cžinjelſche tež něſchtó ſam, wón woprowawſche ſwój cžaſ a ſwoje derjemēcže. Ša tajke parſchonſke džěło luboſcže bjes hubjenymi a niſtimi njeye nihton pschewyſoki. Šlaj tola, kaž najwjeſchny, Šsyn Boži, ło parſchonſzy próžuje a wopruje, ſo by nam pomhał! Wocziń ſwoju wutrobu pschi nuſy bližſheho, wulij do ranow bližſheho woliſ pschecželniveho a dobrocziweho ſłowa, dži ſam ł njemu, ſo móže šnjes jemu prajicž: „Ty ſy łe mni pschiſchol“. Daj luboſczi Božej moricž twoje ſymne ſłowa a dobroty. Ženož wutroba pschi wutrobje ło wutrobny dobywaju ſa teho, kiž je ta wēcžna luboſcž. Kał dha woſtanje luboſcž Boža w nim? Š tuteje luboſcže dyrbi ło naſcha luboſcž žórclicž jako rěka, kotraž dyrbi ło nawalicž, wscho jene, hač druſhy ło pschi nej ſaſhdleja a jeje wodu wužiwaju abo niž. Šotom pał ło tež ſa mſdu njepraſchamy. To jich wjele rad cžini pschi ſwojej dobrocziwosczi a luboſczi. Wjele jich chze ło tola ſe ſwojim wopokaſanjom dobrotow bliſchecžecž psched druhimi. Gdyž ło tał ma, maja ſwoju mſdu prjecž. Abó woni chzedža tola džal a wuſpěch widžecž. Gđžez plód wuwóſtanje, dha ło njemdrja a njechadža ničo wjažy cžinicž, ničo wjažy dacž. Ale tež to je jenož ſtejenje ſa mſdu, tež tam pobrachuje kraſna wěrna luboſcž. To njeye luboſcž, kotraž lubuje a dawa, dokełž dyrbi, dokełž hinał njemóže, kotraž ſhrěje a ſwēczi, dokełž ſnutſkomnje pali. Tajka luboſcž njewoſlabnje psches jebanje, psches žane

Womhaj Bóh!

Ciřlo 39.
30. sept.

Četnik 4.
1894.

Šerhike njeđzelske łopjenka.

Wudawaju ƙo kóždnu ƙobotu w Šmolerjeđ knihicziřczerńi w Budyschinje a ƙu tam dostacź ſa ſchtwórtlétnu pſchedpłatu 40 nr.

19. njeđzela po ƙwj. Trojizy.

Na žnjowy dźakny ƙwjedžen.

Šnopowe předowanje.

Horzy žnjowy džen bė nimo; cžopła létnja nóz wu-
pſchestrje ƙo nad rjanymi honami. Duž ƙo jedyn ƙnop
ſběhnywſchi pſches rolu wołasche: „Dajcže nam temu Šnjesej
žnjowy dźakny ƙwjedžen dźeržecź pod cžichimi nóznyimi
njejbeřkami.“ A wſchitke ƙnopy ƙo ſběhnychu a wot jich
ſchumjenja wozucžichu ſchłowronczi a pozpule, kotrež wo-
toło na ſchčernjach drėmachu.

Prėni ƙnop ſapocža ƙwoje předowanje: „Pſchinjeſcže
temu Šnjesej cžeſcź a łhwalu. Dźakujcže ƙo temu
Šnjesej, pſchetož wón je dobrocžiny a jeho dobrota traje
wėcžnje. Wón da ƙwojemu ƙlónzu ſkhadžecź na ſlych a
dobrych; wón da deſchčowacź na prawych a njeprawych.
Wſchitke woczi cžakaju na njeho a wón dawa jim jėdź
w ƙwojim cžaku. Tyřazy lét ƙu pſches ſemju ſchle a
kóžde létu je žně ſberało a jėdź pſchihotowało. Pſchezo
hiřcže kryje tón Šnjesej ƙwoje blido a milijony ƙu na-
řyczene. Jeho dobrota ƙo kóžde ranje wobnowi. Pſchi-
njeſcže temu Šnjesej cžeſcź a łhwalbu!“

Duž ſanořcha ſchłowronczi łhor dźakny łhėrluřch.
A druhi ƙnop rėcžeſche: „Na Wožim žohnowanju je
wſcho ležane! Kólnik hiba ƙwoju pilnu ruku, wora
rolu a ƙywa ſornjatkka do jeje bróřdow; ale wot teho
Šnjesej pſchińdže tycže. Wjele ſymnych nozow a horznych
lėtnich dnjow leži bjes ƙycžom a žnjecžom. Cžłowka
ruka njemóže deſchčune mróczele pſchijweſcź ani łrupam

wobaracź. Tón Šnjesej ſwarnuje ſornjatkka w ſemřkim
klinje, ſwarnuje ſelenjaze ƙymy a ſrawjazy kłóř. Nje-
bojce ƙo! Wón bė ſ nami. Na Wožim žohnowanju
je wſcho ležane!“

Nėtko tſeczi ƙnop předowasche: „Cži, kiž ſe ƙyl-
ſami rořřywaju, budža ſ wjeřelocžu žnjecź.
Š cžėžkej wutrobu dźeřche ƙyn won, ſo by ƙyl. Ach, nan
bė jemu wumrjel a domach płataſche wopuřcžena macź;
pſchetož ƙurowi wėricželjo bėchu bróřnju wupróřdili.
Šmilny ƙuřod požezi jemu ƙymjo, a ƙylſy padžechu ſe
ſornjatkami do bróřdow. Nėtk žnjeye wón dźeřacź krocź;
pſchetož tón Šnjesej bė jeho žně žohnował. Cži, kiž ſe ƙylſami
rořřywaju, budža ſ wjeřelocžu žnjecź; woni tam a ƙem
łhodža a rořřywaju ſ płacžom drohe ƙymjo, ale potom
pſchińdu woni ſ wjeřelocžu a nořcha ƙwoje ƙnopy.“ Na
to dźeřche dale ſchtwórtny ƙnop: „Dobrotu cžinicź a wu-
dželicź njeſapomícže, pſchetož tajke wopory
ſpodobaju ƙo Wožu derje. Wychmy-li to do bohatych
domow wołacź móhli, kiž nėtk ƙwoje bróřnje napjelnjeja.
Wychmy-li to móhli twjerdemu mužej pſchimołacź, kiž
wczera łhudu kłóřſberaťku ſe ƙwojeje role wuhna! Kobož
je tón Šnjesej žohnował, tón dyrbi tež ƙwoju miłu ruku
wotcžinicź, ſo je wón runy ſprawnemu Wořeji, kiž je na
pobožnej Kucže ƙmilnořcź cžinik. Dobrotu cžinicź a wu-
dželicź njeſapomícže!“ A pozpule wołachu wótije do wřy,
jako cžychu drėmaze wutroby ſbudžicź. A tak ſtónczi
pjaty ƙnop: „Šchtož cžłowjek ƙyje, to budže wón
žnjecź. Šchtóž ſkupnje ƙyje, tón budže tež ſkupnje žnjecź,
a ſchtóž ƙyje w žohnowanju, budže tež w žohnowanju

Womhaj Bóh!

Czytło 40.
7. olt.

Łétnik 4.
1894.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy kobotu w Smolerjez knihiczišcežerni w Budyščinje a łu tam dostacź sa schtwórtlétnu pschedplatu 40 np.

20. njedzela po śwj. Trojizy.

Mat. 22, 1—14: Tamny muž w śwjatyń sczenju niemějesche žaneje kwapneje draŝty! Cžeho dla niz? Na to chzu wam ja i powjedańcžtom wotmolwiež. Indiski a běly Europiŝki ńyšcheschtaj wobaj ras hromadže předomanje. Wobaj buschtaj wot njeho ńapschijataj a se spanja wěštosče a hrěcha sbudzenaj. Indiski namaka bórŝy wodawanje hrěchow psches wěru do Jesom Khrysta. Europski nje-móžesche dokho k pokojej a k měrej pschińcž, doniž jemu tež ńlónzo prawdosče nješhadžesche. Khwilu po tym džesche wón k Indiskemu: „Kak je tola pschišło, so dyrbjach ja tak dokho bjes pokoja a mēra wostacž, bjes tym so ńy ty tak rucže troscht dostal?“ — „D bratsje“, wotmolwi jemu Indiski, to chzu tebi prajicž. Pschińdže bohaty wjetč ńem a chze czi nowu draŝtu daricž. Ty ńwoju ńamŝnu draŝtu wobhladawšchi rjeknjesch: Njemēm, moja draŝta je hišcže jara dobra, ja ńebi myšlu, so budže hišcže džeržecž a doŝahacž. Duž mi wón nowu draŝtu posćiczi. Ja ńwoju staru draŝtu wobhladawšchi praju: Ta njeje wjazny dobra: ja ju hnydom přecž cziŝnu a wosmu nowu draŝtu. Kunje tak bē, mój bratsje. Ty ńy pospytał, hacž twoja stara prawdosč njemóže hišcže khwilu ńwoju ńlůžbu dokonjecž; ty ńy ju njerady spušcžicž. Ale ja wobohi Indiski niemějach žaneje prawdosče. Duž bēch tak wjeŝety, prawdosč našeho Knjeŝa Jesom Khrysta dostacž. Wón je mje swoblek draŝtu teho sboža a se ńuńju teje sbožnosče je mje wodžet“. Jes. 61, 10.

Tale historija je wukladowanje našeho śwjateho

sczenja. Kralojo rańscheho kraja dachu ńwojim hoščam ńwjedźeńske draŝty posćicžecž, w kotrychž dyrbjachu psched nich stupicž. Schtóž tajku draŝtu njeŝchija, nješmēdžesche psched kralowe woblicžo pschińcž. Kral njebjeŝow a semje da ńwojim hoščam, kotrychž wón pscheproŝy na njebjeŝi kwap, tež kwapne ńwjedźeńske draŝty posćicžecž. Kotra je nētko kwapna draŝta? To je draŝta sboža a ńuńja prawdosče, wo kotrejž profeta Jesajaŝ rēczi. To ńu te draŝty, wo kotrychž David spēwa: Ta kralowka džowka je wšitka kraŝna ńnutškach, wona je ńlotu draŝtu woblecžena. Woni ju pschiwjedu k temu kralej w piŝanej draŝce. To je cziŝta a rjana žida, wo kotrejž śwjaty Jan w ńjewjenju praji: „Žida pak je prawdosč ńwjatnyh.“ Stara rjana khērluŝchowa schtucžta nam jo praji:

Ta krej a prawdosč Khrystuŝa
Je moja draŝta pschistojna,
S tej psched Bohom ja wobstacž chzu,
Hdyž do njebjeŝ ja počahnu.

Dyrbiŝ ńo Khrystuŝowu prawdosč swobleacž dacž. Dyrbiŝ ńwój hrěch a ńwoju ńlōscž pōŝnacž a wobplacž. Dyrbiŝ ńwoje dowěrjenje na jeho hnadu stajicž a ničo druge njewjedžecž a uochyecž, khiba jeho prawdosč. Dyrbiŝ ńo w wutrobnej lubosći jemu podacž a sa nim khodžicž. Schtóž to cžini, tōn pschijima kwapnu draŝtu a je pschipuŝcženy k njebjeŝemu kwapnemu blidu. Schtóž to njecžini, tōn budže kaž tōn muž w našim śwjatyń sczenju, swjasany a won cziŝnjeny do najhłubšcheje cžēmnosče, hdyž budže wucze a subow kšhipjenje. — Je jich wjele, kiž njeŝchimaja kwapnu draŝtu. Słyŝcha drje

Pomhaj Bóh!

Cyfrlo 41.
14. olt.

Lětnik 4.
1894.

Serbske njeđzelske łopjenka.

Wudawaju ƚo łóđu ƚobotu w Skmolerjez knihičizischežetni w Budyschinje a ƚu tam dostacź sa schtwórtlětnu pschedplatu 40 mp.

21. njeđzela po ƚwj. Trojizy.

Jan. 4, 47—54: S wěry — psches wěru — ł wěrye. To bychmy jako podpikmo pod nasche ƚwjate sczenje stajicź móhli. S wěry. Wobebny dwórski sastojuńik wjěcha Herodascha Antipasa bė ƚnano na ƚwjedzenju w Jerusalemje něscho wo Jesuƚownych dźiwach ƚłyschał a widžał, tola by wón lědma wo njeho rodził, jeli so njeby jemu nusa woczi woczinila. Tak dołho hacź móže něchtón bjes Jesuƚa wobstacź, njerodzi wón jara wulzy wo njeho.

Hdyž pał nusa lubosceje polnemu naney wutrobu ƚłama, potom ƚłama wona tež stare serjame želešo staranja a praschenja sa tym; hodzi ƚo to tež sa tebe, abo scho budza ludźo na to prajicź? So ƚo nasch kralowski na jałnym ƚwětkym dnju ł dźiwonemu Nazarenškemu wuczerjej poda a jeho pokornje proby, so by wón dele pschischoł a jeho na ƚmjercź ƚhoremu ƚynej pomhał, to je ƚo ł wěry ƚłalo.

Drugi lěkał by ƚo psches to pał jara cześczeny czał abo tu wěz ł krótka wotpokasał: Jesuƚ njeje žane ł wobegu cžinik. Wón je ƚłabje mužowe sadžerzenje ƚwarik a je ƚo pscheczelnije sa jeho wěru wobhonjał.

Wón pokasa jemu, so po prawym žaneje wěry nima, byrnjež jeho nusa pohnuła, tak wjele wěricź, hacź wón wěri. A tola ležesche w ƚwarjenju tež něscho pschipsnacza.

Tež tajka wboha, se wschelakimi „ale“ mėsčhana wěra je temu Anjesej pschezo hišcze lubscha hacź naha njewěra, kotraž wschitkim dźiwam a zejcham saƚakle ł ƚłowu tschaso abo ƚłupje ƚo ƚmėjo napscheczjo steji.

Alle wona njeje doƚahaza. Njeplaczi jeno, Jesuƚej

wěricź, ale do Jesuƚa a to bjes zejchow a dźiwow dla lubeho ƚłowa. Nasch kralowski wotpokasa ƚo kralowizy, wón njehnuwa ƚo na ƚwarjenje. „Njech je, kaž chze, dźesche wón, pomhaj, pój dele, prjedy hacź mój ƚyn wumrje.“

To da tón Anjes a wotpokasa w tym ƚamym cžasu. Wón da, schoť proschazy chyzsche, ale niz, kaž wón chyzsche. Wón ƚłubi a spyta: Dži, twój ƚyn je živy. W tym ležesche: Ja cžinju jeho nětko stroweho bjes teho, so ƚobu du. To bė wjele žadane, mjenuizy ƚlepa wěra, wěra na ƚłowo. Alle srudny nan dze nuts do tuteje nozy; duž ƚo wona jemu rosjałni, kaž nóz nad Bethlehemom. Wón dze wjełely domoj. Słónzo ƚo ƚhoma na njebełach, nóz ƚasa jemu sascacź, ale tole cžakanje njeczini jeho njesczetpliweho. Jeho woschewi drje jemu na potpuczju napscheczimo ƚhwataza powjescź, ale wón ƚo jej njeđziwa. Wona jenož wobtwjerdzi, schoť wěri: Jesuƚ, niz pschipad, niz natura je jeho dźeczjo sahojił — runje w tej hodzinje, hdžez dźesche: „Dži, twoje dźeczjo je žiwe.“

A powjescź, kotruž wón pschinjeke: Je jedyn w cžłowskim schtalcze, kiž ma móz na ƚhorosczi a ƚmjerczi, kiž móže wot wschitkich slych cžeka a dusche a wot cžerta wschitkich slych we wutrobje wumoz, to je ƚłubjenny mełias — tale powjescź je hišcze krałuischa, hacź schoť jemu wotrocžy, wjełeli domjazy, wustrowjenny ƚyn ƚam pschipowjedaju.

Nětk wěri wón se ƚwojim zyłym domom, to reka: Nětk je zyłemu domej pomhane, niz jeno na krótki cžas, ale jedyn ras a pschezo, niz jeno w dobrych, tež w slych dnjach, niz jeno w žiwjenju, tež w ƚmjerczi psches pōsnacze

Womhaj Bóh!

Cyfrlo 42.

21. okt.

Łětnik 4.

1894.

Szerbiske njedželiske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy kobotu w Šmolerjez knihiczišczereni w Budyschinje a łu tam dostacź sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 np.

22. njedzela po śwj. Trojizy.

Mat. 18, 23—35: Tak tež budže wam mój njebjeski Wótczež czinicź, jeli so wy njewodacze kóždy swojemu bratrej i waschich wutrobom jich winy.

Komu njedyrbjało tole wobsamknjenje swjateho sczenja wutrobu pschekócź? Schtóz hišcže njewě, so wón wodawanje trjeba, jow móže jo wufnyć. Schtóz i krawnymi ranami po balsamje wodawanja pyta, jow móže jo namacacź. Schtóz je pať dželomny czinjeny najšbóžnišeho wofschewjenja rosbiteje wutroby, psches hnadu wotwjasańy wot swjaskow winy, móže jow šhonicź, sčto ma czinicź.

Měnišch, so łu swobodny knjes, kiž šmě czinicź, sčtož ło jemu lubi, njerodžo wo niczo druhe hacź wo statne šakonyje a šwětnych šudnikow?

Jeniczi narodženy łu njebjeskeho Wótcza czi praji: Ty mašch Knjesa a krala, ty łu wotrocźk, kiž ma wschitko spožczene, sčtož je a ma, niz jeno czěło, ale tež duschu, a wifuje i dowěrjenym puntom jako šastojnik, kiž ma ło ša šwoje czinjenje a wostajenje samolwicź.

Šda-li ło tebi, so by ło tebi pschi wotrachnowanju zyle derje sčto, so by dyrbenje a mēcze i najmjeišcha w runowacy bylo, haj so by pschi twojich hrěchach tola pschezo kusť wjazy dobrych skutkow mět, na czož ma ło tebi něšcto wuplaczić, jow šhonic, so łu džekacź tawšynt puntow winojty, dokelž łu wschitke džekacź kasujow wjazy hacź tawšynt krocź škradžu abo šjawnje, i pschekwatanjom abo se škomdženjom, šylnje abo šlabje pschestupit a njemóžesch na tawšynt ani jene wotmolwicź.

Troschtujesch-li ło i tym, so njebudže tón Knjes na to kězbowacź, so njebudže tak kruty, dha jow šklyšich, so šebi polne šaplaczenje žada, so wón, hdyž njemóžesch šaplaczić, po swojim prawu czi ni a tebi wscho wosnje, sčtož łu a mašch, na czož dyrbi twoje šwědomnje šame šwoje haj a hamjeń prajicź. So psched nim dele padnješch, twoju winu pošnajesch, wo šczerpliwoscź prošyšch, je najmjeišche, sčtož móžesch czinicź, ale dokho doccź niz. By-li ty móhl wot nětka lětne a wschědne danje spožczeneho kapitala placzić, dha njebychu šandžene winy i tym šaplaczene byle. Ale tak jara ło tež šjebašch wo twojim šamoženju, to wěšch ty i předka: Tež w pschichodu njebudže došahacź, budžesch wschědnje šhrěšchicź a psched swjatym Bohom ani jedny džěń, ani jenu hodžinu wobstacź. Ty mašch jeno jenu nadžiju, darmotnu hnadu teho, kotremuž je žel twojeho hubjenstwa a kiž šwoju šmilnosć šczele, so by prawdosći do šbėhnjeneje ruki panył. Jenož tak móžesch ło na špusczenje nadžijecź a dokelž wschědnje, haj hacź i pošlednjemu dychnejnju wjele šhrěšchisch a wjele šchtrašy šaklužisch, dha dyrbišch pschezo šašo i temu jenemu hić, pola kotrehož je wjele wodawanja, ale drje niz, so ło jemu šmėja, ale, so ło jeho boja. Šnada wotwjasa, ale šawjasa tež. Šalle, hdyž łu wodawanje dostał, móžesch jo šašo wudželecź, ale potom dyrbišch jo tež. Abó měnišch ty: Haj, wscho chzu wodacź ale to jene, sčtož je mi tón abo tamny nacžinik, to je pschewjele, pscheczežko, to njemóžu wodacź. Šotom pošnaj: wscho sčtož móža czi cžlowjejojo czinicź, a hdy by wupytana šłoscź byla, porujo twojim winam pschecziwo twojemu štworiczelej, wumóžnikej a šbóžnikej ma ło jenož

Womhaj Bóh!

Cyflo 43.
28. ott.

Lětnik 4.
1894.

Serbske njedželske łopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Smolerjez knihcizščezetni w Budyschinje a so tam dostacž so štwórtlětnu pschedplatu 40 wv.

23. njedžela po śwj. Trojizy.

Mat. 22, 15—22: „Dajće kžezorej šchož je kžezorowe a Bohu, šcho je Bože“, tak tón Knjes farisejskim wotmolwi, kiž chychu jeho i lěšču popanycz. Woni běchu so jeho prascheli, hacž so kłuscha, hacž je dowolene, kžezorej dań dawacž abo niz. Tón Knjes praji: Haj, je kamo wascha pschikłuschnoscž. Wschitto, šchož je kžezorowe, t. r. šchož jemu kłuscha, winojtu czescž, kasanu po kłuschnoscž, žadane dawki dyrbicze jemu dawacž. Wón pak tež hnydom pschistaji: Dajće Bohu, šchož je Bože. Wón chze jim i tym pokazacž, so psches po kłuschnoscž pscheczimo wyschnosczi tež po kłuschnoscž pscheczimo Bohu kamemu wopokasuja. A tak ma so tež. Šchož je njekwěrnny a nepokłuschnny poddan pscheczimo swojemu semistemu kralej, tón je tež njekwěrnny a nepokłuschnny poddan pscheczimo swojemu njebjestemu kralej. Šchož swojemu semistemu kralej nje-dawa, šchož jemu kłuscha, jemu czescž, po kłuschnoscž, abo kamo dawki sapowjedzi, tón czini tež tak pscheczimo kralej njebjestow a semje. Temule wotmolwjenu so farisejszy a Herodaschowi kłuzobnizy dżiwachu. Dik mudrosč je so wohańbila psched tym Knjesom Jejušom, a wostajiwšchi jeho džechu prjecž. — Dajće kžezorej, šchož je kžezorowe! Lubi pscheczěljo, na to njechamy nihny a na nihny sapomnicž. „Kóždy budž poddanj tej wyschnosczi, kotraž mōz nad nim ma; pschetož žana wyschnoscž njeje, khibawot Boha; hđezž pak wyschnoscž je, ta je wot Boha postajena. Teho dla, šchož so pscheczimo wyschnosczi staji, tón staji so pscheczimo Božemu wustajenju, czi pak, kiž so pscheczimja, budža budženje na so dostacž. Pschetož mōznych so nje-

trzebaju bojecž, kotřiz dobre czinja, ale kotřiz ške czinja. Nochzeich-li so pak bojecž wyschnoscze, czin dobre, dha smějesch křwalbu wot teje kameje. Pschetož wona je Boža kłuzobniza tebi k dobremu. Deli so pak ške czinišch, boj so, pschetož wona so podarmo i mjeczom njenošny, wona je Boža kłuzobniza a so k schtrafje wjeczi na tym, kiž ške czini. Dha dyrbicze teho dla poddani bycz, niz jeno schtrafny dla, ale tež kwědomnja dla. Teho dla wy tež žlo dawacze; woni so Boži kłuzobnizy, kotrymž pschisteji na to kědžbowacž. Dha dajće kōždemu, šchož so kłuscha: dawł, komuž dawł kłuscha; žlo komuž žlo kłuscha; czescž komuž czescž kłuscha.“ Tele kłowa śwj. Pawoła (Rom. 13, 1—7) so wukładowanje teho kłowa: Dajće kžezorej šchož je kžezorowe! Wěrnny křesczijan je swojemu kralej a swojej prawej wyschnosczi czescž winojty, dotelž wón wě, so so Boži kłuzobnizy, kiž w jeho mjenje wuřaza a knježa. Wón je winojty, jim kwěru a podwoluje pokłuchacž. Wón je winojty, se wischey czescžu wo swojej wyschnosczi rěczecž, i jich brachami a smyřkami křesczijanstu scžerpnosč mēcž, ju lubowacž a kwěru so so nju modlicž. Wón dyrbi wofebje so swojeho krala prořycz, kaž w tamnej starej rjanej modlitwje rěka, so by Bóh jemu dał „mudru wutrobu, kralowške myřle, šbožowne radny, prawe skutki, křylne ramjo, křoblku mužitosč, rosurnych radžiczelow, dobywaze wójřka, kwěrunych kłuzobnikow a pokłuschnych poddanow.“ Wón njejmě na wyschnoscž kwaricz a ju hanicz, ale kwěru a huřto so so nju modlicž. Wón je pak tež winojty, jej dawki a žlo w prawym cžaku a šwólniwje płacžicž. Wěrnny křesczijan je we wschěch wězach pokłuschnny a šprawny pod-

Womhaj Bóh!

Czytło 44.
4. nob.

Łětnik 4.
1894.

Szerbiske njedželiske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy łobotu w Smolerjez knihiczišcežerńi w Budyschinje a łu tam dostacź sa schtwórćlětnu pschedplatu 40 np.

Reformaziski šwjedžen.

Ps. 46, 5: „Dha wschał dyrbi to město Bože pěknje wješeke wostacź se šwojimi studniczkami, hdžež te šwjate wobydlenja teho najwyschšeho łu“.

Njemurjeklinje wulke łu dobroty wobnowjenja zyrkwe psches nascheho Luthera. So ło nam ewangelij darmotneje hnady Božeje cziscze a sjawnje předuje, po tym so bě lětsotetki dolho pod człowstej bludnosczu a pscheweru kryte, so šmy my Bože džeczi, kotrež jeniczy psches šwojeho Anjesa Jesom Khrysta šwobodny pschistup modlitwy k hnadnemu tronej wušłyschenje mamy, a nješmy wjazny człowjekow wotroczy, to je nam Luther saklužik. S tym mamy krašny a wulki schaz, kotryž njechamy šebi wot nikoho rubicź dacź, ale kotryž mamy wobarnowacź k hroble, šylnje a wěrjazny. Dženka ło teho i wješełym dźatom wješelimy. Ale dženka mamy ło tež napominacź dacź, so ło se wschej srudneje liwkosče, kotraž sawdawa wěru naschich dnjom, i bojoscze a štyšnosče, kotraž na naš tak wjele pada, šbėhamy k mozy, k horliwosczi.

Slě drje nětko na šwěcze je. Wěmy wschitzy, kał wyško ło žołny šbėhaja. Kał jara łu tola rostke czryjody njewěrjazny, kiž chzedza w dźiwnej mozy wschu wěru a wscho, shtoz je šwjate, wutupicź. Kał pschiběra mōz liwkosče a wonjerodzenja, kotraž ło jenož do semstich wězow saplecze a jenož sa semste ło stara. Kał mōznje wobhrosy našcha stara njepscheczelniza, Romška zyrkej, našchu wěru a czaka na tu sšladnoscz, hdžež mōze ewangelskich wróczo wjescz do klina „šamosbōžnychczinjazej“ zyrkwe. Tši

wōjska łu pscheczimo nam: njewěra, liwkoscz, romška pscheczelniza. Zadyń džiw, so ło wjele bjes nami boji.

Alle njech ło tši króc tši wōjska pscheczimo nam staja, jedyn je pola naš, kiž je šylnišchi, hacž wone wschitke. Šdnž shtō jeho pōsnacź chze, wōn Jesuś Khrystuś je, Anjes mōzny na wōjskach, haj Bōh na njebješach, tōn budže wěscze dobycz. Tola dyrbi město Bože pěknje a wješeke wostacź se šwojimi studniczkami, hdžež te šwjate wobydlenja teho najwyschšeho łu. Město Božeho kralestwa, Božeje hnady a šmilnosče, kotrehož kral je tōn i czernjowej kōnu kōnowany. W nim łu studniczi Bože. Hdžež ło Bože kłowo cziscze a jašnje wuczi, a my tež šwjeczi jako Bože džeczi po nim žiwi šmy, tam ło žōrli studniczka jeho wěrnosče a šwjatosče. Hdžež ło sakramentaj šbōžnikoweje šmilnosče šwěru a prawje wudželitaj, jeho wōdna kupjel Šadamowe wutroby wobnowi, jeho blido i jeho czěłom a křwu tych po prawdosczu hłōdnych a lacžnych wōschewi, tam schumi studniczka jeho prawdosče a hnady. Tam łu wobydlenja Bōha teho najwyschšeho. Shtō mōze nam shtodžic, hdnž je tōn i nami, kiž je w wōtzowym klinje. Šubowani, tole město na šemi je našcha droha ewangelska zyrkej. Woprawdže wona hišcze njeje dozonjana, a wjele w nej njeje tak, kaž dyrbjalo bycz. Tola wona ma hišcze wscho, shtoz mējesche w šwojim njewjesczinym czaku, jako Bōh tōn Anjes šebi ju wušwoli a ju wuhotowa psches Luthera a druhich šwěrynych wotrocžkom.

Duž mōze wona pěknje wješeke wostacź. Špomnicze jeno na to, kajke łu jej šlubjenja date. W nej dyrbjaj wobydlenja teho najwyschšeho bycz. D šo by temu tak

Womhaj Bóh!

Cizblo 45.

11. nov.

Letnik 4.

1894.

Serbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Šmolerjez knižničiskejetni w Budyschinje a šu tam dostacž sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 mp.

25. njedzela po kwj. Trojizny.

Mat. 24, 15—28: „Budže-li tehdom šchtó t wam rjeknyč: Glaj, tu je Khrystuř, abo tam: dha jo njedyrbicze wěricž.“

To je snamjo pošlednjeho čařa: njewěstoč wo sbožu a wumóženju. Tón prawy sbóžnik a wumóžnik je dawno pschischoł, ale šwět njeha jeho pschipořnacž. Jesuř Khrystuř je wěrnny a jenicžki Knjes, kiž je sbože a měr sa wschitke čařy. W pošlednim čařu pať budže šwět sa nowym sbóžnikom pytač. Glaj, wón pokaže na šwoju mudrošč a praji: To je naš Khrystuř. Dale mudrošč se šwojimi wunamatanjami a wědomoščemi wošboži čłowjestwo. Trošcht pokaže na semite lóschty a praji: To je naš Khrystuř. Šchtó wě, hacž budže hinasche žiwjenje hacž to, dajče nam jěšč a picž, pschetož jutije šmy morwi. Čžesčowarjo pať tyhle falschnych bohow sawaleja šo do hrěcha a haniby šwěta, do žehliwnych rěkow lóschta, a škaža šo w nich. Albo šwět pokaže na mamon a praji: To je naš Khrystuř. Šchtóž ma pjenjesty a kubło, tón je čžesčeny, tón móže šebi wjěšela a derjehicze kupicž, tón móže drohotu a šmilnošč čžinicž; duž čžemy sa šlotom honicž, to je najšěpsche. A šašlepjeni čłowjetojo poškha ja na tole bludne přědowanje, dadža šo wotwobrocžicž wot wěrneho Khrystuřa a šluža falschnym mozam tuteho čařa. Tak je pschischoł, šo tež bjes nami daloto a ščěroto šěpje njese dnžli w Šraelu, a šo mataj tež w našchich zyrkwjach šwětny duch a njewěra šwój štol kaž w tempłu w Jerusaleme. Šchtóž do našeho čařa hlada a špyta šwěru jeho snamjenja, tón by mēnił, šo budže tu bóršy

kónž. Šichetož šabludjenje je wulke a wotpad štraschny; bojošč wóžny dnžři ludny štajnje pod brónju a šběžł, hacž runje njewudyri do šjawneho gwalta, hiba šo w duchach. Njeksčesčijanske, haj Khrystuřej pschecžiwne je woblicžo nēčžisčeho čařa. Čžert njetrjeba šo do jandžela šwěta pschemenicž; čžim hōřichi wón je, čžim lubšchi je wón sa wjele šwojich dnžčži. Wón móže jako ružazy law psches šwět kłodžicž, runje psches to dobydže wón wulke čžrjōdy a pōžrje je. Še pschezo hrěch na šemi byl, ale tak žalōžny, kaž šo nētk šda, njebē hiščče ženje. Tež přjedy šu hlupi rjekli: Njese žadny Bōh. Ale to bēchu jenož nēkōšči, dnžka šu milijony, kiž pschecžiwno temu Knjesej a jeho šłowu wojuja. Šdžeha je hiščče wumóženje? Njewēm žaneho hinasčeho sboža, hacž šo bychmy šwoje wukhowanje pytali w horach, i kotrychž našcha pomoz pschindže a šo bychmy wo parschonšku pomoz naščeho Knjesa prošyli. Čžłowška mōž je pschēšlaba, šo by wojowala a dobyla. Duž dyrbi Bōh tōn Knjes šam na bitwišččo štipicž a šwojich njepschecželow šudžicž, šwoje dnžčži pať wumōž. Wly pať dyrbimy šo šmutštownje psched ššm šwětom a jeho sawjedženjom wobarnowacž, šwěru wo šwjateho Ducha prošnyč a w wopokasanju ducha a pomozny wotpadnjēnemu narodei lubošč napschecžiwno pschinyšč. Wly njēšmēmny šo boječ a nadžiju špuschčicž, hdnž šu ludowe čžrjōdy sawutlene a rosprōšchene jako wowzy, kiž žaneho paštrja nimaja, ale šmilnošč a nadžiju mēčž. Žuē šu tola wulke, tež w ššm čařu. A Jesuř wē šwoju šchtundu, hdy pschindu pošlednje žuē. Kaž blyšł čže wón jumu pschincž, žyle nahle, žyle ššhradžu a potom w polnej wschedomožu

Womhaj Bóh!

Czytło 46

18. nov.

Četnik 4.

1894.

Szerbiske njedželike łopjenka.

Wudawaju ło kóždy kobotu w Šsmolerjez knihičičežetni w Budyschinje a ło tam dostacž sa ichtwórtlětnu pschedplatu 40 wv.

26. njedzela po śwj. Trojizy.

Mat. 25, 31—46: Je wěsće jara dżiwne, so nasch sbóznik w naschim śwjatym sczenju niz po wěrje, ale po skutkach budži. A to drje ło niz jeno jow stanje, ale tež wschudžom w śwjatym pišnje. So budžemy psches wěru sbózni, steji runje tak jasnje w bibliji, kaž to, so budžemy po skutkach budženi. To ło sda pschecziwnoscž bycz, ale tola je wopravdže zyle derje psches jene. Zyla historija Božeho šjewjenja předuje tu jenu wěrnoscž, so wodawanje hrěchow darmo dostanjemy a so se swojimi skutkami nicžo k temu czinicž njemóžemy ale runje tak tu druhu wěrnoscž, so je wěra bjes skutkow morma, so psched budom njewobsteji a so budže na poslednim dnju sahanibjena. Duž je Bóh tón šnjesh pschezo a kóždy czaš w swojim słowje skutki sa měru budženja postajil, so njeby nictón wěricž šměl, so móže wón bjes skutkow luboscže k bližšemu, bjes skutkow šmilnoscže, bjes woprowanja sa Bože kralestwo wěcznu sbóznoscž dostacž.

Šsu drje mēnili, so wopišanje budneho dnja nje-nastupa kšheszczijanow, kiž psches wěru sbóznoscž dostanu, ale póhanow, kiž budža po skutkach budženi. Ale tež w tym njeleži sa lenich a mormych kšheszczijanow žaneho trošča. Abo móhli šebi myšlicž, so maja póhanjo wjetichu pschibkušnoscž luboscže, hacž wěrjazny kšheszczijenjo? Ně, s tutym sczenjom je nasch sbóznik swojim wuczobnikam sa wschitke czašy tu kasnju do wutroby sapisacž chzyl, so kšheszczijanstwo bjes skutkow luboscže ani w czašu ani we wěcznoscži njewobsteji. Wcy dyrbinym šhudnych naschczicž a napowicž, zušnych hospodowacž, nahic, šwobletacž. Ale niz jeno to.

Wcy dyrbinym ło kami po hubjenych horje bracz, jatnych w jich hrěšnych hubjenstwie a khornych wophtacž. Šchtož je s tajkim woporliwym skutkowanjom šamšneje luboscže czinjene, to chze Jeshuš tak wobhladacž, jako by ło jemu šamemu czinilo. Tajka luboscž šama wo šamopravej hordoscži nicžo njewě. Šbózni, kotrymž Jeshuš czešne město k šwojej prawizy da, njewjedža kami nicžo wo šwojich dobrych skutkach. Tak je prawe. Kšheszczijenjo, hdnž dobrotu czinja, dyrbjja jako džeczi bycz. Šich lěwiza nješmē wjedzecž, šchtož prawiza czini. Ale s dostatka se šwojim sbóznikom dyrbjja šwětlo dostacž, kotrež roššwēczi jich pucz s luboscžu, so po tutym puczju kšhodža. Šchtož pał tajku luboscž wopokasał njeje, tón budže šacžišnienny. Šichetož wón je ło niz jeno na šwojich bratrach, ale tež na Kšhrystuku pschehrěškil. Duž, wy bratija a kotry, wošebje wy, kiž šcže bohaczi a móžecze wjele dobrotom wopokasač, wužiwajecze šwoje žiwjenje sa šlužbu bližšeho! Šslužecze s nim Božemu kralestwu! Njecžakajecze na posledni džen, so by wón waš budžil, ale dajecze ło hižo nētk budžicž.

Šdnž w naschich dnjach šbežł jako njewjedro pschileczi, hdnž kšhudzi njepokojni a hněwni, bjes doměrjenja a bjes luboscže šamožitym napschecziwo steja, dha ło s tym hižo w czašu šwětny šud dokonja. Bychu-li wschitzy kšheszczijenjo dobrotu czinili a wudželili, bychu-li w paršchonškim dželbracžu ło sa šwojich nusu czerpjaznych a hrěšnych bratrom štarali, dha by njemóžno bylo, so je kšheszczijanstwo do dweju wóštkow šawiscže a hidženja dželene. To ło hižo na šemi pokaze, so ma jeno wěra, kotraž je psches

Womhaj Bóh!

Czísło 47.

25. nov.

Lětnik 4.

1894.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju so kóždy kobotu w Šmolerjez knihiczišczereni w Budyschinje a šu tam dostać sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

Šwjedžen dopomnjecza na semrjetnych.

Sjew. Jan. 7, 13—17: Czežko je pschezo, sa wuŕnjemym lubym dopomnjeńske słowo wołacz, kotrež ani pschecziwo wěrnosczi ani pschecziwo lubosczi njeje, a tola je temu prawe, šchtož je wón sa naš był. Wjele czežšcho je hišcže, prawe słowo dopomnjecza sa wschěch wuŕnjemych hromadze namafacz. Wschaf je jich kónz tak wschelafi był kaž jich kłodzenje. Jenož to móžemy jenał wo nich prajicz; woni tu wjazy njejsu. Tola pytamy s tajkim słowom; pschetož my wschitzu, kiž žarujemy, šmy dženška kaž jena wulka žarowaza šwójba. My šo šjednoczimy dženš t šhromadnej šrudobje a t šhromadnemu dostaczu Božeho trošhta. My šmy teho wěsczi, so směje dopomnjecze našchich njebozcizkich sa naš wschěch po Božej woli šbože a žohnowanje.

Šchto šu lubi njebozcizczy nam byli? Šnano wěmy, to halle nětł. Wschaf wótsi, pschekrašni a šwjeczzi šmjercz našchej woczzi. Čimowa šo nam šmjercz šda. Tola, šchtož pšnacze šwojich lubych nastupa, móžemy rěczecz wo šwětle šmjercze. Ššmjercz pschibliži čłowjekow t bójškemu wotšbudej wo bratrach a šotrach. W žiwjenju placzi, čłowjek widzi, šchtož je psched woczomaj; ale po šmjerczi šudžimy bóle kaž tón Anjes, kiž na wutrobu hlada. A my prajimy šebi s polnym prawom, so tónle pšdžišchi wučizšczeny wobras šwojich lubych wěrnishchi je dźyli přeni. Pokafuje drje šo w tutej wězy tež hušto wjele njewěrneho pschekhwalenja, šchtož je t tej rěczi wjedło: čželne předomanja šu šelžane předomanja. Ale na kóždy pad: wjazy luboscze leži s wjetscha w tym, šchtož wo mornych, hacž

w tym, šchtož wo žiwnych rěczimy. To s najmjeńšcha čžujemy wschitzu, so čžyšche nam Bóh tón Anjes něšchto prajicz psches lubych semrjetnych. A so tole Bože wotpohladanje halle pšdže pšnamamy, wot teho wotwišuje žohnowane dopomnjecze semrjetnych.

A temu pšnaczu čže Bóh tón Anjes psches šmjercz jich lubych wjele wjeszcz: „Je wam dobre, so ja du.“ D, to dopomnjecze na lubu pschekrašnjenu dušchu na dušchu polnu njewinoscze a mēra, na ryczerške wutracze čžerpjenja a pschewinjenja we wěrje je šo hižo tyžaz ras jako mōž žohnowanja wopokafala. Dopomnjecze na wěrjazeho, bohabojasneho nana, na šwěrnju, drohu maczer je sa jich tyžaz šchit w špytowanju, pšpnljenje w čžerpjenju, wobarnowanje psched lōšym žiwjenjom był.

Špominajmy dženš tak na šwojich lubych! Nježarujmy s njeplōdny m škorženjom, ale mozujmy šo teho dobytka, kotryž dyrbimy po Božej woli s wotšalcžehnjenja tych mēcz, kiž šu předy naš šchli. To budže wschudžom wěscze dženšnišchi šwjedžen najpředy džatny šwjedžen čžinicž.

Se wschēm tym pał šwišuje hromadze dalsche prašchenje: Šchto šmy my šwojim semrjetym byli? Wjele hrěchow pschecziwo nim, šapowjedžena čžescz a luboscž, škomdžena dobročžiwoscž a pschecželniwoscž padže nam nětko na šwědomnje. To je wěscze našcha wschittkich wina pschecziwo nim; šmy bóle na šebje hladałi, hacž na nich. Šu šapomnjene wot naš, so šmy wschitzu štawy Jesom Šhryšta a so ma jedny štaw druhemu a tak šhromadnemu lěpschemu šlužicž. Škoržimy-li dženš šnano tež wo tajkich semrjetnych,

Womha i Bóh!

Czytło 48.

2. dec.

Łétnik 4.

1894.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy kóbotu w Śsmolerjez knihiczihczečni w Budynčinje a łu tam dostacź ja schtwórtlétnu pšchedpłatu 40 mv.

1. njedzela adventa.

Isj. 40, 1. 2: Trochtujće, trochtujće mój lud, praji wasch Bóh. Kécźće i Jerusalemom wutrobnje a předujeće jej, so jejna wójna kónz ma, dokelź jejna skóscź je wodata.

Tak spěwa w Herrnhutiskej bratrowej wošadze kóždy njedzelu přenjeho adventa w wječornej Bozej šlubje zyrkwiny khor. Kóždy kiz je tole rjane spěwanje klyšcał, da šebi i nim rad trocht do wutroby spěwacź. Wšcał potrjebamy wšchitzy tak jara trochta. Kak móhli woštacź pšchi snuškownym duščinym hubjenstwje, kotrež stwóreja w naš hrěchi a pšchestupjenja, hušto spytowane sapočatki polěwščenja a runje tak hušto czerpjene wšchewinjenja? Kak móhli njeicź wšchě brémjenja semiskich srudnych nashonjenjow, kichiz a nush wšchědneho žiwjenja, starošće, šakłuzjenja a šdžerzenia semiskeho bneža, jeli so njebychmy niczo wo trošće wjedźeli? Ale trochtowanje je czežka wěz; to wě kóždy, kiz je to pšpntał. Je tak czežko, so Ğiobowi wšcheczeljo šydnym dnjom a šydom nozow šedžachu a žaneho šłowa njerécžachu, wšchetož widžachu, so bē bolosć jara wulka. Je tak czežko, so móžesch na wšchě cžłowšte pšpnty trochtowanja te šłowo nakožecź: Je wšcho kniczomne. A tak mało srudnych cžłowjetow chze šo tež trochtowacź dacź? Š Ğiobom wšchón trocht wotpołaza a wołaju: Šcže wšchitzy wobužni trochtarjo. Płaczi wo nich: Rahel wopłata šwoje dźeczi a njechajše šo trochtowacź dacź.

Duž witaj, lubny advento, i dobrej powjesczi šwěrneho Boha: Trochtujće, trochtujće mój lud! Šiche wšcho hubjenstwo semiskich dźeczi poczehnje šašo wěczna šmilnosć

Boža w Šhryštušu Ješušu a pošćiczi šo k wukhowanju woblehnyjnych, k pošbėhnjenju šbitych, k pomhanju šprózných a wobczėjenných, k trochtowanju wšchėch bještroschtnych a srudnych. D wěrcze, lubowani, my nimamy žaneho Boha, kiz nad mróczelemi šedžo šwět šebi šamemu pšchewoštaji, ale Boha, kiz ma nad nami štajnje myšle mēra, Boha kotremuž šo wutroba łama nad najmjeńšim jeho dźeczi, kiz wē kónz kóždeje wójny, kotruž mašch wojowacź w šwojim žiwjenju, kiz pušćczi kóždeho jateho i jastwa, kiz wodawa škóscź a šwěczi mer. A teho Boha mamy, dokelź mamy pšchikhadjenje šwojeho Šnješa Ješom Šhryšta, dokelź wón w nim pšchezo i nowa pšchikhadža, hdžėž po trocht žadaze wutroby na njeho cžakaja. To je trocht, i kotrymž šo my trochtujemy.

Witaj, adventski a hodowny cžafšo! Tónle cžafš namaka wjazn hacž hewał žadyn cžafš wěrcze a wotemrijene wutroby. D šo by tež lětša šašo tak bylo! Pošłuchajće, wšchė wobczėjene dušche na wulke trochtne šlubjenje našeho Boha, wěrcze, kizkažkuliz nusia waš dzerzi, šo je wonthód i njeje, šo ma Ješuš trochta došć ša waš, šo je w nim žiwjenja šwětke wopšchijecze date a šmjerczi mōž wšata. Bliški je wón wam nētko. Wón šteji pšched durjemi wšchėch štarošćiwnych a žarowaných a kłapa. D šo chžyl Bóh tón Šnješ, kiz wodzi cžłowšte wutroby jako wodne rēti, tónle adventski cžafš na našchim žylym ludu žohnowacź, šo by kóždy, kiz tole krašne štrochtne zyrkwine předomanje nētko klyšchi: Trochtujće, trochtujće mój lud, šo rad lubje trochtowacź dał a khorbu wēru do jenicžeho wěrneho trocharja Ješom Šhryšta naicheho šbōžnika dostal. Šamjen.

Sordosež ma hrofnu kónz.

So rjana by kaž šwjeczatto,
To njeordž Božedla cje so;
Ta rjanosež, kwěta špruškta;
Kaž pschny bōnczt je czecliwa. —

Něhd' w zušym měicze knježna bē,
Pšhes rjanolinki pšhese wšché —
Kaž hwězzy woczi šwęczatej,
Kaž rōzi licžzy purpurstej.

Wšchōn bēty džen ta kužija
Eso mēriesche do špřihela,
A rosšubnjena s hordobu
Eso mēriesche pšhes kralowu.

„Scho šu najriešche semjanki?
Mož plowe šown porno mi!
Te najriešche šu ledy-šncž
Drje hōdne došč, mi nohi myčž!“

Taf w ludžoch mukotajche šo:
„Sej na škazenje šrawi to;
Šawērnie tajke cžepcženje
Eso do štych jamow pšhepadnje.“

A wulki pan jej pšerscžen da:
„Budž krašniža mi njewjest! —
Bu wērowanje pychotne,
Kaž nihdy w zyrkwjach widžane.“

A zyle město bēsche šo
To pšihšladowacz šbēžalo;
Haj žane lube kemšchenje
Taf prosto ludži njebēsche.

To rōzi-pupkow šczelchu
So nohu škoto-cžryšatu;
Wšcho s dejmantami blyškasche
Eso na krašnym jej wodžēmje.

Tōn wodžēm, bēka tlanina
Kaž s nēžnych pruhow mēšacžka
Bē s cžahšlom delka na šemi,
A džēsche na wjetřšk wēnza ji.

Taf stejesche pšhed woštarjom
S tym hordapōšnym woblicžom,
Tež w šwjatnižy niz ponižna,
Eso pšchemo jedle prošczata.

Eso tola w Božim domje tu
Taf njewupinaj s rjanosežu!
Zow ponižej šo Božedla,
Kač njesbože cži špruškta!

A knježny kwęczi džeržate
Eso pšchi nej bēchu stupike;
Tež wulke šwězzy woštarške
Eso palachu s tej šwjeczijnje.

A šchtō wē prajicž, taf šo šta?
Eso šwęcžka došny wodžēmwa,
Tōn šapny w nahšym plomjenju
Kaž s blyškom horje pšhes šlowu.

Hej! šchit a šchrēt! — Ta hordžiza
Bu do woblicžka spalena. —
A wot nētkā bē do woczow
Kaž wohidmo wšchēch wohidmow.

Eselowe šornješchka k wšchēdnemu khlēbej!

1. Šmēmny lēkarstwo wužiwacz? Šunu praschēsche šo
Wittenberški mēschczanosta dr. Luthera, hač je pšhecziwo Bohu,
lēkarstwo trjebacz, dofelž bēsche dr. Karlstadt šjawnje předomaw:
šchtōž je šhorn, nješmē lēkarstwo trjebacz, ale dyrbi tu wēž Bohu
porucžicž a šo modlicž, šo by šo jeho wola škala. Na to šo
dr. Luther mēschczanosty woprascha, hač wōn tež jē, hdyž je
šlōdny. Šako dyrbjesche tōn „haj“ wotmolwicž, praji dr. Luther
dale: „Duž mōžecze tež lēkarstwo wužiwacz, dofelž je runje taf
derje wot Boha, taf jēdž, picze a druge, šchtōž k šdžeršenju našcheho
žiwjenja trjebamy. Lēkar je Boha lubeho knjēša šaplatač a pomha
cželnje, my duchowni pak duchownje šašo dobre ščinišny šchtōž je
cžert škashl.“

2. Tōtkā, kiž bēsche cžlowjet bjes wšhēje wērny, duchownemu
praji: Šim mjenje nabožiny maja ludžo w žiwjenju, cžim wjažy
cžedža wōni pšchi pohrjebach mēcž.

3. Dar na pucžowanje! Nēmška šemjanka da šwojemu
šonej, hdyž na pucžowanje džēsche, tš hestojte jehny šobu. „Tu
přēnu“, praji wōna, „šakōj pšhes tvojū pjenježu mōšchēn, šo
by njepšhecžinjaj; tu druhu pšhes tvojēj hubje, šo by s pšhes-
chwatanjom njerēcžal, a tu tšecžu, pšhes laž k wutrobje, šo by
tvojū wutrobu wobarnowaj; pšchetōž to tšoje nješmē pšhejara
wocžinjene štacz.“

4. Wucžba wocžehnjēnija džēcži! Šawater pōžla šunu
jēnej pšhecželnizy pjeć rezceptow, kiž šakōž žyhebo džēcžiwocžehnjēnija
wobrašuja. 1. Ty dyrbišch nawuknyčž, tšoje małe džēcži w dobrej myšlī
šdžeržecž. 2. Še na porjad šwucžicž. 3. Njedowolene wēžy šim
nihdy njepšchidacz. 4. Šim taf mnoho kaž je mōžno, dopušcžicž,
ale pak niz na šakasanju šo wješelicž. 5. Šim pšhežo nēščto
ša džēlo dacž.

5. Dobre wotmolwjenje! Šako Athenški Perikles ras
wjeczor dom džēsche, nadbēhowašche jeho šhrobly šašakly cžlowjet
wot torhošacžha hač do jeho domu je wšchellimi hrošnyšmi a
hanjazyšmi šlowami. Perikles šlowcžka njewoimolwi. Šako pak
bēsche do šwojeho domu pšchishčol, šawōla šwojeho pošužobnika
a praji: „Wšmi tvojū šwēžu a šwēcž tutemu mušej domoj;
pšchetōž to by tola je škřodu bylo, hdy by šo nēhdže štorcžil a
panyl a šebi pšchi tym šwoju hubu rošrašyl.“

+ Šchtō je wēra?

Cžecze-li to wjedžecž, lubi cžitarjo, dajcže šebi jo prajicž
wot mēražehy Indiškehō muža. Wōn bēsche jara šary muž,
pšchi šamym 70 lēt šary, štrnyž bēsche hišcžje w šwojēj šarobje
njerošom pšhibōjštwa pōšnal a do Šešuša wērēcž nawuknyl. Na
praschenje mišionara, hač je na šmjercž pšchihotowany, wotmolwi
wōn: „Ša šteju pšhed njebješimi durjemi a cžakam. Š tutym
šwētom šym hotowy.“

„Ale njebojisch šo“, šo mišionar dale praschēsche, „šo tōn
Knjes Šešus tebe škōncžnje tola njepšchimošmje? A šchtō potom?“

„Šchtō?“ šawōla šary a s mlōdoštnēj možu šo w šwojim
kožu pošny, „mje njepšchijecž? Ša budu jeho twjerdže džeržecž
a njeušcžicž. Šdy by mje štorcžicž cžyž, bych jeho nohi wo-
pšhijal a pšhed nim ležal, ale jeho njepušcžicž. Ša budu jemu
prajicž: Nješny ty do šwēta pšchishčol, mje pytač a šbōžneho
cžinicž? Na šoho druhehō mohł šo špušcžecž, hač na tebe?
Šdže dyrbjal šo wobrocžicž? Nješnym ja hrēšnik? A nješny
ty šbōžnik hrēšnikow? Nē, luby šbōžniko, ja tebe nihdy nje-
pušcžaju. Ty dyrbišch mje šbōžneho cžinicž.“

Sprōžny šo šašo lehny a ruzny pšhes šchijž na wutrobu
požožiwšchi hišcžje juntrōčž praji: „Nē ja tebe njepušcžaju.“ —
To je wēra.

„Pomhaj Bōh“ je wot nētkā niz jenož pola
knješow duchownych, ale tež **we wšchēch pšhe-
dawašnjach „Šerb. Nowin“** na wšchach a
w Budyšchinje doštacz. **Na šchtōrcž lēta**
płacžī wōn **40 np.**, jēnotliwe cžišla šo po
4 np. pšhedawaju.

R-6.

Womhaj Bóh!

Číslo 49.
9. dez.

Četník 4.
1894.

Swjedžeńske lopjeno

na

300lětny

wopomnjeński

dzeń

narodneho

dnja

njesapomniteho

schwedskeho krala

Gustawa

Adolfa

dobrocžela

a fakitarja

evangelskeho

luda.

9. hodownika 1594.

9. hodownika 1894.

Gustav Adolf.

njedzele. Stóncznje 17. junija do morja wujédzecu a sa tydzeń bėšche nėmski kraj s daloka widzecz. 25. junija je skoty dzeń w stawisnach nascheje zyrkwje. Pšchetoz na tym dnju (tehdóm bėšche ƒo runje sto lėt minyło) ƒu nėhdy wótzojo nascheje droheje wėry se ƒwojimi wjėrchami pšched thėzora stupili a ƒu wutrobiczi w Augsburgu ƒwoju wėru wuŕnali. Augsburgske wėrywuŕnacze mėjesche ƒwój stóletny jubilej jako wumozet ewangelskeje wėry ƒ naschemu wótznemu krajej dojėdze. Na drugi dzeń stupi Gustav Adolf se ƒwojim wójtkom pšchi połnóznym kónzu kury Ujedom na kraj. Gustav Adolf jako jedyn s tych prėnich s czołma na kraj skoczi. Wón padze na ƒwojej koleni a ƒo s wulkim hłóšom modlesche: „Anjeze Božo, tiž ty knježiš nad wėtrom a morjom,

spalene. Sctoz ƒo tu w małym sta, pošdžišcho město Magdeburg w wulkim potriechi. Město Magdeburg bėšche ƒo pšhecziwo thėzorowej wufajni pšhecziwilo a na žane waschnje ƒo nufowacz njeda, katholicheho arzbiskopa pšchijecz. Magdeburgžy cžafachu na Gustawa Adolfa. Gustav Adolf pólka jim město njekhmaneho rošomneho a smuziteho muža, Dietricha Falkenberga, kotryž dyrbiesche sakitanje měita do rukow wjacž. Gustav Adolf ƒam mėjesche frutu wolu, městu na pomoz pšchiczahnyč, wón cžyjsche pšches Mecklenburgsku — ale tam jemu pucz sctojichu, dokelž bėchu tam wo srudnym kónzu města Basewalka ƒkyscheli a ƒo thėzora bojachu. Duž ƒo wón do Pomorskeje wróczi. Sžma pšchindze ale Gustav Adolf wo to njerodzesche. Boži dzeń 1630 sibi wón thėzorste

wojtko, kotrež w Pomorskej stejlesche a wón by je cžisče rosehnał, hdyž njeby prusti ewangelski kurwjėrch tał pšhecželny byl, cžėtanžam domolicž pšches Küstrin cžahnyč, ƒwojemu ƒwatej Gustav Adolfej pał to sakasał. Ewangelsžy ƒhwalachu Boha, wo Gustav-Adolfowym dobycžu ƒkyscho a nowa nadžija wutrobam se sžhadža. „Magdeburg“, ƒo praji, „ma nėtko dwójžy tał wulku wutrobu.“ Mėra ƒebi Gustav Adolf njepopscha, wón sažo ƒ Mecklenburgskim mjesam cžėhnjesche s tym wotpohlodom, ƒ Magdeburgej dóncž. Na to cžėhnjesche ƒ Wódrije a doby Frankfurt. Thėzorste wojtko bu tam žyle snicžene, ƒo ƒo thėzor w Winje nastroža ƒo bojo, ƒo mohł Gustav Adolf jeho wopytacž pšchincž. Gustav Adolf pał mėjesche druhe wotmyšlenje. Wón ƒo rudžesche, sdychowanja s ewangelskeho ƒwėrneho města Magdeburg sakyschawšchi. Wón ewangelskich wjėrchow napominasche, ƒo s nim sjenocžicž. Ale bėšche, taž bychu jim wuŕchi satypane byle. Woni ƒo seńdzecu ƒ wuradžowanju — ale sctho wumudrowachu, runjež bėšche cžaf, w kotrymž strach ewangelskim se wšech stron hrožesche: Woni njechachu ƒo s Gustavom Adolfom sjenocžicž — jeno hdy by thėzor wopravdže ewangel-

Gustav Adolf stupi na brjóh naskeho wótzneho kraia.

4. Wón teho Anjesa wójnu wjedzesche (1 Sam. 25, 28). Žalostnje sakhadžachu thėzoržy wojazy, hdyžkuliž pšchindžecu. Wbohe městacžko Basewalk mėjesche wjele cžėpicž. Na wšchė tji lėta bėchu tam thėzoržy w kwartėrach pobyli, wobndlerjow cžiwilowali a žyle město wuznyžali. Stóncznje bėšche wjškł tola se ƒwojimi wojakami dale cžahnył, dokelž tam wjazy wjele njemėjachu. Žako pał bėchu po tym juntrócž městacžko 150 schwedskim jėšdnym do města puschczili, ƒo thėzoriski wjškł sažo wróczi a ƒwojim wojakam žyle město ƒ sanicženju pšchepoda. Wojazy ƒo taž džiwi na ƒwoje wopory walichu a tji dny sakhadžachu. Žyle město bu

istu wėru wutupicž cžył, cžychu wójtko sžromadžicž. To žalostne hubjenstwo by ƒo wot wboheho města Magdeburga wotwobrocžilo, hdy bysctaj ƒo wobaj kurwjėrchaj Prusti a Sakski Gustavej Adolfej pšchisamknyłoj. Wšchitko rėženje nicžo njepomhasche; Gustav Adolf ƒwojemu ƒwatej juntrócž hnėwny pšchimoła: „Na ƒudnym dnju budžecze wy ewangelsžy wobstorženi, ƒo njejsče cžyli nicžo sa ewangelij cžinicž a to drje budže wam hižo tudy saplacžene.“ Žakle jako Schwedojo pšched Barlinom stejachu, kurwjėrch Gustavej Adolfej pucz do Magdeburga wotewri. Ale hdyž ƒebi Gustav Adolf myšlesche, ƒo kurwjėrch ƒobu ƒ Magdeburgej pocžėhnje, bėšche ƒo sjebał. Gustav Adolf drje ƒo na ƒwojeho ƒwata hnėwasche, a hóršesche, — ale sctho to pomhasche: Magdeburg bėšche bjes tym do rukow njepšhecželow padnył. Magdeburgžy hladachu s wėžow, hacž wumozet widzecz njeje. S kłėtkow bėchu duchowni ƒ wutrajnosčzi napominali. Podarmo. 10. dzeń meje pšchinjėšy

Gustav Adolf wunurje w bitwje pola Lühena.

Womhaj Bóh!

Czísło 50.
16. dez.

Łétnik 4.
1894.

Szerebiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy kóbotu w Szmolerskej kniżniczisceżetni w Budyšinje a łu tam dostacź sa šchtwórtlétnu pschedplatu 40 np.

3. njedzela adventa.

Jes. 40, 3: Prědatški hlóš je w pusczinje: pschihotujće pucź temu Knjesej, czinće na polach runu schcězku naschemu Bohu.

Jerusalemiski lud je, kiž chze i Babelskeho jastwa domoj czahnyć, kotremuž najprjedy tele słowa płacza. Bjes Babelom a domisnu leži schěroka njeplódna a frudna puscžina. Psches tele žalóšne runiny dyrbjachu ło domojwróczo na dalokich, wobečeznych pucžach czahnyć. Duž spomni profeta na pucžowanje a pohlada na sapocžatk a pschihotowanje dolheho pucža. Hlóš jemu pschiwola: Pschihotujće pucź temu Knjesej; psched swojim ludom czehnje tón Knjes, wschě sadžewki dyrbjaja ło psched nim wotštronicź, wschě dolj dyrbjaja powyschene, wschě horj ponizene być.

Tež Jan kšćenik bě tajki prědatški hlóš w pusczinje, tež wón bě pucze pschihotować sa teho wjetscheho Knjesa, kotremuž wón njeje dostojny, rošwjajacź jeho czrijowe rjemješki. Wón je kaž rólnik sa pluhom, kiž rolu pschihotuje sa pschichodnu šytwu. Wón je kaž twarski mišchtř, kiž psches luže twjerdy pucź twari. Runu schcězku džěla wón sa teho Knjesa šwěta a sa wumóženje swojeho luda.

Tež nam płaczi jeho napominanje. Runu schcězku do naschich wutrobow chze tón njebieski Knjes mječ. Pschihotujće jemu pucze: Adventski trošcht lubi wón, ale jenož tym ło wón dostanje, kiž snaja adventsku pokutu.

Schtož šebi my teho dla w advencze wuprošymy, to je wěrna pokuta, móž wopravdžiteho wobrocženja a nowych sapocžatkow, nutškwoneho wobnowjenja, štkowazeho a džěla-

weho kšćesčizjanstwa. Š hrimotazym hlóšom kšćinzi teho dla psches žyly lud adventske słowo: pschihotujće pucze temu Knjesej! Czínće, kóždy po swojim šchtancze a powołanju, wscho, schtož je móžno, so by ło nasch lud k šbóžnikaj wróczi! Šusto ło tola tak ma, so łu nasche hrěchi sadžewki sa drubich, ło temu Knjesej pschiwobrocžicź. Twoju hordoscź, twoje lóšestwo, twoje sapřewanje kšćesčizjansteho kšodženja łu pohorščenja, horj a dolj sa tnych, kiž chze Šhrystuš tež sa swojich mječ a kiž łu hišcze daloko wot njeho.

Duž czinće wschitzny dostojne plody pokuty! Njeje tež pola naš žanych dołow, kotrež maja ło wupjelnicź, žanych dołow w dopjelnjenju Božich kasnjow, kotrež maja powyschene być? Njeje tež pola naš žanych horow, kotrež maju ło ponizecź? Njeju w naš žane horde wutrobny, žane nasdate dusche, kotrež dyrbjaja ło pokorjecź? Njekhodži ničto po kšichnych pucžach, kotrež wotwjedu wot wótzowstkeje wutrobny Božese, wot hnady Jesom Šhrysta, wot žiwjenja w šwjatym Duchu. Šsu dha pucze, na kotrychž kšodžimy, wschitke hladke czinjene? Njeleža na nich žane kamjenje pohorščenja, nječiznych myšlow, nješwjatnych štkow? Je nasche kšodženje do Božeho doma štajnje nutškwone pohucze, nasche kšychenje, modjenje, špěwanje kóždy czas potrzebnošč dušchow a wuliwanja wutrobny? je nasche pschistupjenje k Knjesowemu blidu pschego hlóš a lacžnošč po prawdosčizi? Njeje tež tak pola naš, kaž pola tamnych Jerusalemskich džěczi, kiž ło napschecžiwu Janaj na to powołachu: my mamy Abrahama ja Wótza. Šo tež my ło se swojim kšćesčizjanskim mjenom trošchtujemy, bjes

tym, so płody křesćijaniskeho žiwjenja tu njejsu. — Hdyž mamy na wschitke tele praschenja spokojaže wotmolwjenje, potom chzemy k křesćeniskej prajicž: Wostaj w twojej pusczinje; nam njeje trjeba, pucž pschihotowacž. Ale hdyž tak je, kaž smědomnje praji, so my na tawšynt ani jene wotmolwicž njemóžemy, dha chzemy tež jemu w šwjatym adventskim cžasju sastojsstwo wotutneho předarja na naschich wutrobach dowěricž a pschepodacž, so by wón wyšozu křwalenemu sbóžnikowej pucž w nich pschihotowal. Džimy do šo, pójnojmy šwoje křesćje a hrěchi, hidžimy stare žiwjenje, wobnowimy šwoje myšle, sapschimimy wěcžne žiwjenje w Křystu: to rěka pokutu cžinicž, Šamjen.

Thirsa, abo wabjaza mój křizja.

(Pokraccžowanje.)

Ja rěkam Thirsa S. . . , tak holcžka šapocžka a Maria křesćiske se špodžiwanjom to snate mjeno najwjetšeho židowskeho wjenjeznika w měsće, kiž měsće, kaž šo powjedasche, fěrschczinske bohastwo. Wy, luba knjeni šarařka, na mnje se špodžiwanjom hladacž? Haj, ja šym šebi šama džiw, hdyž šebi na to myšlu, šhto je šo w pošlednim cžasju so mnu stało. Pschetož to šmēm šjawnje wušnacž: ja wěrju i žylej wutrobu, so je wasch Jesuř šlubjenty Meřiař a ach! tak rad chžyła tež džěl mēcž na jeho hnadže, ja nimam drugeho žadanja wjazy w mojej wutrobje, hacž so by wón tež mój sbóžnik był. D budžich šo ja tola jako křesćijanika narodžila — ale nětko. — Maria, jejnu rěč pschetorhnywšchi ju trošchtowasche: „Tón Knjes Jesuř je prajil: šhtož ke mni pschidže, teho nochžu won wustorkacž. Duž budžče jenož dobreje nadžije; tón, kotryž je tón dobry štuť w wař šapocžak, budže jón tež došonjecž. Ale tak dha je wař tón Knjes k tutemu pójnacžu pschijnjeř? To je mi hišcžje hudancžto.“ — „Haj, mi niž mjenje, kaž šo nětko šjawnje dopomnju, dostach přeni šacžiscž jako džěcžo w křesćijaniskej šchuli. Mój nan, kiž je wořebje křuty šraelita, a ach! ma najšurawishe hidjenje pschecžimo Jesuřej a křesćijaniskej wěrje, je drje sa žyle njemóžne džeržak, so móhła ja w tajkej šajnej mladoscži hižo tajki šacžiscž dostacž. Šewak mje wěcžje do tuteje šchule pošlak njebudžishe. Ja tam i druhimi džěcžimi w nowym testamencže cžitach, nawušnych šchpruchi a šchtucžki, kaž wone a šo nětko šjawnje dopomnju, so mējach na tych powjescžach wo Jesuřu a wořebje wo jeho cžerpjenju wjele wjeřela. Na to buch štaršcha, pschidžech do drugeje šchule a tamny přeni šacžiscž i džěcžajeje šchule bu bórny žyle šabny. Tak dale roscžech. Sa moje šwětne wjedjenje šo hacž nanajšepje štarasche; mój nan mje rořwucžowasche w židowskich wustawach, kotrež wón hacž najštrucžischo džeržasche. Moja wutroba pak pschitym prošna wosta. Tola sa to ja tež žaneje potrebnosče njecžujach. Ššym jenicžke džěcžo. Duž móžecž šebi lohko myřlicž, tak mi pschi tajkim nanowym šamozenju wschitko w šlužbje štejesche, šhtož móže hordosč a žadanje po wjeřelach mlodeje holcžki šbudžicž a špokojicž.

Thirsa powjedasche: (Ser. 31, 25.) „D tak mi to derje cžinjesche; tež w naschich knihach něšto tajke namakacž. Šedyn šlaw mėjesche napišmo: Křystuřowe cžerpjenje a horjestacž. Wěsche to šš. šlaw pola šesajša. Dopomnich šo žiwje na historiju wo Jesuřowym cžerpjenju, kaž šym ju w džěcžajej šchuli cžitaka. Šhtož bě tehdy psches moju duřchu šchlo, to džěsche nětko šašo i nowa psches nju. Pschach a cžitach tule historiju w nowym testamencže. Špodžiwna pschesjenosč i wěschćenjemmi profetow mi nadžadže. Špomnich na to šlowo: My błudžachmy wschitzy jako wowzy, kóždy wobrocži šo na šwój pucž, ale tón Knjes šwali wschitke nasche hrěchi na njeho. Njemóžu wam wuprajicž, tak šo to šlowo do wutroby cžisčesche. Běch tež šabludžena, šamotna, wopušcžena a nětko to šlowo: naschich wschitkich hrěchi — to bě mi mjecž do mojeje wutroby. Ženje njeběch žaneho pójnacža wo tym wěla, šhto hrěch je a wořebje šo sa hrěchnizu pójnacž, to mi njebě ženje do myřle pschischo. Buch i nowa křetro njeměrna, šacžinich knihi a chžych jo i myřlow pschecžicž. To pschidže, prajach k šebi, wot cžitanja w křesćijaniskich knihach šem; nadžijach šo, pošljenje namakacž a nětko wam hišcžje wjele wjetřchu cžěžkotu w wutrobje. Tu pak te šlowa šašo žiwje pschede mnje škupichu: Bójče šem ke mni wschitzy, kiž wy šprožni a wobcžženi šcže, ja chžu wař wošchemicž! Tak džěchu te myřle mojeje wutroby horje a dele, so běch woprawdže wjeřela, jako buch k wobjedej šawołana, jenož so móhła šwojim myřlam cžetnyčž. Nowy testament šwěru šamknnywšchi podach šo k naněj. Tón hnydom mój njeměr špójna, njemóžesche pak šebi jón wušascž a

ja šo njeswažich, jemu to najmjensche phtnyčž dacž. Bórny šo do šwojeje istwicžki wrócžiwšchi podach šo k mērej, so bych w španju njeměrnym myřlam a cžwilowazym wobškoržowanjam šwojeje wutroby cžetka. Tola moje myřle běchu pschajara šbudžene psches to, šhtož běch cžitaka. Šlajcže, luba šarařka, tak je šo so mnu šapocžalo a na tajke waschne je so mnu tež dale šchlo. Wjedžach šebi bibliju kupicž, a kóždu hodžinu, hdyž běch šama, naložich k cžitanju noweho testameta. Bórny bu mi wucžinjena wěž, so je Jesuř šlubjenty wumóžnik a kral šraelški. Š tym drje běch na cžiste, ale moje hrěchi běchu mi džěň a wjetřche. Wěrju drje, so móže Jesuř hrěchnikom šbóžnych cžinicž, ale ach! je wón tež sa mnje pschischo!“

Moja luba Thirsa! Křwalena budž nad wami hnada Boža waschich wóžow! pschetorže ju šarařka, kiž běsche i najžiwischim džělbracžom na jejne powjedanje pošluchala. Kaž šwěrnny pastyr je Jesuř sa wami šchoł a wař pytał a njeje wěrnno, wón je wař tež namakal? — Ach! druhdy cžujach tak šylny trošcht w wutrobje, hdyž móžach šo teho džeržecž, so je Jesuř tež wschitke moje hrěchi njeřł. Potom móžach šo tež tak prawje i wutroby k njemu modlicž. D! njesapomnju šwoje žiwje dnj, tak mi bě, jako šo přeni ras pošlaknych w Jesuřowym mjenje. Kač šo mi wutroba pscheliwasche! Cžujach w šebi móžne pošljenje; šprožna a wobcžžena běch k njemu pschischo a wón mje wošchemi i trošchtom wodacžka. To běsche tu njedželu, jako běch přeni ras w Božim domje pobyla. Kač běsche mi tola to předomanje tak pošohnowane sa moju wutrobu! Bě mi, jako by duchowny jeno sa mnje rěčak. Móžach šebi trošcht Božeho wodacžka tak prawje pschizpicž, ale dženkša nětko, šhtož dženkša křisach, — ach, křisach šlowa pošlecžka! — Maria pschetorže ju i tym praschenjom, šhto je ju nawabiło, tam do Božeho domu hič? — Myřlu šebi, so je to žyle wořebite pschecželne Bože wodjenje było, Thirsa wotmolwi, — wořebje hdyž na waschu wulku njesařluženu šubosč pschecžimo mi hladam. Mējach bórny wulku potrebnosč, ras žiwje šwědcženje wo Jesuřu křisecž. Njemóžach pak šo nikomu wotkřecž; to šebi njeswěrich a njesnajach tež nikoho. Ale ras potajnje a šradžu na křesćijaniskej Božej šlužbje džěl bracž, to bu pscheco žiwischo moje žadanje. Tu wušladach ras, jako šo i nanom wokoło wožach, wasch pschecželny Boži dom a bórny nasti wemni ta myřł, tam dyrbiř njedželu hič, tam cže wěcžje ničto njesnaje. To nětko tež cžinjach a šacžiscž teho předomanja wjedžesche mje k Jesuřej. Móžach šedom docžakacž, hacž bu šašo njedžela. Cžuju: bjes Jesuřa njemóžu wjazy byčž. D, jenož so mje wón njesacžisnje!

Bjes tajkim rořřčžowanjom bě šo Boža šlužba psched křwilu ššoncžika. Šarařka bě i žušbnizu hišcžje šamalutka wo štwi. Thirsa njebě šo pschi powjedanju šyřlow šdžeržecž móhła. Maria šo jeje woprašča, hacž njecha šnadž tež jejnemu mandželštemu dowelicž, i nej porēcžecž. Thirsa wo to prošesche. Šarařka po njeho woteňže a dowjedže jeho k Thirřy. Trošcht ewangelija šo jej i nowa šfici. Pošlecže se šwojim štróženjom šhubjowasche šo pscheco bóle psched wošchemjazyymi šlowami hnady. Wona bě mēr namakala w Knjesu. Šeho křwej wopokasa šo na jejnej wutrobje jako křwej wěcžneho šjednanja. Tak bě na šebi sa malo hodžinow šhoniła wěrnosč teho šlowa: tón Knjes mori a cžini žiwych, wjedže do hele a šašo i hele. Š tym pak šo wona dopomni na šwoju wotemřetu macž a na šwojeho nana. Ach, moja woha macž! tak horzo a wutrobne ljubowana a tola w wěcžnoscži bjes teho, kiž šamlutki móže nař šbóžnych cžinicž; a mój nan se šwojim hidženjom pschecžimo křisžowanemu! Kač budže jeho to boleč a do wutroby kłócž, hdyž šhoni, šhto je šo so mnu stało? — Wo tajkim wasch nan hišcžje ničto njemě wo waschim pschēmjenju? šo šarař woprašča. — Ach nē! — bě to wotmolwjenje — phtnył drje je, so dyrbiřu něšto wořebite na wutrobje mēcž w tutym pošlednim cžasju, ale na tajke wobrocženje šebi pošmyřlicž njebudže.

(Pokraccžowanje.)

Wěrnosč biblije, šakitana pschecžimo jeje njepšchecželam.

Kak šo šraelški lud po nēcžim pod Božim wodženjom rořwima?

(Pokraccžowanje.)

Wo šosefu.

Jako džěcžo mėjesche wón domach wjele wole, potom pak bu psches šwoju bohobojasnosč psched hrěchom šachowany. Wón dosta

wulke mjeno w Egyptowskej, ale ƚo tych ƚwojich, runjež bėchu ƚhubzi njeħanbowasche a ƚwojim bratram ƚ zylej wutrobu woda. W tym je wón kraƚny pschiklad. Za maŋo historijow ƚnaju, w kotrychž ƚo cłowiska wutroba a cłewiske žiwjenje taŋ wėrne a jaŋne wopisuje, kaž runje w historijach wo Israelskich wótzach w bibliji.

Esó wė, ƚo pschi tym teŋ huscziŋcho do ƚaŋoŋnych ƚlubinow cłowiskich ƚrėchow nuts pohladamy, hdyž cžitamy wo ƚrosnosczach Sodomskich a Lotowych dzowtow, wo ƚkósczach ƚakubowych ƚynow. Tajta bėsche cłowiska wutroba teħdom a tajta je dženŋa ƚiszcze. Esó praji: Tajte wėŋy ƚo njeƚowjedaja a bibliji ƚo poroŋ ƚ teħo cžini, ƚo móže kóŋdy je w njei cžitacz. Ale by sozjaldemokratiski wodžer Bebel ƚ tym psches jene byŋ, hdy bychu jeho knihu: „Žonu“ ƚrosnu mjenowali, dokeŋž najwjeŋsche njeħornoscze ƚ pschikladami ƚ nastróženju cžitarijom wopisuje. Cžeho dla sozjaldemokratojo ƚwoje piŋma a bibliju ƚ ƚinaschej měru měrja? Kaž doħho tajte wėŋy wopravdze na semi nadeńdzek, wschitko samjelczenje njeƚowpomha. Wone dyrbja ƚo na prawym měscze a ƚ prawej ƚhutnosczu teŋ naspomnicž a biblija wo wschitkich tajkich wėzach ƚ nastróžazej ƚhutnosczu rėczy. Džecžom wschitak přenje bibliske stawisny do rukow podamy, ƚo njebychu pschesabe wėŋy naŋhonite, kotrychž wjedzenje móħto jim ƚeschkodžicž. Rosomni starschi paŋ teŋ roħmja, kaŋ móža džecžo teŋ wo tym w prawym cžaŋu roswucžicž. Za ƚo mojemu naney dženŋa ƚiszcze džaŋuju, ƚo je w najstraschnisich ƚetach mojego žiwjenja ƚ jaŋnym ƚłowom ƚo mnu wo tym porėczak, bjes teħo, ƚo by mje ƚ wczipnosczu wabiŋ. Bajta „wo bacžonje“, pschecžiwno kotreŋž Bebel ƚ prawom wustupuje, ƚ ƚichesczijanstwom nicžo cžinicž nima. Moje džecži to ženje ƚinaŋ ƚkyschake njeŋŋu, hač ƚo je namaj Bóħ luby Anjeŋ džecžatko wobradžik. A to njeje bajta, ale to je wėrne!

W Bebelowych knižkach je pschipoŋnacž, kaŋ wón cžėtnu ƚkaženoscz žim wjele poroŋuje, kotŋiž cžedža w žiwjenju jara pschistojni a cžescženi ludžo bycz a tola ƚu w potajnym w najwjeŋschei njeƚowpóczimowosczu žiwu. Ale cžeho dla Bebel njepraji, ƚo biblija wschitke cžłowiske wobstejnoscze, woŋebje teŋ mandželiske žiwjenje, ƚjawnje wopisuje a wschitke ƚabkudzenja, woŋebje pola luda Božeho, ƚ najwótriŋschei ƚhutnosczu ƚħosta? Cžeho dla wón njepraji, ƚo ƚo to, ƚchtož wón ƚ dobrym prawom žada, w bibliji wot wscheho ƚpoczatka doŋkadne stawa? Wón ƚo teħo wuŋnacž njecha, ƚo ma ƚwoje myŋle teŋ ƚ biblije. Bebel je w tajkim ludu wotroŋitk a piŋche ƚa tajki lud, w kotrymž je Bože ƚłowo ƚiszcze móž, teŋ pola tych, kotŋiž ƚu jeho njeƚowpschecželjo.

Mójsaŋ

je wodžer ƚsraelskeho luda ƚ Egyptowskeje. Wona bėsche ƚromada bjes porjada, kotraž ƚ Egyptowskeje cžehnjese, kotraž drje bėsche ƚuromemu wotrocžstwu cžeknyŋa, ale bėsche ƚiszcze bjes ƚakonja a prawa. ƚromadze džeržana bu jenož psches móžny ƚacžishecž, kotryž bėsche wuŋwobodzenje ƚ Egyptowskeje psches Božu ƚylnu ruku na nich cžiniŋ, psches ƚwonkowonu nusu w puŋczinje a psches wutrobitoscz Mójsaŋa. Mójsaŋ bėsche w wschitkich ƚwonkowonnych wėzach žiwjenja wjele wot Egyptowskich nawuŋnyŋ a hdyž ƚo wot pschecžiwnikow huŋto wėscze wupraji: „Ludžo teħdom njeŋŋu ani piŋacz móħli“, weni ƚabudu, ƚo stare do ƚamjenjom wudypane piŋma Egyptowskich ƚ teħo cžaŋa wopravdze wobŋedžimny. Schtož do Barlina pschińdze, móže ƚebi je tam ƚam wobħladacz. Mójsaŋ paŋ bu na ƚralowŋim ƚrodze woczehnjeny „w wschei Egyptowskej mudrosczu“ (ƚap. ƚ. 7, 22), kaž ƚo roħumi teŋ w piŋanju. — Snuŋskownje bėsche Mójsaŋ Egyptowŋim do žyŋa zuŋy, wón pschiboham njeŋŋuŋesche ale ƚtejesche w wėrje ƚwojich wótzow. Wón nawuŋny ƚo pschėd Bohom ponizowacz a jemu ƚo dowėricž. „Wón džeržese ƚo teħo, kotreħož wón njewidžese, jaŋo by jeho widžak.“ Hebr. 11, 27. Tak bu wón tón ƚylny muž, psches kotreħož Bóħ lud ƚromadze pschijnese, kotryž ludej přenje prawo a porjad wuczese. Psches njeħo Bóħ ludej ƚakon da.

(Pótracžowanje.)

II. Advent.

(Tón ƚħėrluŋch poda ƚo Ĥakle w tym cžisłe, dokeŋž bėsche ƚposłėdnye cžisłto ƚamemu wopomnecžu Gustawa Adolfa ƚoŋwecžene.)

Lut. 21, 25—36.

Śłóŋ: Žejuŋ moja nadžija.

Wasche ƚłowny ƚosbėħnicze,
Blisko je nėŋt wumozenje!
Na bėħ cžaŋa ƚedžbuje
A na ƚwėtow pschėmėnjenje:

Njeħo, ƚemja ƚokaže,
Bóħ je ƚudom blisko je.

ƚladajcze na mróczele!
Šchycze wodow ƚaschumjenja!
Žyŋa ƚemja ƚschepoze
Cžłowjekow dla pschėħrėŋjenja;
Ĥaj tón wothłóŋ ƚtworjenja
Je wschón ƚoħny ƚ dychnjenja.

O ty ƚwėta ƚudniko,
Njeħ to prawje wopomnimy,
Wutrobje wschitak ƚeznje ƚo,
Hdyž na ƚud ƚo dopomnimy:
Tajkóħ cžaŋa cžakanje
Pschijnese nam ƚstysnoscze.

Aħ taŋ rucze móže naŋ
Pschėħwatacz tón džen toħ ƚuda,
A kónzej je tón Ĥnadny cžaŋ!
O ty Ĥrėŋna duŋcha ƚħuda!
Ĥrėchow mėra ƚoħna je,
Teho dla Bóħ ƚ ƚudej dže.

Tola ƚ cžemu ƚrudoba?
Dokelž wumozenje ƚhwata;
Schtož ƚo wjeŋli pschichoda,
Temu budže Ĥnada data:
Njeħ teŋ ƚwėt wschón ƚahinje,
Teho ƚłowo njeŋanđe.

Hdyž ƚo ƚchtomny puŋaju,
Dħa ƚo ƚ ƚėczu pschibliuje;
To je nam kaž ƚ ƚnamjenju,
So ƚo pschichod bórny smėje:
Boži raj ƚ nam bliže dže,
Wumozenje teŋ ƚ nim je.

Dokelž cžłowjek nje wė to,
Hač tón džen wschėch njeƚowpschėħwata,
Nawabicž nam dajcze ƚo
A modlenju, njeħ móž nam data,
So nam ƚycze njeŋchodža,
Hdyž ƚte myŋli wutroba!

Njeħ je wot naŋ daloko
Staroscz, wopisłtwo a žranje!
Wubudž naŋ! Pschindž ƚbožniko,
Hdyž niž dženŋa, duž na ranje,
Tak ƚo bychmy dostojni
Pschėd teħe ƚo ƚupili.

E. S.

Wschelake ƚ bliska a ƚ daloka.

Šrjedu tydzenia je ƚo nowy dom ƚa ƚħėžorstwowy ƚejm, na kotrymž ƚu 10 ƚet twarili, w pschitomnosczu ƚħėžora a ƚħėžorki ƚwiatocznie ƚoŋwecžik. Daj Bóħ, ƚo by wschto, ƚchtož ƚo w tym ƚamym kraŋnym, ƚe wschei pschu wuħotowanym domje wuradži, jenož ƚkuziko ƚ cželczi a ƚ mėrej nascheho luda.

Tón ƚamny džen ƚo teŋ ƚħėžorstwowy ƚejm wot ƚħėžora wotewri. Trónŋka rėcz wobŋwėdczi dobre wuħlady na ƚdžerženje ƚwonkowneho mėra, mėjesche paŋ w ƚnutskownych naležnosczach mjenje ƚwjeŋelazeho ƚdželicž. Stajne ƚospnyty sozjaldemokratiseje ƚtrony, wobstejazy porjad ƚowrócžicž, ƚu ƚnjejerstwo ƚoħnuke, nowy ƚakon pschecžiwno nim pschėdpołozicž. Tola ƚu mėnjenja wo tutym jara dželene; jenyħ žada ƚakon pschewjele a ƚadžewa ƚwobodu teŋ druhich ƚtronow, druhim žada wón pschėmaŋo a njeje fruty doŋcz. Tak wjele dyrbi ƚo prajicž, ƚo jeli ƚo njebudžemy ƚrucze na tym pučžu ƚotracczeč, wobstejnoscze ƚħudnyħ ludži ƚolėpschowacz, dħa njebudža nam žane frute ƚakonje pschecžiwno sozjaldemokratam ƚoħnacž, ale budža kaž woli do wohenja. Sozjaldemokratiska ƚħrobłoscz je drje wulka doŋcz. Jako w přenim ƚoŋedzenju ƚejma ƚresident Leveħow ƚławu na ƚħėžora wunjeŋe, wostachu woni ƚedžo. Wulki ropot nastaj; ƚłowa: Njeƚowpschistojnoscz, njeħanbicziwoscz atd. bėchu ƚkyschecž. Ale sozjaldemokratizny ƚapóŋkazy žim napschecžiwno wołachu: Ĥanbuje ƚo wjele ƚterje wy. — Teŋ dyrbi

So fakón wo nowym tobańowym dawku druhi ras pschedpołożicj. Wudawki křezorstwoweje kašy budža pschezo wjetšce, a pschidawki njedobahaju.

Na kóždy pad nam nowy šejm hišcže wschelafe pschewatana pschinješe. Někotři maja sa to, so šo wón, hdyž wón pschedpołożeny fakón pschecziwo powróczenju saczišnje, rozpuschczi.

Šswojim lubym cžitarjam šmy hišcže winojczi, šrudny wěnz na row njebočicžkeje wjeršowki Wišmarckoweje položicj, wo kotrejež wotšalcžehnjenu šu šnano hižo druhdže štyšcheli. Nimale 48 lét je wona šwójemu mandželštemu k boku štała a je jemu woprawdže najšwěrnisha pomozniza byla w wschěch cžezličich dawkach, kotrež šo na wulkeho muža šladžechu. Š cžichim a špokojnym duchom je wona něhdy wjele šjawnje postupila. Cžim wjazy je wona wjerškej w cžichim lubym šwójšnym žiwjenju byla. Krasny poklad měješce wón na nej. Šo je nam wulki štworicžel šjednocženeho křezorstwa tak dolhi cžas šdžeržany wostak, sa to šo džakujemy wošebje tež njebočicžkeje šastaranju a pošylnjenju. Šsamlutki šteji wón nětk; wjele njemóže jemu wjazy šemja pošlicžecž. Njech wón namaka mēr šwojeje šylneje wery! Šchtóž pak jeho lubuje a počesčujuje, tiž je nam možny wótžny kraj dak, tón budže š nim šrudobu cžucz a šobu žarowacž na rowje jeho mandželškeje, kotraž bě šlónčžna pruha w wulkich bēdženjach žiwjenja.

300 lětny narodny džej Gustava Adolfa je šo wschudžom w ewangelištim šwěcže po dostojnym wašnju wobeschot. W Štockholmje, šchwedškim šlownym měcže, hdyž je šo kral narodžik, wotšwachu šo šwjatocžne Bože šlužby w šchwedškej a w němškej žyrkwi. Wot našeho křezora bě šo jeho bratr, prynž Šendrich, tam pošlak. W němškej žyrkwi je pschedšynda Gustav-Adolfsšeho towarštwu profesor d. Fricke z Lipska w pschitomnošczi žyšeje kralowškeje šwójšy předomak. W Lüzenje, hdyž je Gustav Adolf panyš, wotšeržesche generalny šuperintendent Šaber š Barlina Božu šlužbu. Wo šwjedženškej rěczi šararja d. Šaifera š Lipska pschepoda hrabja Štollberg nowy Gustav-Adolšowy pomnik městu Lüzenje.

III. Advent.

Mat. 11, 2—10.

Šlób: Šesuš moja nadžija.

Šsy dha ty tón, tiž pschincž ma?
Šaj, mój Šesu, ty šy pschišchot,
We džiwach šo widžecž da,
Šo šy wot Wótža k nam došchot:
Wšchitžy cži profetojo
Wšchcžachu nam wot teho.

Šslepi widža, šhromi du,
Wušadni šu wucžicženi:
Mormi horje štawaju,
Šluchi štyšcha šwješeleni,
Šhudym ewangelijon
Předuje šo š kóždym dnjom.

Pomoznišo Šesušo!
Daj nam twoju móz tež woptacž!
Wuštrow dušchu, šekarjo!
Ššwědomnju daj cžistom' wostacž!
Wšmi přecž hřehow wušad nam,
Prawy pučž naš wjedž ty šam!

Daj tym woczam widženje,
Šo cže w wěrje dopóšnali!
Daj tym wušcham štyšhenje,
Šo cže w wucžbje pošluchali!
Wot mormych tež wubudž naš,
Wjedž naš k šebi kóždy cžas!

We wěrje tež njedaj nam
Šako šcžinje tudy šhablacž
Abu w mjehkej drascže nam
Šwoju šrwawnu wušmēšchowacž:
Šchtóž na tebje hñewa šo,
Do nješja nutš njepšchindže.

Nimamy dom kralowški,
Wydlimy w našchich hětach:
Šunu mamy nješješti
Wo bēdženju, po tych šmēchach,
Šhryšta pošnacž š hanibu
Pšchinješe cžesčž nješještu.

Šdyž cže šwjaty ššcženik Šan
Pucž nam k šbožu pschihotowacž,
Dha šo dajcže pschezo nam
Š pokucže tež psches njoh' wotacž:
Šeho šlób kaž jandželšti
Wola naš k tej pokucži.

E. Š.

Něšto k rošpominanju.

„Šdže je Bóh?“ šo šlupy mudreho praschesche.

Wudry wotmošwi: „W twojej wutrobje niž, hewak šo tak praschak njeby.“

* * *

Prawe wotmošwienie da šlawny předar w Šendželškej cžlowjekeje, tiž šebi myšlesche, šo wěrjazemu ničžo wjazy hřech njeje. Tón muž šo mjenujžy ššhrobli šo jeho praschecž: „Wyšlicže dha šebi knješ Šillo, šo šškleicžka palenža hñadu š mojeje wutrobny wuhñaje?“

„D ně“, wotmošwi předar, „pschetož tam žaneje njeje.“

Njedótkaj šo ničžeho, Šchtóž cži šakafane jo.

„Šejšce kejšce nana dom;
Šanko pschindž mi š šermantom!“ —
Šan to š města wróczi šo,
Tysu štaji na šlido.

„Šanto tysy pokoj daj;
Šhroble wěka njeczahaj!
Šucže w młnyje pobudu;
Šotom šermant pošaju.“

Šanuscht wulžy hladašce:
„Šchto trasch tola nutška je?
Wěcžko drobnych džerkow ma;
Šchto šo pod nim hibota?“

„Pomocžinicž ššradžinko
Njeby tola šwadžiko!“ —
Šrywku trochu wotcžahny
Š wócžkow wčžipnje hladažy.

Škotoh' ptacžka wuhlada.
Šako žoktoh' wroblika. —
Tón bu š wotnom šur a šuf. —
„Pješčka, to b'dže šwar a puš.“

„Škoty možž bē ša tebje —
Nět joh' koczka pošerje. — —
Njedótkaj šo ničžeho,
Šchtóž cži šakafane jo!“

*

„Pomhaj Bóh“ je wot nětka niž jenož pola knješow duchownych, ale tež we wschěch pschedawarňjach „Ššerb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje dostacž. Na šchtwórcž lěta płacži wón 40 np., jenotliwe cžička šo po 4 np. pschedawaju.

Womhaj Bóh!

Cyfrlo 51.
23. dez.

Łétnik 4.
1894.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju Ɣo kóždú Ɣobotu w Smolerjez knihicziŝczerni w Budniŝcinje a Ɣu tam dostacŝ sa ŝchwórtlétnu pŝchedplatu 40 w.

Gody.

Uto Ɣłowo ŝczini Ɣo czeło a bydlesche bjes nami a my widzachmy jeho kraŝnoscz, jako kraŝnoscz tego jeniczkeho narodzenego Ssyna wot Wótza polne hnady a prawdy. Jan. 1, 14. To je to wulke jeniczke wjeŝele, kotreŝ dzenŝa i wŝchitkimi jandzelemi a wuŝwolennymi wumózene ŝchesczianŝtwa khwali. Kraŝnoscz jeniczkeho narodzenego Ssyna wot Wótza cŝłowjełojo widzachu. Niz luby pŝchpowjedať Boŝeje hnady a prawdy je naŝ wopytať, ale Bóh Ɣam je nutsstupiť do nascheho khudeho a hrěŝchneho žiwjenja. ŝchto bychy hody byťe, jeli so to njeby byťo? Kniczomne ŝachodne Ɣwědczenje, wjele podarmo rěczenje wo Boŝej hnadze a luboscz, w czi mŝ tola žana wěrnoscz njeje, ŝrudne ŝjebanje, njewobŝtajny, rjany Ɣón! Wěrnŝ hodownŝ ŝchtom njeje na ŝemi narosťk. Wón je i Boŝeho raja na czmowu ŝemju pŝchěŝadŝenny. A kaŝka kraŝnoscz, kotraŝ dzenŝa i Boŝeho tróna na žnył Ɣwět panje! Boŝa kraŝnoscz Ɣo nam hewať tyŝaz krócŝ ŝjewi, horŝekach na njebieŝach w blyŝchczatnych hwěŝdach, delkach na ŝemi w kóždym dŝiwje jeho ŝwórby, w kóždym ŝkutku jeho moŝy a mudrosche bjes cŝłowŝtymi dŝeczimi. Ale to wŝcho je jenoŝ jaŝnoscz kraŝnosche, pruha jeho wěczneho Ɣwětka, wupóŝłana do Ɣwěta, bjes tym, ŝo wón Ɣam wosťanje w Ɣwětle, i kotremuŝ niŝtú ŝtupieŝ njemóže. Ğinať i tym ŝkutkom, kotryŝ dzenŝ wěryŝy Ɣwět khwali. Tón jeniczki narodŝenny Ssyn wot Wótza polny hnady a prawdy je w cŝłowŝtej niŝtoŝci w žłobiku polnoscz

Ɣwojeje lubosche ŝjewiť, ju wŝchekraŝniť w žiwjenju bjes hrěŝchnikami a ju krónowať na kichu. Cŝłowjełojo Ɣu tule Ɣo Ɣamu ŝapřewazu luboscz wjedzeli, je Ɣwojimaj woczomaj a na ŝebi bohacze ŝhonili. Wŝchitrycze wěczneho bŝeŝa Boŝeho je wotkrŝte a nad khudym žbobikom je wobohacene cŝłowjełtwa nuts pohładaťo do rady wěczneje lubosche.

My widzachmy jeho kraŝnoscz! Na tym leŝi něť w tychle dnjach wŝcho wěrne hodowne wjeŝele, ŝo mamy wocz, a wutrobu ŝa kraŝnoscz Boŝeje lubosche. Twój dom móže Ɣo kraŝnje Ɣwěczieŝ w Ɣwětle najrjeŝŝeho hodowneho ŝchoma. Ğdyŝ pať w nim pŝched lutej jaŝnosczu a kraŝnosczu na Ɣwojeho ŝbóŝnika ŝapomniŝch a njeŝy Ɣo modliť w duchu pŝched žłobikom, dŝa je tola khudy a czmownŝ dom byť. A ŝaŝo twoja kŝeŝka móže najkhudŝcha bŝeŝ, ŝo teŝ ŝebi a Ɣwojim dŝeczom ani najmjeŝŝchi hodownŝ ŝchtom ŝaŝwěczieŝ njemóžeŝch, hdyŝ w nej jenoŝ kraŝnoscz Boŝeho Ssyna twojeho ŝbóŝnika Ɣwězi a Ɣo widzi a Ɣo wěri, potom je jaŝny dŝeň, najrjeŝŝe Ɣwětlo w nim, kotreŝ pŝched ŝto tyŝazami Ɣłonzami cŝetnyč njetrjeba. Sŝwětlo a žiwjenje, měr a frejota, wjeŝele tu a tam Ɣu nam w tutej kraŝnoscz, kotraŝ je nad Bethlehemom ŝeŝkhadŝala, wobradŝene. Ale jenoŝ w nej. Njech khwala ŝebi druhe kraŝnosche, kraŝnoscz wulkeje ŝdŝelanosche a ŝamoŝenje, kraŝnoscz wudokonyŝenja cŝłowŝkeho ducha a pŝchewinjenja pŝchirody, žana jeniczka njemóže nam to ŝarunacŝ, ŝchtoŝ nam wobradŝi nascheho Jeŝuŝowa kraŝnoscz. Dajeŝe w naschim ludu pŝchezo a pŝchezo dale ŝapadnyč kraŝnoscz i wopravdŝe ŝchesczianŝkich hodow, wosťajcŝe hodownŝ

ſichtom pſchezo bóle wot ſbóžnikoweho žłoba, ſo nicžo wjazy njedopomni na kraſnojež jenicžkeho narodženeho Ssyna wot Wótza poľneho hnady a prawdy, a my panjemy do nozy a czémnoſcže noweho póhanſtwa, hórſkeho hiſcže ſ bjeſ-
bóžnoſcžu a ſe ſkóſcžu dnžli to ſtarych póhanow a nowych nad kotrymiž bjeſ tym ſkhadža kraſnoſcž teho Anjeſa wot naſ ſapřewana.

Alle džakowano Bohu hiſcže ſtejimy. W ſwětłe. D ſchtó chze wuprajicž, kajki měr, kajka wjeſelocž, kelko ſwětla a žiwjenja ſo w tychle dnjach ſažo ſe ſbóžnikoweje poľnoſcže wuliwa do wjele tyžuz wutrobow a domow daloko pſches ſcſeſcijanſke kraje! A luboſcž Boža, kotruž ſ džakom cžeſcžimy, kať wona wutrobny a ruťi wotewrja ſ ſlužbje bližſkeho! Je jaſnoſcž kraſnoſcže, kotraž ſažo ſwęczi ſ kóždeho wjeſeleho wócžka, ſ kóždeho ſbožowneho woblicza.

A tať dajcže tež nam do Bethlehema ſ paſtryjemi cžahnyčž a ſhwalicž ijewjenu Božu kraſnoſcž, wjele ſterje ju hiſcže wohladacž w žylym dalſchim ſbóžnikowym žiwjenju a ju kať w ſwětlym ſchpihelu ſažo wuſwęcžicž w ſwojim ſamſnym wobroczenym a wobnowjenym žiwjenju. Bóh tón Anjeſ pať poľož ſam do naſcheho erta tole wucžom-
nikowe hodowne wuſnacže: „Wly widžachmy jeho kraſnoſcž jaťo kraſnoſcž teho jenicžkeho narodženeho Ssyna wot Wótza poľneho hnady a prawdy.“ Hamjeň.

Na Božu nóz.

Glóſ: Schtóž Bohu wjerſchnemu ſo poda.

G kajke wjeſ'le, kajka kraſnoſcž
Eso ſažo pſchibližuje ſ nam!
D kajka wulka džiwna jaſnoſcž
Eso ſ njebjia dele blyſcžezi nam:
To hwěſda jaſna, kraſna je,
Naſ ſ Bethlehemej dowjedže.

Eso do wſchěch krajow pſchipowjeda:
„Wly, kiž wy ſpicže, wotucžcže!“
A tym, kimž ſrudžba měra njeda
Eso pſchowoľa: „Eso wjeſelcže!“
Wam ſbóžna nóz najwjeſelſcha
Eso ſažo ſ nowa pſchibliža.

Pój cžaſo radoſcže, pój cžaſo
Tej' ſwjatej' bójſtej' luboſcže
A poſbėhň ſ twojim ſlónzom ſažo
Tón ſwět do jaſnej' ſwětloſcže!
Pój Bože džecžo dele ſ nam
A pſchinjeſ prawo džeczi nam!

Nam ſapaj ſažo do wutrobny
Ty ſwjate plomjo luboſcže,
Kiž ſo nam ſ njebjes dele doby
Wſcho poľne horzej' miľoſcže!
Nam wulij twoju hnadu ſaſ',
A požohnuj naſ kóždy cžaſ!

Duž ſbóžniko nam narodženy
Do cžemnoh' ſwěta hrěſcneho,
Nam ſ žohnowanju wobradženy
Pój kóždob' cžinicž ſbóžneho:
Po tebi duſcha žadoſcž ma,
Pój ſbóžna jaſnoſcž hodowna!

Hody.

Glóſ: Něk dobru nóz ja dawam.

H pójczje, chzemy ſpěwacž
Wo lutej ſbóžnoſcži
A ſhwal'bne ſhěr'ſche džekacž
Wo Božej luboſcži!
Bóh njebjio ſam wudželi
A pſchiňdže dele ſ nam,
So žiwjenje my mēli,
Da ſwojoh' Ssyna nam.

Tu ſu něk hody ſwjate!
To je cžaſ wjeſela;
Nam wumožnik je daty,
Kiž ſ hrěſcnoh' hubjenſtwa
Naſ wuſwobodži žyli
A cžini ſbóžnych naſ,
So měr na ſemi mēli
A w njebjio węcžny cžaſ.

D Bethlehem, ty kraſne
Eso blyſcžeziſch ſ nowa ſaſ',
So wſchitko je tať jaſne;
Tež roſſwětlujeſch naſ:
D Jeſu, džecžo lube
Eſy ſ nami woprawdži,
Něk ſy ſam pſchi naſ tudy,
Nam w ſwětłe přjedy dži!

Tón měr ſaſ' pſchipowjeda
Cžaſ ſwjaty hodowny,
Naſ wſchitkich napomina:
D pójczje hrěſcnižy
A wſchitžy dele pańcže
Pſched Božim džecžatkom,
Eso modlcže, ſtroſchtni ſtańcže,
Dom džicže ſ wjeſelom!

Hlaj, tať tam wjeſ'le ſpěwa
Ta byľa jandželſka
A ſ Božej ſhwalbje džeka,
So hona ſaklincža:
Cželcž Bohu w wyſokoſcži,
Njech měr je na ſemi
A cžlow'kam ſ ſpodobnoſcži
Eso ſbože wudželi.

E. S.

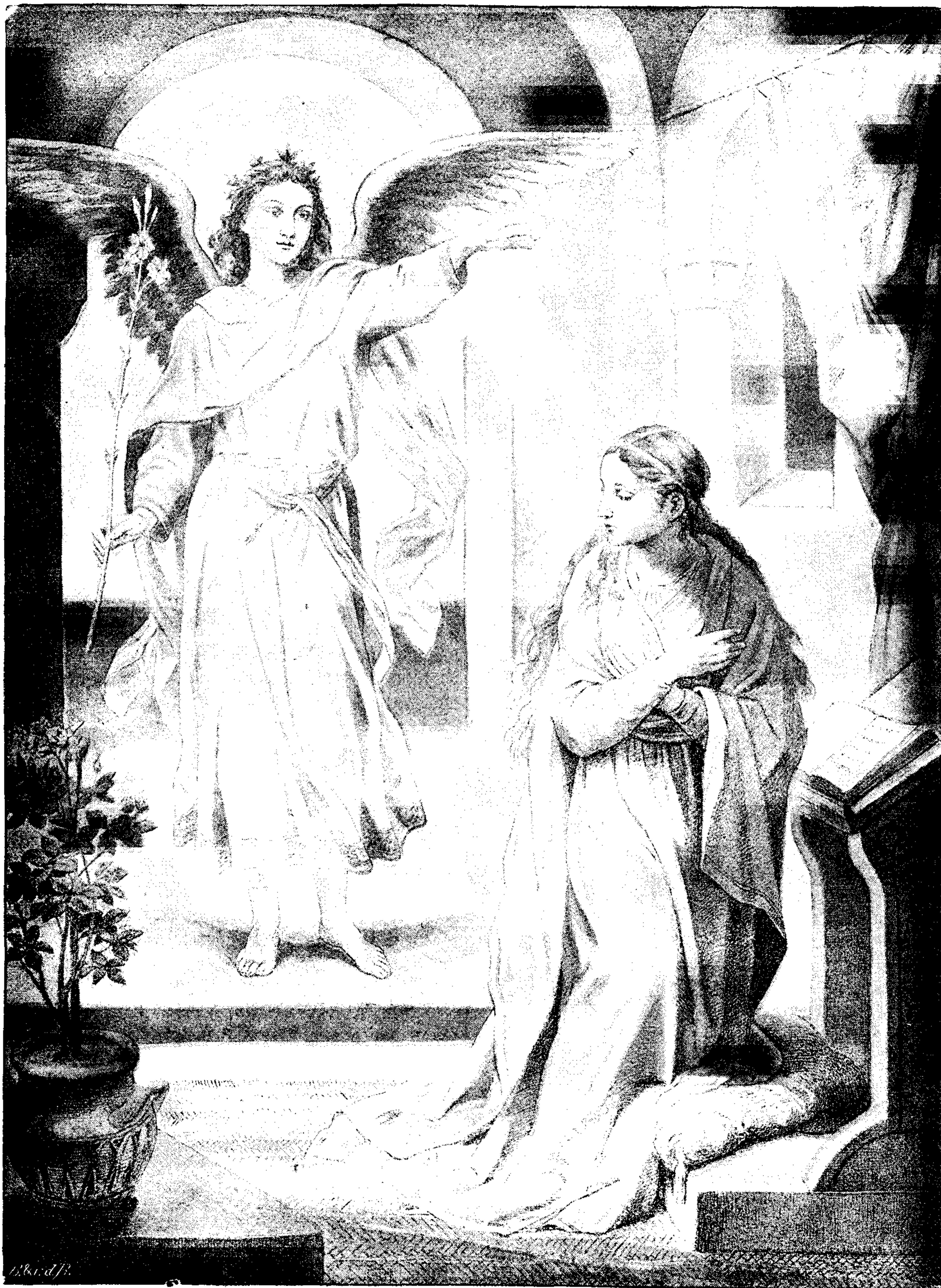
Sswjata Maria, Jeſuſowa macž.

Maſch wobraſ, kotryž w lėtuschim hodownym cžibſle ſwojim cžitarijam poſticžamny, je wſaty ſ rjaneje ſ 15 wobraſami kraſnje wupyſcheneje tať mjenowaneje hwěſdneje biblije, kotraž je wot Hinričez naklada w Lipſku wudata. Molowany je wot ſnateho profěſora Hofmana a woprawdže kraſnje pſchihódnny, nam ſwjatu podobu knježny Marie, ſbóžnikoweje maczerje, pſched woczi ſtaicž. Moler je ſa ſwój wobraſ runje te wofomitnjenje wſať, hđžež ju jandžel poſtrowi: Strowa budž ty ſ hnadu wob-
darjena; tón Anjeſ je ſ tobu, ty požohnowana bjeſ tymi žónſkimi. Haj wſchať, taťka je wona nam. Šhwalimy ju ſbóžnu dla najwſchſcheje cžeſcže, kotraž je ſo žonje na ſemi doſtaľa, jaťo Jeſuſowu maczer. Šhwalimy w ſwětnej hiſtoriji huſto maczerje wulſkych mužow, ale ſchtó ſu wone wſchitke pornjo nej! Jeſuſowa macž! Njeje žana wjetſcha žónſka cžeſcž na ſemi hačž ta, kotraž ſo w tymaj dwėmaj ſłowomaj wupraji. Najcžekniſcha bjeſ žónſkimi, ale tež najſbožowniſcha bjeſ nimi bė Maria. Kaťte dnybjeſche to wjeſele ſa nju byčž, pſchihladowacž džecžatkowemu roſcženju a pſchibėranju, potom kraſnym ſtutkam a džiwan bójſkeho ſbóžnika! A tola wona tež podarmo njerěta bolocžow bohata macž. Njecž drėjeſche ſo po Simeonowym wěſcženju pſches jeje duſchu, jaťo dnybjeſche macžerna luboſcž wot Boha dateho ſyna na ſchizju czerpicž a krawicž widžecž. Katholſka žyrkej je Mariju ſ njebjeskej cžeſcži powyſchſchitka a ma ſa to, ſo je wona bjeſ hrěcha byľa a ſo wjele pola Boha a ſwojeho ſyna ſamóže. Duž ſo ſ nej modli a dowėri ſo jeje ſřėdnſtwu.

E. S.

Nam evangelskim wostanje wona pschezo cžlowišta, powyššchena a wobhnadžena drje psches wěru, ale hrěchej a cžlowiškej sachodnosčzi pschistupna. Tola jene přédowanje je wona nam džeržaka, kotrej dyrbi kšesčžijanstwo stajnje a pschezo kšyshecž. Bě to na Kananejškim kwapu. Krótke, ale najwažnišče je wone: Štož wón wam praji, to cžinče. Šklyšmy jo, cžinmy po nim a njebudžemy šwjatej Marji žaneje wjetšheje cžesče a wješela, nam žaneho wjetšheho wužitka a žohnowanja wopofasčž móž.

Luf. 1, 28: Strowa budž, ty i huadu wobdarjena; tón Anjes je s tobu, ty pozohnowana hjes tymi žónštimi.

(Wobraz s šinričez hwěšdneje biblije, wudateje w Lipsku a tam dostacž ja 40 hriwnow.)

Wón je jo wšal, wón je jo dal.

Pomjedancžko s Lutheroweho cžaja.

Wot M. Rübigerč.

Bě wječor cžopłeho dnja lěta 1527. Cžicho bě na hašach w Wittenbergu; pschetož ležesche strach na wobudlerjach, bohattyh a křudnych. Wór bě w měsčje. „Njedch cžěta, šchtóž móže!“ bě pola jich wjele rěfako; drusy šašo běchu to ša njewšchistojnu bojoscž pósnali a w měsčje wostali. Wjes pošlednišchimi bě tež doctor

Marcžin Luther, a niz jenož, šo wón wosta, wón pomhašče, hdžekuliž móžesche, wopřtowa křoruch a mrějazyh a trošchtowasche jich s lubeho droheho Wožeho kłowa. Šrudži jeho jara, šo dyrbjachu ludžo w jeho drohim měsčje Wittenbergu tak wjele cžerpicž a šrudny džěiche wón tónle lěcžny wječor k šwojemu bydłu. Wón štupi s kšěinymi durjemi nuts, a jeho křutne woblicžo rozšafni šo, jato šwoju lubu žonu křatržinu w žiwym rošrěcženju s měsčezanostu Lufasčom Kranachom na kubi namaka.

„Pomhaj Bóh, pschecželo Lufasčho!“ prajesche wón, „derje je,

so wasche pscheczelnime wobliczo widzu. Esnano macze wjeſeke ſłowo ſa mnje, pschetoż ſym rosrudzeny i tudomnym ſhromadnym wulkim hubjenſtwom."

Měſchczanoſta njerěczěſche taſ wjeſeły kaſ hewaſ, ale ſnapscheczimi khtutnje: „Eſym tu pschiſchoł, ſo bych waſ proſył, ſo byſchcže ſo i bohatej wudowje Czornowej podali; jeje jeniczka dzowcziczka leži na mór ſmjercz khora a wona njemóže ſo ſmėrowacz w ſwojej ſałoſczi, waſch troſcht by jej derje czinił."

„Mėnicze? ja chzu ſpytac; ach, je czeſtjo, tajtu lubu holcziczku ſhubicz. Ja ſnaju tutu Beatu derje, a hacz runje je wona haſle 8 lėt, je wona tola kóždu njedzelu nutrnje poſluchala, hdyž ſym přėdował. Wona ma taſ rjanej woczzi, nimale kaſ moſe dzěczatko, a jaſo by wona w ſwojej wutrobje hižo wjele wulkich kłubofich wėzow roſpomniła."

„Marczino“, napominaſche žona Rhatrzina, „nuſne je, najprjedy něſchto pojěſcz.“

„Nė, Rhatka, najprjedy pońdu i Czornowej. Dzěczatko dyrby hiſchcže widzecz, prjedy hacz wotſal poczehnje, a maczeri ſo ſtyſchcže po dobrym ſłowje.“

Podawſchi ſwojej žonje ruku, wotſali ſo wón i měſchczanoſtu. Wjelczo dzěſchtaj wobaj tam a horzo kłóczěſche měſchczanoſta pscheczělej ruku, jaſo ſo i nim psched wyſoſtim domom pschi torhoſchczju roſžoſnowaſche. Marczin Luther dzěſche po ſthodže horje a nuts do přóſdneje bydlenſeje ſtwy. Durje do ſpańſeje komorki ſtejachu wotewrjene a wón ſtyſchěſche cziſche maczerne ſałoſczenje. Bliſko ſtupiwſchi połoži ſwoju ruku na jeje ramjo a rjeknu: „To da wam wſchěhomóžny Bóh prajicz: Ja wėm derje, kaſke myſle ſebi wo waſ myſlu; myſle mėra a niž njeſboža.“

Žona pohlada nimale naſtróžena horje, dzěczo pať wobroczi jara ſahanibjene wobliczo i njemu a wupſchěſtrje jemu ruku napſcheczimo. Wón ju pschimnywſchi ſynny ſo pschi kožu. Widzěſche derje, ſo bórſy kónz pschińdže.

„Knjeſ doktoro“, ſapoczja holczatko, „dyrbju wumrjecz?“

„Wumrjecz? D holczatko, to njeje prawe ſłowo; ty pońdžěſch i twojemu ſbóžnikěj do njebyſeje ſahrodny. Tam ſpėwaju a piſkaju jandželtojo a dzěczatka hrajkaju a wjeſela ſo. Tam roſtu rjane kwėtki a pľodny móžěſch kóždy czaſ ſchczipacz, njeje wėrno, to budže ſo tebi lubicz?“

Es wěczazaj holczžnyej woczzi bėſchtej na njeho ſtoženej a cziſcho dychaſchtej hubje:

„Bowjedajcže dale.“

„Ty jo bórſy lėpje a kraſniſcho wobladaſch, hacz tebi wopiſacz móžju, nėt chzu i tobu ſo modlicz.“ Doktor Marczin Luther ſtyſknywſchi ružny pomaku tji kłėrluſchowe ſchtuczki praji, kotrež bė psched někotrymi lėtami pėbnił:

Es rjedza w naſchim žiwjenju

Es mjercz tu na naſ kaſa.

Jaſo bė ſkóncził, bė dołho cziſcho w komoržy. Czornowa bė wobliczo do rukow połožiła a pľakaſche cziſcho. Marczin Luther pať wjedzěſche, ſo bė holczatko pschewinny. Poſchizowawſchi jo, ſbėhny ſo wón. „Žona, waſche dzěczo je domoj ſchlo“, dzěſche wón mjehko. Ta ſtróži ſo; móžěſche woprawdže bycz, ſo bė jeje lubowane dzěczo prjecz wſate? ſo dyrbyſche nėtko ſama pschěſ žiwjenje cžahnycz? Boloſcz pschińdže móžnje na nju a ſo kľatnywſchi woľaſche: „D, ſchto dyrbyju cžinicz?“

„Wėrcze“, wotmolwi wobnowjer žyrtwje khtutnje. „Wėrcze, ſo waſch Wótž waſ po tutym puczju pschěſ cžėmnu ſrudobu powjedže; w ſwojim cžoſu budže wón wam ſwoju tučel do mřoczelow ſtajicz.“

Wón wopuſchczi komorku. Lėdma pať bė wón pschěſ torhoſchcžo ſchoł a do haſti ſo nuts podał, wuhlada na proſy wuſkeje kłėžki holczatko ſedžo a ſałoſnje pľakajo. „Schto pľakaſch, holczka?“ wopraſcha ſo wón ſczėrpliwje. Dzěczo wobroczi i njemu ſwoje ſe ſylſami womaczane wobliczo a praji: „Moja macz je morma.“

„Je wona hižo pohrjebana?“

Mała kľawaſche ſałoſcžo.

„Maſch hiſchcže nana?“

„Nė.“

„Bratra abo kotru?“

„Nė, wſchitzny ſu na mór wumrjeli.“

„Kaſ stara ſy?“

„Wóſkom lėt.“

„Džje dha cžezch nėt wotſacz?“

„Njemėm, hoſpodať praji, ſo njeſmėm wjožy do naſchěje komorki pschińcz.“

„Eſy kľódna?“

„Haj, jara.“

„Bój ſobu.“ Pschimnu holczku ſa ruku, kłwilu dzěſchtaj mjelczo hromadže, potom ſo wón nahle wopraſcha: „Snajeſch mjje, mała?“

„D haj“, ta praji, a jeje ſrudne wobliczo wujafni ſo; „wy ſcže doktor Marczin Luther, kotrehož je macz tež taſ lubo mėka. Wona je mjje tež i wam do přėdowanja wſala a prjedy hacz bė wumrjela, je prajila, ſo ſo wjeſeli, dofelž wė, ſo poczehnje do njebyſ a tón Knjeſ Jeſuſ hižo na nju cžaka. Na poſľedku je wona hiſchcže naſch kłėrluſch ſpėwala — njewėm, taſ ſo ma, ale ſo taſ ſapocznje:

Es rjedza w naſchim žiwjenju

Es mjercz tu na naſ kaſa.“

Doktor majkaſche maľu ruku, potom dzěſche wón: „Kaſ rėkaſch?“

„Beata“, wotmolwi holczka.

„Beata?“ wón woſta ſtejo a pohlada pschewyſlujo na ſemju. „Snajeſch Czornowu pschi torhoſchczju?“

„D haj, ta wſchať je moja kľótra; maczerka je prjedy pola njeje ſlužila.“

Doktor hiſchcže pschězo dale njėndžěſche a nimale ſpodžiwajo hľadaſchtej wulkej dzěczazaj wóczžy na njeho. Skóncžnje wobroczi ſo mjelczo, a dzěſchtaj po tym ſamym puczju wřoczjo, po kotrymž bėſchtaj pschiſchtoj.

„Džje dha pońdžemoj, knjeſ doktoro?“

„To budžěſch hižo widzecz.“

Na wječžornych njebyſach ſwěczachu ſkote wječžorne ſerja a wotklyſkotachy ſo w maľnych wotnownych ſchľeńzach domow pschi torhoſchczju. Tež do komorki, hdyž Czornowa hiſchcže pschězo pschi mormym dzěczatku ſedzěſche, wuliwachy ſo ſkote pruhi. Wona ſtyſchěſche, taſ ſo durje poldanſeje ſtwy wotcziniſchu; tola njepohlada horje, wona mėnjěſche, ſo je stara ſlužobniža tu. Ale křoczěle ſo pschibľizachy; ſchto ſo ſthróbli, ju w jeje bolocſczi myſlicz? To wſchať bė luby doktor Marczin Luther, kiž ſaſtupi, a koho mėjěſche wón pschi ružny?

„Czornowa, tón Knjeſ, kiž je wſať, cžje ſaſo dacz. Dajcže lutej kľwalbje we waſchěj wutrobje bycz; pschinjeſu wam druhu Beatu, wona je runje taſ wopuſchcžena, kaſ wy.“

Hyndom njemóžěſche ſrudna macz tymle ſłowam dorofumicz; ale jaſo jej Luther wſcho roſeſtaja, wupſchěſtrje wona ružy a wſa maľu ſamlutku holczku na ſwoju wutrobu. Doktor Luther pať dzěſche cziſcho won, Boha kľwalo ſo jeho huadne puczje. W komorje knjenje Czornoweje pať bu bjeſ wjele ſłowow ſlub ſwėrnocſče ſa žiwjeněje ſamknjeny. Dołho dzeržěſche holzu w rukomaj, potom dzěſche i ſchepotazymaj hubomaj: „Ty ſy wſcho ſhubila a ja tež, nėtko dyrbiſch ty moje dzěczo bycz a ja chzu twoja macz bycz. Mój cžzemoj ſo lubo mēcž, cžzěſch ty?“

Duž połoži holczka ſwojej ružy wokoło žonineje ſchije a wotkaſche pľaczjo: „Maczi! Maczi!“ A dołho njemóžěſche rucžy puſchcicz, taſ ſbóžna a wukhowana cžujěſche ſo wona w lubocſczi žony, kotraž cžyſche jej i maczerju bycz. Na poſľedku poſľaknuſchtaj ſo wobej pschi kožu maľeje njebočiczěje Beaty a Czornowa modľěſche ſo ſwjaty Wótczenaſch, dzěſche i dzěſczom do druheje komorki, wſa ſuknje ſwojeje lubowaneje i kľhiny a ſwobleka ju. To drje bė cžėžke dčėlo a wjele ſylſow na nju padaſche, ale Bóh tón Knjeſ da jej mőz a ſwjate domėrjenje, nowe žiwjenje i zuſym dzěſczom ſapoczecz. — Někotre mėſazy bėchu ſo minułe; lube hody bėchu psched durjemi. Skłóžjo ſwěczěſche jaſnje do Czornoweje cžopleje bydlanſeje ſtwy. Wona ſama ſedzěſche w ſwojim wulkim ſtole pschi wotnje a ſchijeſche pilnje wotmjanu ſukniczku, mjeſ tym ſo Beata na podnožkach i jeje nohomaj ſedžo wuknjeſche. Na prjedy bľėdym ſtyſknywym maľym wobliczku ležěſche nėtko cžėrwjenocſcz ſtrowocſče a mődrej woczzi ſwěczěſchtej ſo w cžichim ſbožu.

„Maczi“, ſapoczja hyndom holczka, „ſa kłoho ſchijecže tule ſukniczku?“

„Sa knjeſa doktora Luthera nowonarodženu dzowcziczku Hilžu, a ja chzu hiſchcže piſkany ſwjafť wokoło ſeſchicz, ſo wón a jeho žona Rhatrzina dyrbitej wjeſele mēcž.“ Luboſnje pohlada wona na dzěczo, potom ruku na jeje hłowu połožiwſchi dzěſche dale: „Tež cžyňch jemu i tym maľny kuſť dčžaka wuprajicz, ſo je wón mi tehdy, jaſo je moja lubowana dzowcziczka wumrjela, tajki woczowy a wutrobny troſcht pschinjeſč, kaſ ty ſy.“ Beata ſbėhny ſo rucže, wulke ſylſy ſtejachy w jeje woczomaj a bjeſ ſłowczka ſthowa wona hłowu na ſwėrnej wutrobje ſwojeje druheje maczerje. Duž kľapaſche ſo wo durje a doktor Luther ſaſtupi.

„To rad widžu“, prajěſche wjeſeły, „ſo mataj ſo dwaj

člowljakaj lubo. Bóh tón Knjes žohnuj waju, maczer a džeczo.“
Dofelž nětč póna, so bēšchtaj taj dwaj jara hnutaj, džesche dale:
„Nětčo pšchindu te lube hody, holeczka, wēsch tež kherlusch na nje?“
„Haj“, wotmolwi Beata radoščiwje.
„Oha praj jón.“
„Budž, Jesom Khruschce, khwaleny,
So by člowljek rodženy.“

Sapocza wona ruczzy stytarwšchi a praji jón bjes smylka hacž do kónza. Doktor Luther pošluchasche nutrnje. Wšchak bē šam tón kherlusch pšched tšjomi lētami pēšnič, a jako holeczka mjelcžesche, wošpjetowasche wón:

„To je wón wšchitko čžinič šam,
Eswoju lubosčž sšewič nam.“

Eswoju lubosčž — Čžornowa, wēricž wj do njeje?“

„Haj, knjes doktoro! Wēriju tež, so je jeho wulka lubosčž moje jenicžke džeczo k šebi wšala, a so je runje tale lubosčž mi tule holeczku na wutrobu položika. Wam pak šo džakuju, so sčže jeho pomoznik byli.“

Wšēbele hnuty kłoczēsche wulki muž jej ruku a majtasche džesčzowe lizy, potom džesche prjecž. Čžornowa pak wša holeczku sa ruku a džesche: „Boža lubosčž je cže mi dała; mój čžzemoj ju khwalicž džēšča a kōždy čžab.“

Se šnēhom sawētej.

Bēšche jara rjany džēn pōšdneho nashunja. Powētr bēšche taf čžisty, so bēšche mile daloko na tyh wot šlōnza wobšwēcženyh horach bayerškich alpow wšcho jasnje pōšnacž. Dvē džēsčži, Franz, kotrž se schule pšchindže a mała Barbarka, kotraž bēšche bratsitej se šwojej najlubšchej kōsu s nanoweje hrōdže hacž k temu wjelbowanemu kamjentnemu mostej napschecžiwu bēžala, štejeschtaj pšchi wobkōženju a hladaschtaj do schuczateje rēcžki dele — na to šako na selene paštwischczo na horje, kotrež jeju s hory dele strowjesche. To bēšche nanowa šuka, hžžž w lēcže krowy a kōsu šwoju žyrbu namakachu. Šakle pšched krōtkim bēchu dele pšchischke a šo do šymšich pšchēbntkow wulhowale. Runjež bēšche krašne wjedro, šuma bēšche tola pšched durjemi. Žadosčžiwjej džēsčži tam horje hladaschtej. Wot jasného šlōncžka wobšwēcžene bšchotachu šo male wōknowe schklenžy paštwišteje kžžžki a wulka jēdla pōdla hladasche dele do kroja. Franz bēšche hžžo wjazy krōčž se šwojim nanom tam horkach pobyl a Barbarka čžžšche tež rad junu wšchitke te krašnosčže wōhladacž. Dešach w domje šo džēsčži wjazy prawje domjazej nječžujeschtej wot teho čžaba, so bēchu lubu macž pšched nēsčto njedželemi na pohrjebniščczo donješli. Nětčo bēšche tež nan šapucžowal; štara džowka bēšche šama domach; wonaj šebi myšleschtaj: duž naju kēžbu nješmēje. Wumyšlene, wuwjedžene. Franz taslu a knihi pšchi brjohu rēcžki šthowa. Kōsa bēšche po šdacžu s jeju myšlicžku tež pšches jene, pšchetož wona wšēbela po šnathym pucžu do prēdka štakasche k tej paštwištej kžžžy. Najprjedy wonaj wšēbela šo šmējo w štoku do prēdka štapaschtaj, po nēcžim pak pomalšcho džēsche a čžēžo. Pucž bēšche tola dale, hacž šebi myšleschtaj. „Hžžž tež horje wobčžžnišcho džē, dele čžim šhwatnišcho pōndže“, trošchtowasche Franz. Ale šotšicžka taf jara pomalšu štapasche; wón dšrbjesche ju žžžy kruč nješčž, potom šako wotpocžowasche, so by špēsčnišcho bēžecž mohla. Taf šandže jena hodžina po drugej a wonaj pšchēžo hiščče horkach nješēšchtaj. Franzej šapocža šwēdomnje hrjebacž, ale šchtō šo rad wrōčži, hžžž šebi wotššnišeny kōnž bliški myšli? Barbarka prošesche a kōsa bēšche hžžo daloko do prēdka a šnana hžžo horjekach. Hiščče napinožy kruč pucža a paštwiška hēta pšched džēsčžomaj ležēsche kaf do šlōta podnurjena. Bēšche to možno, so šo šlōncžko hžžo šhowasche? Franz šo wšchōn šastrōža, wón šebi na to pomyšlič nješēšche, kaf krōtkē w nashymštim čžabū dny šu. Nětč bēšche pošžže a nješōžno šo šawrōčžicž. Džēsčži dšrbjeschtej horkach pšches nōž wōštacž. Kžžžka bēšche tež sa hōščži napravjena, dwē nōžnej lēhwi, nēsčto žyrbu a palne drjewo bēšche tam pšchēžo. Duž wjecžor a nōž žyle hubjenej nješēšchtej.

Ale jako Franz na druge ranje s wōknom won hladasche: Šchto to bēšche? Šusty šnēh wēšesche wōntach, žžžy šwēt šdasche šo šawōžety byčž pšches šapuscženy nawal šnēha. Lōdšymny wētšič dujesche s doliny horje. Šōlžej bu štyščno. „Se šnēhom sawētej!“ šchēpasche s woblēdnjenymaj hubomaj a taf tež bēšche. Wōdnjo a w nožy šo šnēh s hromadami s nješēš džēsche. Wētšič wujesche wōkōlo šamotneje kžžžki. Barbarka plakasche a Franz bu pšches nuju k mužej. Wón žyrbu na tyžjenje rošžželi.

Jenicžke šbože bēšche, so mēšeschtaj kōsu a na šubi bēšche doščž šyna sa nju. Wonaj možēschtej s najmjēšcha wot młōka žiwēj byčž, doniž se wšy po njeju nješpšchindžechu. Ničtō nješpšchindže. Šako bēchu džēsčži wšchudže po žyšej wšy pštali a šlōncžnje Franzome knihi a taslu na brjohu rēcžki namakali, njedmēšowachu, so štej džēsčži pšchi wōdže hrjaskaj, do njeje padnyšej a so je jeju torhaza woda šobu hrabnyša kaf hžžo nēkotre druge džeczo. Šan bēšche wšchōn bjes troščta. Lēdy bēšche šwoju lubowanu mandželšku šhowal a nětč wobej džēsčži šhubi. Šako dšrbjesche šebi prajicž, so je jeho žyle pštanje podarmo, do čžžžkich myšlow padže a pomalšu šo dny minychu w tym hewal taf wšēšchym hodownym čžabū.

Horkach w tej paštwištej kžžžy bēšche hiščče šrudnišcho. Barbarka šo wjazy taf nješmēšesche kaf prjedy. Šuma, hubjena jēžž, tyščnosčž a štyštanje po domje pšchimachu nēžne džeczo. Runjež šo Franz nanowšy sa nju štarasche, wona pšchēžo bōle blēdnjesche, pšchēžo bšchischkej buschtej jejnej wōčži. Franz šo bojesche, so šotšicžka wumrje. Kōsa tež wjazy žracž nješasche; duž tež džēn a mjenje młōka dawasche. Kaf bēšche šo wōšheho hōlcžezowa dušcha se šwojim Bohom bēžžka? „Wōdaj, wōdaj mi moje lohke myšle, šmil šo, pōščel pomoz!“ Wōn pak dšrbjesche hiščče došho čžakacž. — Pšchindže Boža nōž. Barbarka bēšche taf hōrko plakala, so lēšča šchtomika nješmēje. Franz šebi na to myšlesche, šotšicžy wšēbele pšchihotowacž a wuresowasche teho dla šradžu wucžlane čžšči, kotrež wōn won donješe, hžžž došho s šopacžom a kšoščžom džēšasche. Šako šo čžmicžkasche, šebi wobej džēsčži ruzy štyšnyšchtej a wuspēwaschtej šwōj hodowny kherlusch. Potom štupi Franz won pšched durje a sa nēkotre mjēšchiny šo radošny šako wrōčži po šotšicžku.

„Šakle, Barbarka, to je twōj hodowny šchtomik“ šawōla wón a to džeczo wuhlada Wōžodžēsčžowy šchtom, taf pšchny, krašny a wulki, kafžž šo jej hiščče wudžal nješēšche. To bēšche ta wulka jēdla pōdla kžžžki. Šprōžniwje bēšche šebi Franz šchčžžku pšches šnēh k tej jēdli wšyšpal a nješicžomne čžšči na nju pšchicžinič a je šakwēcžič.

To bēšche bšchotanje a šwētšosčž. Džēsčži wšchey nutrnej na tu džiwnu krašnosčž hladaschtej. Hiščče juntrōčž Franz pšched durje štupi — ale štrōžele jemu pšches štawy pšchēndžechu: Šchto to bēšche? Pšched krōtkim hiščče rjana jēdla w šelenej krašnosčži štejesche. Nětč wuhlada hrošny wobraš wupuscženja. Šakōšy bēchu šo šapalike, dofelž bēšche wētšič do njeje šaduč. Žžžy rjany šchtom bēšche špaleny. Šlakajo šo Franz lešny; jemu bēšche, kaf by mordar byl.

Bože pucže šu džiwne. „Wōn čžini šwojich jandželow duchow a šwojich šlužobnikow wōhnjowe pšomjenja.“ Wō wšy dešach bēchu šo na wulku wōhnjowu šwētšosčž došladali a šebi prajili: „Šam dšrbja ludžo byčž — šnana tej šhubjenej džēsčži.“ Š hlaj prjedy hacž Wōži džēn šakšwita, džēšasche šprōžniwje s šopacžemi, s motylami a s pōwšasami čžrjōdka nješōjasnyh mužī šo po tym pucžu horje. Šlōncžnje šo k kžžžy došnyču. Nješbožowny nan šwojej džēsčži wōlasche — a hlaj wonej ty bēšchtej. Ale blēdej a čžēpžazej, ale žiwēj, Bohu budž džak. Šane pjero domopišacž nješōhčto, to wšēbele šakowōhladanje! To bēšche šbožowny hodowny džēn pod šnēhom a lodom. Barbarka praji k šwojemu bratsitej: „Widžišč, Franzko, Bóh tón Knjes je došny, tón pomhacž wē!“

E. S.

Šrudne hody.

Wērnj podawč.

Šymške wētry wujachu. Šbite wōjšto čžehnjēsche domoj — Šnē, to nješēšche žane wōjšto, ale rošpusčžena čžrjōda hlōdnnyh a šmjeršnyh mužī, kiž bēchu nēhdy brōnje nošyli a na kōnjach jēčali a nětčo bjes brōnijow do šapow a kōžow šwojich kōni šawaleni šwōj pucž džechu. Wšchēdnje bu jich mjenje, šymšti wētr, šakakšosčž nješpšchēžela a žadlawy hlōd s jich pšchēžo wjazy šrumowachu. To bēšche w lēcže 1812, kaf my s młōdosčže wēny; my pak jenōž wopomnišny tu žakōščž w žyšej jejnej hlōbošosčži, kotraž tehdom tyšožy wutrobom čžišččēsche, hžžž bu jim hrōšbna wētšosčž: „Domišnu se žonu a džēcžimi, nana a maczer ženje wjazy nješwōhladasch!“ To prasčenje: „Šchto s nimi budže?“ wōšta bjes wotmolwjenja.

Boža nōž 1812. Šši hrōšbne mēžazy bēšche major pšchētrač. Wot 20 tyšaz šylneho westfalskeho wōjšta bēšche jenōž hiščče šši šta hromadže. Drušy pšchi pucžach ležachu abo bēchu wot lōdoweje wōdy rēki Beresiny dale nješeni abo šēdžachu proste čžēla

psihi hafnjennyh strajowych wobniszczach a wielki, hodlerje a rapaki wot czelow zerjachu na tych se bnehom sawetyh bitwiszczach pola Borodino a Krasnow. Kaz nemy mały sbytł dale czechnjescje psches symisku nóz. S napinanjom wschitkich mozow bescje major czirjodku ludzi, kotraž bescje wot bataillona wysche wostala, hromadze sdreržak a wschitku žalosčj na puczu swernje i nimi dželik. Na puczu se smjersnjenny maj nohomaj a w bitwje se sprostnjenny maj rukomaj bescje wojerški duch w nich wotuczenny sdreržak. A czemu? Sa toho? Sa teho muža, kotryž bescje pschi sapoczatku wojny to hrosne słowo wuprajil: „Hdyž njepšeczel pjecz Rušow šhubi, šhubju ja jeneho Franzowsu a šchyri šwinje (wón myšlesche na němškich wojakow).“ A čzile mužojo bčchu i wjetšcha džeczi němškich maczerjow a te maczerje hladachu w Bozej nozy se bysiojtymaj woczomaj sdychowajo horje i njebyu. S wěze pistachu mješczanszy herzy, hdyž wječor pschińdze: „Ja i njebyeš dele pschińdu i wam!“ A macz šchili wobliczo na ruzy a w horzum hnutyh žadanju psches jejnu wutrobu modlitwa czechnjescje: „Měr na semi!“ Horjelach, tšj šchody wyšoko w wulkej třeži w pschewmješče, šedzejche tež macz, — młoda, wuplakana žona. Hdyž bescje wón won čzahnył, bescje jemu kiwala, kaž daloko bescje jeho widžala i rubiščkom wot šylsow mofryu a wón bescje se šwojim tešakom w powětrje dželajo jej wotmolwik a se subami šakubowal; pschetož wojak platak nješmē ani šebi na žonu a džeczi myšlo. Šudžba wjazy njepistalše. Pucz šo šahibny — a wona jeho wjazy njewidžesche. Ale wona wo nim šlyšesche. Wón jej listy pišalše polne horzeho žadanja. Wona wjedžesche, so je jeho wutroba pschi nej a pschi tym džeczu. Wón jej wjetšchi džel šwojeje midy pšla a bescje šam i mješchim špokojom. Wona bescje šhuda byla, jako bescje ju wón jako šhudy wysčł do rjaneje domišny domjedł. Něk pschińdze jara šrudny čaš; — žana powjesč nedońdze; — wschitko čzišche wosta, kaž by wschitko šaniczene bylo. Na to hrosne nastróżaje powjesče — a pschezo hiščeje žadny šynt, kiž by šo i nej docziščezal. Wona ruzy šamašche. A temu pschińdze hórka nusa a žana pomozna ruka tu njebescje. Wona mješesche jeho šameho na šwěče. Bjes njeho bescje šhuda wopuščezena žona, so by mohla se šwojim džesczom se šwěta čzeknyč. Ale wona jenož hacž do šwojeje štwiczi po tšjoch šchodach dońdze. Tam bescje runje šašo tak šamotna, kaž by žadny čłowjek a žana čłowška dušcha na semi njebyla. A tak bescje hodowny wječor, Boža nóz pschisčla, — wječor bjes šboža. Namo bescje na hermant šchla ta šhuda šwudowjena wyschowa a bescje mały hodowny šchtomik kupila a jón šama domoj donješla. Někto šo čzmicžalše. Se šlabymaj rukomaj šwěčzi na šchtom štyka a je šašwěči. Šich šwětko na prošne ščženy šhudobneje štwiczi padalše a wobrašowalše šo w jašnymaj a šhutnymaj woczkomaj mašeho hólczęza, kotryž na šwětko hladalše. Dary pod šchtomom njeležachu. Macz njebescje žanyh kupicz mohla. S tšchepotazym hólškom šwojemu džeczu hodownu powjesč wo šwětklinje na Bethlehemškich polach a wo wulkim wješelu, kotrež šo wschemu ludu dostacz dyrbi, čzitala. Jako bescje tak daloko pschisčla: „A měr na semi!“ bu jejny hólš šlemjenny a wótšje plakajo šwojeho šynta na rukomaj wobjimalše. Hdyž bescje w tej hodzinje? Šnano bliško pschi mješach. Šnano šo jemu tež w tej hodzinje hodowny šchtom šwěčesche —; šmjercz wotpjaty bescje do hromady panj. Wón ležesche — tež pod jědlu. Ale to bescje šary wot wětra roščezčepjenny a se bnehom sawety šchtom a žane šwěčzi na nim njebčchu. Žana hwěšda nješwěčesche na symne lěhwo mřejazeho wojaka. Woni wokoło njeho štejachu — pošledni wjazy bataillona. Wón tam ležesche se šaczinjenny maj woczomaj, sprostnjenny. Woni bčchu husto widželi, so jedyn i nich wotšal džesche. Woni bčchu štwjerdnjyli w tej žalosťnej šchuli. Woni bychu jenož na tajšeho mřejazeho pohladali a dale čzahnyli do čžemneje nozy. Wšchato rešasche: „Dženša ty, jutšje ja!“ Někto pak bescje čzicho — šmjertna čzischina. Wón bescje muczny, šmjercz muczny w momorje ležesche. Šeho wjazy njewošybasche, wón njebescje wjazy hłódnj. Kaž i daloka kliczachu jemu šwony. Ale tu tola šwony njebčchu, te kliczachu i domišny hacž šem, mile a pscheczelne, pschezo wótšišcho a pošnišcho: to bčchu hodowne šwony w němškim mješče. A jašne špěwanje, mērapolne šynti i temu: Tak bčchu prjedy domach i wěze pistali a džeczi i temu špěwale; — wón šlyšesche kóždy šynt: „Ja i njebyeš dele pschińdu i wam!“ Wón šo do šštwy čziščezesche a tam štejesche se šwojej młodej žonu, wonaj i radošču na to

džeczo hladalšchaj; wón bescje sprostnjenej ruzy šebi štyknył: Kliczenje czechnjescje dale a dale, šwěčzi hafnjychu; bescje to nek šmjercz. Šchto to bescje, kiž jeho wobja a jeho mucznu hłowu pošbėhny? Wón woczj woczini. Tak daloko džesche jeho šón. pschew nim kliczesche nekto w šnehšy. „Njes majoro, knjes majoro“, kliczesche hólš i jeho wuschomaj, „wy tudy mumrjecje.“ To bescje jeho poškozobnik, šwěrna dušcha, kotryž i franzowškim dragunarjom ša rošpješenej čzirjodu czechnjescje. „Štańče, knjes majoro.“ Ša waš tamle do šapuščeneje třeže donješu, tam je hiščeje kusť drjewa, so mohl wam wohen ščzinič a tón Franzowsa, kotryž je šwojeho konja we wšchey nušy šchował, wam jeho da a potom jechacze pomaku dom, — wschato wjazy daloko do Bruskeje nimamy.“

Major praji šlabje: „Šaplacz wam Bóh! Ša pak na žaneho konja wjazy njepolěšu! Šo mnu i kónzej dže. Ale hdyž ty dom pschińdžesč, potom dži i mojej žonje.“ Wón pošhili hłowu.

„Bože dla, knjes majoro“, šawoła grenadēr, „wy dyrbicze šam šobu domoj.“

„Mē“, praji wón šmērom, „ja wostanu tu. Ale poštrow moju žonu a praj jej, so šym šebi w pošlednej hodzinzy na nju myšlił a ju i džesczom Bohu poruczil.“ Grenadēr šłowčika prajicz njemóžesche. „A jowle“, wón woczini i pošlednej mozu šwój plaszcz nad wutrobu — „podaj jej tón list. Ša šym jón pošledni wječor w Moskwe pišal. W nim šu pienješy, ja žanych wjazy njetrjebam. A tu je mój čzabnik; mój šyn dyrbi jón pošycz, hdyž budže wulki, a Bóh čzył jemu hnadny byč, so ujetriebal pod žušym knjesom wojak škuzicz, ale junu pod němškej šchorhoju psches Rhein čzahnył.“ Šeho hólš bu šlabjci, woczj šo šaczinisčtej, grenadēr šo i njemu pošhili a praji: „Ša čžu wschitko čzinič. Šimacze hewal žaneho žadanja?“ šo praschesche.

„Mēr na semi!“ šchepašchtej ruzy mřejazeho; wón šo hromadze šmješy; čžekto jeho hłowa na jědliny ščont padže. Grenadēr jemu ruzy nad wutrobu štykny. Šapajo lečesche rapak wysche njeho. To bescje tež Boža nóz. A domach štykny šebi džeczo ruzy na hubjennyh kožu šo modlo: „Božo, luby knježe, šwarnuj našeho lubeho nana!“ Šeho hodowna modlitwa bu wušlyšchana. Šeho nan bescje mēr namakal a bescje i wěcznym hčdam šašchł. Grenadēr pak je šłowo džeržak.

Wóškom a pjecz džebacz lét pošdžišcho we wojnje 1870 šedžesche w Versailles w Franzowškej šary pruski general se šwojim adjutantom pod hodownym šchtomom, na kotrymž šo nekto mało šwěčzow šwěčesche. Wón hladalše a hladalše do jašneje šwětkosče a na dobo jemu šyly do woczow štwišchtej. Na čjo šebi myšlesche? Wón šlyšesche wojerški šchor psches čzichu nóz špěwacz: „Čžesz budž Bohu w wyšokosčzi a mēr na semi!“ General štaže a adjudantej wobej ruzy na ramjeni pošoži a praji: „Wy młóšichi njewěsče, šchto šuny my pscheczerpili. Bóh šwarnuj waš hnadnje pschew tym. Wón bescje nekdy šy čaš a nek, — dobru nóz! ja bych rad šam był.“

Luby čzitarjo, ty šo praschesch: „Šchto bescje tón general?“

To bescje šyn tamneho majora, kotryž bescje w šurowej šunyje pod tamnej jědlu w Bozej nozy šwoje žwjenje wudyčal. Šanowe pschecze bescje šyn dopjelnił.

©. S.

Próstwa.

Šzy šašo čzitalwšchi wšcho na kónž hodownych šopjentow pschisčł, luby pscheczelo. Šjane hodowne dary Božeho šłowa a dušneho wošchewjenja čzychu pišarjo a nakladowar hromadže tole šašo poškicžicž. Njesh šo tebi wšcho lubi! Ale nano, dowolišch nek hiščeje jenu proštwu: Dobudž hiščeje wjele druhich wotebėrarjow a čzitarjow našeho „Bomhaj Bóh“. Wšchak wěšch, i čžemu. Niz našche dla, ale našcheho luda dla, so bychu šo pobožnosč a wěra, dobre pocziłki a waschnje, Ššerbowštwu a wótczištwu šdreržake, šakitala a wobaraka, teho dla šo tute šopjentka pišachu a wudachu: Bohu i čžesčzi a Ššerbam i wuzitku. Tak dyrbi tež w nowym lěče wostacz. Ale wjele wjazy pscheczelow a pomoznikow trjebamy hiščeje. Pójče a pomhajče nam! Pschidobudžče našchim šopjentkam hiščeje dwóžy tak wjele wotebėrarjow kaž nek ma. To budže wudawarjam najrjėišchi hodowny dar a šopjentkam šamym dobytł i roščazemu pošpšchowanju a pschisporjenju!

Špišowarjo a nakladnik.

Womhaj Bóh!

Číslo 52
30 dec.

Četnik 4.
1894.

Serbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy łobotu w Smolerjez knihiczišceje w Budyschinje a łu tam dostacź sa shtwórtlětnu pschedplatu 40 mp.

Rowe lěto.

Gal. 4, 1—7: Lube hodny łu nětko nimo. Ale žohnowanje, kotrež chychu nam wone pschijnjesć, nje-dyrbi se łuwjatymi dnjemi sańcź, ale wostacź. Duž ło pschi wobsamknjenju lěta pohladujo na hodownu historiju praschamy: Čzeho dla je Bóh tón Anjes łuwojeho lubeho Ssyna póbłat? A łuwjaty Pawoł wotmolwi nam w dženšnischej epistoli: So bychmy džěczi byli a wostali. Njeje niczo wyschische a sbóžnische, dnžli Bože džěczi bycź. Tu na semi łu wschelake sastojnstwa, wschelake dostojnosće, wschelake kubła. A žadny człowjek njemóže niczo wjetische, lěpsche a krafnische bycź hacź Bože džěczo. Teho dla je wón hižo Israelskemu ludu formindow a sastojnšikow dať, mjenujzy łuwoj łuwjaty sakoń, so bychy ło s nim k Božemu džěczištwu woczahnyć dali. Tež naš je wón wot małosće łu psches łuwoje łuwjate kasnje na to pschihotowacź a woczahnyć chynł. Ssmy jemu w nich póbłuschni byli? Ssmy jeho łuwjatu wolu čzesczili a w jeho sakońach kłodžili? Ssmy nětko sažo wo jene lěto sestarili. Ssmy ło tež polěpschowali, łuwy ło wysokemu a krafnemu kónzej, so bychmy Bože lube a póbłuschnje džěczi byli, pschibližowali? To je to kłutne praschenje, kotrež łuwi kónz lěta pschedpołožimi a kotrež dyrbinymy sprawnje wopomnicź. Ach, dyrbinymy wschitzy hromadze skoržicź a wusnacź: Anjeze, jeli so ty chzesch hrěchi pschizpicź, shtó móže wobstacź? Wodaj mi tež moje potajne hrěchi:

A my ło wschitzy bojmy cze

A proschmy jeno huadu.

Tale huada našeho Boha je sesthadžala w Jesužu

Khrystužu. Psches nju dyrbinymy a móžemy Bože džěczi bycź. Kaž łuwj. Jan pische: Kaž wjele jeho horjewšachu, tym da wón móž, so bychy Bože džěczi byli, kotřiz do jeho mjena wěrja. Abó, kaž łuwj. Pawoł w našchej epistoli wo tym praji: Jako pak bě tón czaš dopjelny, póbłat Bóh łuwojeho Ssyna, narodženeho wěrneho człowjeka wot žónsteje a sakońa poddaneho, so by wón tych, kiž pod sakońjom běchu wumohl, tak so bychy džěcžaze prawo sažo dostali. — Ssyn ty nětko tež psches jenicžkeho narodženeho Ssyna džěczo Bože? Ssyn ło ty psches Boži sakoń k sprawnjej pofucze dowjesć, łuwi wot łuwojeho sbóžnika hrěchi wotwjacź dať, so je wón tebe čzinił? Ssyn ty psches jehnjo Bože, kotrež teho łuwěta hrěchi njeke, wumóženy wot łuwa a wot łuwbny tuteho łuwěta? Dopjelnišch ty rad jeho wolu s džěcžazej póbłuschnosću, w džěcžazej džakownosći a lubosći?

To je sažo to praschenje, kotrež dyrbišch łuwi pohladujo na lube hodny pschi wobsamknjenju lěta pschedpołožicź. Je pak tež wscho na tym ležane, so bychmy Bože džěczi wostali. Wscho wot teho wotwišuje, so bychmy ło junu psched Bohom jako jeho džěczi namakali. Teho duch dyrbi w našchich wutrobach bydlicź a wostacź: Abba, luby Wótče! Teho duch dyrbi naš w prawej wěrje sđeržecź hacź do našeho sbóžneho kónza. To je Boža huadna a dobra wola. A temu dyrbitaj nam jeho łuwjate łuwo a jeho łuwjaty sakrament łuwbicź. A temu chzedža wschitke huadne pucze, po kotrychž Bóh tón Anjes naš wodži, njech je w srudobje abó wjekele, nanu łuwbicź. Ssmy jeho spytowanje wobstali? To je tšecze praschenje, na kotrež dyrbinymy

pschi wobsmaknjenju lěta sprawnje wotmošćiwicz. Wot teho wotwisuje nasche sbože sa czaß a sa wěcznosć. Pšchetoz jenož, hdyž smy Bože džěczi, smy tež Boži herbjo. Sbožnosć njemóže bo nihdy i cźłowiskimi skutkami sabskuzić. Rač semske nanowe kubło bo cźělnym džěczom jako herbstwo pschypadnje, tak tež sbožnosć jako herbstwo njebjeskeho Wótza jenož jeho džěczom pschypadnje. Tón Knjes pomhaj nam w hnadže k temu njesachodnemu, njesmasanemu a wěcznemu herbstwu swojich swjatych w swětlje! Wón wobarnuj a žohnuj nam k temu nasch wonkód a nutskód wot nětka hacž do wěcznosće. Hamjen.

Zhirsja, abo wabjaza móz kšizja.

(Potraczowanie.)

Mi je strach, hdyž to ras sboni, to budže jeho smjercz. Jeho strowosć je wot maczerneje smjercze sem jara pschimana; a w tym nana snaju. Tak jara hacž jeho wutroba na jeho jeniczkim džěcžu wisy, wón by tol: wjele, wjele radšo mje jako cźěło widzał, hacž bnyšchał, so do kšizjowaneho wěrju. Ach, Božo, kajki dyrbi to junu hščěcže tónz wsacž? — Jenož dobreje myšle, Zhirsja! troschtowasche Marja. Tež w tym budžecze sšonicz, kač swěru nasch knjes tych swojich psche wscho pschemjedže. Jeho japoschoť pische: Wščitku waschu starosć czišćicze na njeho, pschetoz wón so sa waß stara. Tuteho słowa bo džeržmy! Haj, pschistaji duchowny, to je wěste, tón Knjes budže so runje w tutym podawku nad wami móžny a swěrný wopofalacž. Ale wón je tež prajit: Ščtož mje spólnaje psched ludžimi, teho čžu tež spólnacž psched swojim njebjeskim Wótzom, ščtož pač mje sapře psched ludžimi, teho čžu tež saprěcž psched swojim Wótzom w njebjesach. Zhirsja bo šjawnje psched tutym křutym słowom postrozi. Wona bo wuina, so je hižo psched něšcto njeźlemy tuto słowo, kotrež je w pišmje namakala, jej psches wutrobu ščło a jej wjele njeměra nacžinilo. Wona kača cziujesche, so to prawje njeje, so wona tak, hdyž tež niž psched Bohom, dha tola psched cźłowjekami luda potajnje a ščradžu w Božim słowje cžita a kač paduch do Božeho doma sońdže, ale wona njecha hakle na to myšlicž, ščto so stanje, hdyž to nanej praji; wo swět a wo druhich ludži nicžo njerodži; — ale nan! Ach, wón niłoho wjazž na swěcže nima, hacž mje. A ja šym jeho nětko wopušćicž dyrbjala runje w tym, ščtož je jemu najšwjeczišče. Wón mje šastorczi, tak rucže hacž bnyšchi, so šym kšesczjanta, haj wón mje šaklije. O, so by jenož to šwonkowne było, to bych šnješča. By mje wón se swojeho doma a se samóženja wustorkač, ja čžyła rad nusu a ščudobu cžerpicž; ale so mje lubowany nan potom se swojeje wutroby wustorka, to je to cžezte! — Zhirsja šapšakny Tež farač cziujesche hluboťo s nej tón cžezki wopor, kotruž tón Knjes wot njeje žadašche, troschtowasche pač, so naß wón ženje psches samóženje nješpwtuje a dopomni ju na tamne Knjesowe słowo: Ščtož nana abo macž bóle lubuje, džiłi mje, tón mje njeje hódny. Tuto słowo tež jejnu wutrobu pschemó, tak so čžyšche so nanej wušnacž, ščto je tón Knjes na nej cžinil. W Knjesowym mjenje čžyšche to hščěcže tón šamy wječzor cžinicž. Wutroba jej ržesche, jako wona to wupraji. Knjes farač da jej troschtne šlubjenje na pucž sobu, kač tamne słowo: Njeboj so, ja šym cze wumóhł, ja šym cze s twojim mjenom wołak, ty šy mój. Faračka pač pschistaji, so budže so sa nju modlicž. Wona pschemodžesche ju psches šahrodu. Pschi džělenju ju hščěcže proščesche, so by prawje husto k nim pschisčła. Taku próstwu s wješelom pschijawšči njemóžesche bo Zhirsja dobžakowacž sa tu lubosć, kotruž bē namakala. Tamna pač čžyšche wščitkón džał do Knjesowych rukow položeny mēcz.

Nět k džěšche Zhirsja wješela a ščroschtna a tola tež ščrachocžywa dom. Sa wobjedom bē pschecžimo nanej bóle wotewrjena a wješelšča, hacž bē to poslednje njeźlele była. Dobreje myšle, kotruž w wutrobje mějesche, budžišche rad na měscze swoje wušnacze wuprajika, ale wonaj njebēščaj šamaj. Popođnje pscheby cžišche w swojej štwi. Wješele na Božim słowje njebē jej ženje tak bohate, pschistup k trónej hnadny w modlitwje ženje tak wješelny był, kač w tutych hódžinach. Ale cžim bliže k wječorej džěšche, cžim cžěšnichu bu jej wołoko wutroby. Hščěcže pschidže jej cžezka hódžina bēdženja s tym Knjesom. Nad budžišche swoje šjawne wušnacze hščěcže wotštorcziła, hdy budžišche šmēla. Tola jej šako tež na trosčcže Božeho słowa njeprawowasche. Duž

bu k wječeri šawołano, na tym so postrozi, pschetoz nětko dyrbjesche prajicž, ščtož prajicž mějesche. Prjedy so hščěcže potlaknywschi psched tym Knjesom wuprošy šebi w horzym bēdženju jeho hnadu a blisłosć. Sa blidom rēcšesche maľo a hščěcže mjenje jēdžesche. Nan bēšche bóle hacž hewał lubošny pschecžimo nej; jejne šadžerjenje jemu bórsny nadpadže. Wón čžyšche ju s pschecželnym waschnjom rošwješelicž. Ale kóide jeho lube słowo ju s nowa do wutroby kłó. Blido bu wotkřte. Wona nanej jeniczkny šama napschecžimo bēdžesche. Nětko, nětko! rēkašche we nej, ale wutroba bē jej wot cžěšnoty pschewšata. Wona njemóžesche žaneho šynka wot so dacž, mjelcžo hladašche prjedy so. Zhirsja, moje lube džěcžo, ščto dha mašč? woprašča so nan, ju sa ruku pschimnywschi. Woczi posbēhnywschi wona na nana pohlada, ale nanowy pschecželny luboščizny pohlad njemóžesche wudžeržecž. Nan pocža so staracž. Džěcžo, ščto dha mašč tola na wutrobje? Wupraj to tola swojemu nanej! Žadašch šebi něšcto? Wšchał tola wēšč, kač jara rad wščitko dam, jenož so bych tebje sbožownu a wješelku widžak. Ty šy wšchał to jenicžke, ščtož hščěcže na swěcže mam. By rad něšcto wšala? Zhirsja šrudna s słowu cžapšesche, rēcžecž njemóžesche. Nan čžyšche ju s rukomaj wobjecž; wona na kolena padnywschi šwoje woblicžo pšacžo pschikřy. Wšches to wščo bu nan špodžiwnje hnuty; ruku na jejnu hłowu položiwšči požohnowa ju. Jeho žohnowaze słowa kač njebjeska roša na jejnu wutrobu padachu.

(Potraczowanie.)

Rónz lěta.

Žesuf je naß dotal wodžit;
Njech tež dale wjedže naß!
Wón je štajnje s nami křodžit,
Naß se swojim słowom pač!
Njech tež junu domjedže
Naß do swojej' woczěžnje.

Hamjen! Hamjen! Njech so stanje:
Knježe Žesu, wuštyšch naß,
So ta dušča k njeju cžehnje,
Wostanje tam wěcžny czaß:
S tajkej próstwu, Žesu, my
Štare lěto škóncžimy.

G. S.

Štač je „Cžicha nóz, šwjata nóz“ nastala.

Bē šwjaty wječor lěta 1818. Nad bayerskich wyškolich horach so minychu poslednje wječorne šera. Wyšoko horčach na wuškej šččezžay ležesche pucžowar; to bē pomozny předač s „Oberndorfa“ pola Arnsdorfa, Žosef Mohr. Šsamotne pucžowanie na cžichej horje bē jemu drje dženska wošebje lube; pschetoz w jeho dušči špēwasche a klicžesche hódowne wješele a hódowny mēr.

Pucž so trochu winy a pucžowar pschidže na škaču, wot kotrež nable do hlubiny hladašche; tam wón šasta a šny so na pjeńk. A jeho nohomaj ležesche pastwiščczo; hluboťo delčach w dole bnyšćach so Arnsdorfske šwěžy, daloke, cžiche šwonjenje cžehnjesche psches pomētr, mēšacžk, jašny kač šlēboro, šhladowasche w małym módrnym jěsorje pod horu.

Mohr bēdžesche dołho a hladašche poľny džimwanja psches daloki kraj, ale jeho myšle bēchu na drugim měscze, a ščtož wón w duchu widžesche, ščini so wobras psched jeho woczomaj. Tam delčach, hđžej Arnsdorfske šwěžy šwěcžachu, ležesche jemu Bethlehem; tamna hēťka po boču s tymi bnyšćčatymi šwěcžkami bu jemu hródž, hđžej Marja a Žosef poľnaj džaka a wješela pola džěscža Žesufa šražowaschaj. Dale k njemu w dole na pastwiščczu ležachu pastyrjo pschi swojich ščadłach, wutrobu poľnu štyšćanja po šlubjenym Dawitowym šynom a woczi na džiwnu hwěšdu škozenej. Žosef Mohr hladašche tež se štyšćnyu žadanjom horje, bē jemu tola, jako by widžak njebjeska so wotewrič a jandželšku šču w njebjeskej jašnosći dele ščupicž, so by wbohej šemi wulke wješele pschpowjedala, kotrež je so wšchemu ludu dostało. Wón štyšćny ruzy k modlitwje: potom dyrbjesche přjecž wot cžicheho města a ščupi do doła dele, jeho tola tón wječor w Arnsdorfskej ščuli woczakowachu.

Jeho pschecžel, šantor Franz Gruber, pschidže jemu psched durjemi napschecžimo: „Witaj!“ wołasche wón, „dočakamy cze k šwjecženju Božej nozy. Šlej, kajki luby wopyt mamy!“ Wješelny powita Mohr dweju bratrom a dwē šotrije Štražerž

z Gillerthala. „Kaf rjenje, so tam seže“, džesche wón, „nětko móžemy spēwacž a pisfcačž Božemu džěcžu t cžěsczi!“

Pšchi tym so Gruber hiščezje wšelke na šwjedžen pšchihotowasche, stupi Mohr do druheje mašeje jstwiczi a jako jeho bórtij pšcheczjel t hodownemu wobradženju samola, połoži wón tutemu mašu papjerku do ruki a džesche: „To je mój hodowny dar ja tebje, luby pšcheczelo, druge nimam; ty tola wěšch, so nješkim bohaty na semskich kublach.“ Gruber stupi t tej papjerku t kšičižej t hodownych šwězom, kotryž bě mjes hołosami hodowneho šchtoma natwarjeny. „Ale na njebieskich kublach by ty cžim bohatschi“, woła wón wješkelu. Posthajče, lubi pšcheczelo, šchtož wón nam t hodownemu džěcžu wobradži. Se šwjatoczny hłosom cžita wón tón hodowny spēw, kotryž šerbiski tak rěka:

Cžiča nóz, šwjata nóz, wšchitko spi, pšchi žłobi
 Marja t Josefom njeđremuje;
 Šyn t jej' lubosny šwěkeluje,
 Cžičinko, šynko, ty spi!

Cžiča nóz, šwjata nóz, Boži Šsyn pšchindže ždny
 Lubosčž w wobliczu pošwěwa šo
 Šbóžnosčž šhubienym pšchpowjedžo;
 Šesu twój narod ju da!

Cžiča nóz, šwjata nóz! Pastyrjo šhonja to;
 Pšches tych jandželow haleluja
 Kšinczi t bliška a wot daloka:
 Šesuš twój šbóžnik tu je!

Wšchitžy dachu mlodemu duchownemu ruku t wješkelym džakom. „Se jeno šnadny spēw“, džesche wón wobarajžy, „kotryž mi runje tón wječor do wutroby pšchindže, ale wy móžecže jón ras spēwacž, pola waš šo tola wšchitko t spēwanju cžini. Nětko paš dyrbju t Božej nožy šemschi, potom móžemy hiščezje trochu hromadže wostacž a spēwacž.“

Halle pošdže w nožy šebi pšcheczelaž božemje prajeschtaj, někotre rasy rjany spēw hromadže pšchěspewawšchi. Mohr džesche do šwojeje jstwiczi; ale wón njechafche šo hnydom lehnycž, pšches jeho hnutu wutrobu cžehnjechu hiščezje wšchitke te spēwy, kotrež běchu spēwali. Wón t wošnu stupiwšchi pohlada hiščezje ras wón do teje cžicheje šwjatoczneje nožy, tak cžicho a šwjatoczneje bě tež w jeho dušchi t šwalbu a džakom; pšchetož „Šesuš, twój šbóžnik tu je“, tak prajesche wón pšchezo sašo pšchi šebi.

Duž kšincžachu nahle lubosne šynti do jeho wucha. Njebe to jeho šamšny ščěrlušch? Šako wot pastyrškich pšcheczalkow wufhadžejo šo wot šchtri krašnych hłosow tón ščěrlušch spēwasche: „Cžiča nóz, šwjata nóz!“

Šluboko hnuty poškuchafche Mohr, hacž pošledni šynt wuškincža, potom šwatašche wón, so by šo pšcheczelaž džakowaš. „Niž wěrnno, wone je šo hižo t spēwanju ščiniško“, woła jemu Gruber napscheczimo; tež njeje hinaš móžno, dylžli jón hnydom spēwacž, twój luby ščěrlušch! Šeho dla je mi hšóš t njemu hnydom pšchischol, a pšchi tym so bě ty na precžkach, šym jón pšcheczelaž hnydom prijódkhraš a šmy jón hromadže nawuški.“

— Š pšchichodnym hodam pšchindžechu Štrašerez bratšja a šotry do Šipka a spēwachu tón spēw šantorej Ššcherjej prijódk; potom jón tež w Božej nožy spēwachu. Šriša w Ššfenje da jón pošdžišcho po bayerskich spēwarjach šwěru napišacž a tak namaka pomaku pučž pšchezo dale do kšchesczijanštwu nuts a bu tež do nascheje šerbisťeje rěče pšchetoženy. Wot wjele tyšaz džěczi kšchesczijanštwu šo wón šóžde leto spēwa, a hžezž wón kšinczi, pšchěšadži naš do Beshlehemškich šwjatych honow, hžezž naš njebieska jafnosčž a jandželške spēwanje wobda, a t wješkelu wutrobu spēwamy tež my šobu t džěcžazej cžrjódu:

Cžiča nóz, šwjata nóz!

Šak powitam ja tebje?

Pšcheczelniny wucžer se ščěđziwej hlomu štejesche se šwěcžathmaj woczomaj na šwojim pulče. Wón praji:

„Lube džěczi, wónch je wulki šněh a šymny wěšik duje a tola je cžaf, kotryž cžłowštu wutrobu šhřeje. Wón je šwjaty adventški cžaf, cžaf cžatanja na Šnješa Šesuša, na lube Bože džěcžo.“ Dale wón džěcžom wo rjaných adventškich ščěrlušchach powjedafche, wošebje jim ščěrlušch: „Šak powitam ja tebje?“ wuškadowasche a na to prafchenje wotmolwi, tak dyrbimy Ššyna Božeho, lube Bože džěcžo powitacž. Šeho pošledne šłowa běchu:

„Hžezž šo Bože šłowo w cšesczi nima, hžezž je šwoda w domje, hžezž šo šakruje, tam lube Bože džěcžo nješchindže.“

Maša Šamka Woničez běsche šwěru šedžbowata. Wona běsche w šednym lěče a halke přenje leto do šchule šhodžesche.

Cžiča džesche, hžezž běsche šchula wón, šwój pučž po wješnej dróšy t malej kšezžy, w kotrejž jejnej šarsčej byšleschtaj. Nan běsche džělacžer a macž by burškim žonom tu a tam pomhala.

Wonič běsche šuromy cžłowjek, kotryž by hušto hrošne šłowa rěčal, tak so běsche jeho žona hižo někotru šylsu na njeho wupšakala. Wjes šakrowanja a wrejškotanja njeby byšo, hžezž by wón domach byl. A tola mějesche pšchi šwojim šuromym wašchnju wulku lubosčž t Šamžy. Ššwojej „malej džowezicžy“, tak by ju pšchezo mjenowaš, hiščezje žaneho šeho šłowcžka prajiš njebėsche; wona šo jeho tež njebojesche.

Šako Šamka domoj došdže, macž runje kšofej warjesche. Šamka šo cžišche t wošnu šyžje a hladašche na nana, kotryž na šušodnym dworje drjemo rubasche.

Bórtij šeteru na štronu połoži a domoj pšchindže. Šedy běsche t durjemi šastupit, šo malicžkosčže dla na šwoju žonu wottorže. Někotre šakrowaze šłowo t jeho rta wušdže.

Žona ničžo njeproji, ale šměrom kšofejowu šhanu na šlido štaji a tam šhlěš a butru ššhadžawšchi se jstwy wušdže. Wona šwoje šylsy pošafacž njechafche.

Pšchezo hiščezje šwarjo a šakrujo šo Wonič sa šlido šyžny. Duž šo na Šamku dohlada, kotraž t wuškimaj woczomaj na njeho hladašche.

„Šchto mašch, lube holecžka?“ šo prafchesche a jeho hněw běsche přecž.

Šamka štaje a t njemu šo cžišchczjo praji: „Šanko!“

„Šchto čžješch, lube holecžka?“

„Šanko, ja tebje prošču, hacž do hšód njebudž wjazy šty a nješakruj wjazy!“

„Nó“, praji Wonič, „šchto to je? Šchto šebi ty po prawym myšlišch?“

Duž Šamka po džěcžazym wašchnju wupowjeda, šchto běsche jim wucžer wo adventštim cžafu prajiš a tak dyrbimy šo na hody pšchihotowacž.

„Šanko“, wona dopowjeda, „ja šo tola tak jara na hody a na lube Bože džěcžo wješelu. Šdyž paš wone tebje šakrowacž ššyšchi, t nam nješchindže. Šuby nano, nje wěrnno, hacž do hšód to wjazy nječinišch?“

Wužej běsche džiwne we wutrobje. Se šwojej ruku holecžku majšafche a praji: „Šuba džowezicžka, budž šměrom. Šan budže šo próžowacž, so njeby šwarit a šakrowaš; jeno mje pšchezo dopomni; ty trjebasch jeno na mnje pošladacž, potom ja derje wěm, šchto ty čžješch.“

„To džě je jenož hacž do hšód“, praji Šamka, tak by nanaj dopoštacž čžyžla, so šebi wjele nježada.

Wonič šo šafšnja. „Nó derje“, praji wón, „hacž do hšód.“

Džěcžu t lubosčži, so njeby jeho woblicžo šyššniwe widžal, Wonič pšcheczimo šwojemu šuromemu wašchnju wojowasche. Šdyž šo jemu žane hrošne šłowo wušuže, šo naštroži.

Šbožownje by šo hušto jeho žona šafšnjaša, hžezž by widžala, tak šo jejny muž wobšnješowasche. Wonič běsche jej šam powjedaš, šchto běsche Šamka šebi wuprošyła a šchto běsche wón lubit.

„Nó Šejna“, praji wón, „ššlónčžne budže hiščezje junu sa tebje šěpje. Pšchetož hžezž šamóžu hacž do hšód šwoju šóšu hubu wobšnježecž, to tež pošdžišcho dokonjam.“

Tak tež běsche. Wonič šo šam domach šbožownišcho cžujesche, hžezž tam hrošne šłowa wjazy kšyšchecž njebėchu.

„Šchto tajka maša holecžka dokonja!“ by hušto prajiš, „ta cžini džiwjeho šharlu pobožneho. Šaj, haj, džěczi šu žohnowanje Bože!“

Wobrocženje šafšeho wójwody Wittefinda.

Běsche rano hodowneho šwjedženja leta 784. Ššnjeje dujesche wětr t ranja nad šněhownymi polemi. Hiščezje šybolachu hwešdy pšches šymny ranšchi powětr. W dalokim ranju paš pošafowasche hižo šwětle šwěcžaza ranšcha hwešda, so ššlónžo ššoro šššhadža, a ranšche šerja šapoczachu hižo urócžele na njeby ššocžicž.

Na Šobjowych brjóhach bě šo frankowške wóššto pod móžnym frankowškim kralom Šorlom Wulšim rostlehnyšo. Šižo wjazy kšócž bě šebi wón džiwidž Šafšich t brónjemi podcžišnyš, ale pšchezo t nowa wudyri wójna. Pod šwojim ššarym nawjedowarjom, nješšpróžniwym Wittefindom, běchu šo ššnocžene šafše ludy t pošlednjem móžnemu wojowanju ššehnyše. Ale tak mužšy hacž woni

wojowachu, bylnemu frankowstemu wójsku napishecziwo stejecz njemózachu. Pšchi režn Haase w Hannoverstej buchc pobiczi a Wittekind dyrbjesche psches Sobjo czeknycz.

Nětko pak, w hodownym czaju, wotpoczowachu krawne brónje na někotre dny. Rhróbiu sakski wóiwoda bě nashonil, so Frankojo šwjedzeń šwjeczochu, kotryž šo wot nich wošebje jako šwjaty džeržesche. Duž chyzsje wón rad wohladacz, kak po prawym kšesčizienjo šwojeho mjete kwałeneho Boha czesczachu. Proškerstu draštu swoblekany lěšysche pšchi přeňšich ranšich serjad do frankowsteho lěhwa. Mjesnaty kłodžesche wón psches rjady stanom, ničtón njeležbowasche na zuseho prošerja. Frankowšy wojazy mėjachu doscz czinicz, šo na hodowny šwjedzeń pšchihotowacz. Wjele jich hjoz kemschi khwatasche. Tež Wittekind tam džesche. Ale šcho widžesche wón tam? Kak bě to zyle hina, hacz bě to šebi wumyšlit! Tu klawy šo kral Korla se šwojimi šlužobnikami nutre psched woltarjom, šo by šwjaty sakrament s mēšnišerje ruki dostač. Se špewami w džiwnych šyutach khwala šwjatu nōz, w kotrejž je něhdy tōn kral wšchitkich njebjesow ša šhubjeny šwēt šwojeho jenicžeho narodženeho šyna podač. Wittekind bě hluboko hnuty. Šeho woczy šo se šylsami napjelnišchej. Bě jemu, jako by Žesufowe džeczatto se šwojeho žlobika pšchikwalo: „Bōj šem te mni!“ Wōn psched woltarjom na kolena padže, a jako wšchitzy jeho se špodziwanjom wobdawachu, wočasche wōn: „Šsyn Wittekind, sakski wóiwoda, ja čžu nětko tež kšesčizian bycz, kaž wy!“ Šso džiwajo a psche wšchu mēru šwjeseleny powita frankowsti kral sakšeho wóiwodu. „Čžescz budž Bohu w wyškosczji!“ tak šu wēscze nětk jašo, kaž něhdy nad Bethlehemštimi honami, wyskaze njebjeske wójska špewali. Wulke wyskaze džesche psches zyle frankowste wójsko, pšchetož tutōn jenicžki placžesche jim wjazy, džyli 10 dobytych bitwow.

Niz dolho po tym, w lēczje 785, bu Wittekind kšesčzeny a powjedaja, šo je kral Korla šam pšchi tym s kšmōtrom byl. Wittekind wošta nětk kšesčizianstej wērje šwērny — bēsche šylnišchi nad šylneho pšchischol — haj, wōn je tule dobru wēz pilnje pšchisporit. Wjazori Sakšy šu runje kaž wōn čžinili a dachu šo kšesčizč. A hacz runjež šo w někotrych štronach wōjna dale wjedžesche, štoro po šapoczatku noweho lētštotetka bēsche Sakška kšesčizianstwo pšchijač. Sakšy pak bēchu w kšesčizianstej wērje tak šwērni, šo šu jich kraj „pobožnu“ Sakšku mjenowali, kaž wona přjedy „džiwja“ Sakška rēčasche. Čžyli potomnizy tamnych starých Sakšich twjerdže a šwēru stejecz k Žesufej Rhrystušej a k jeho kraleštwu. Mjech tež na kōždym nowym hodownym ranju wšchudžom klinczi s wulkim wyskanejom: „Čžescz budž Bohu w wyškosczji!“

Šrabja s Mansfeld.

A nowemu lētej krotke powjedanczko. Čžyž tež runje nowo-lētna historija njeje, šebi tola myšlu, šo je hōdna, šo by šo na nowe lēto čžitaka a psche wšchē dny lēta wopominač. Wona je s čžaka wulkeje wōjny, kotraž tšžeczzi lēt našch wōtzny kraj šapuscžesche a w kotrejž wšchaf je šo mjete hubjeňštwu a šrudoby, šuroweho a džiwjeho waschnja — ale pōdla tež někotra šdobna, wērypošna a bohobošasna wutroba pokasala.

Bēsche džer 20. novembra 1626 — tehdom škōncžko we wšy Urokawiz na hromadku šrudnych ludži šwēczesche. W šhudobnej hēczje ležesche šlawny rječ, hrabja Ernst s Mansfeld; — wōn bēsche šmjerczi bliško.

Wallenstein honjesche ša nim se šwojim wójskom a njekniczomnje bēsche jeho mjech Bethlen Gabor Wuherški pšcheradžit, liž bēsche jemu pomož polubit a nětko njedzeržesche, šchtož bēsche šlubit. Duž chyzsje hrabja Ernst s Mansfeld po možnosczji kšētšje do Benediga dōncz, šo by mōhl wot tam do Bendželskeje doječ, hōžž šo nadžiesche, nowych pomoznikow ša ewangelškich namačacz.

Ale šchtož bēsche šebi wotmyšlit, njemōžesche wjazy wumjescz. Wšchōn mutny wot čžezkeho wšchitke mozy napinazeho štutkowanja dyrbjesche šo na šhorōložo lehnycz. Šrudni čži jeho wočoko njeho stejachu; woni pōsnachu, šo je jeho kōnz bliško.

Wōn pak, kiž by trošča a podpjeru najbōle potrebeč, tyč šwojich s wutrobnymi šlowami trošchtowasche — a starym wojakam šylšy psches liza bēžachu.

Šwoju pōšlednju wolu bēsche jim šjewit: „Pšchijnjesče moje čželo na hrōd mojih wōtzow; tam čžu ja wotpoczowacz.“

„A nětko hiščeje jenu proštwu. Ša čžu, šo je mi šmjercž bliška. Ša šo jeje w žanej bitwe bojač nješšym a šym jej wobró-njeny napishecziwo štipit. — Nětk podajče mi brōnje na pōšledni pucz! Ša čžu jako wojak wumrjecz.“

Woni jeho pōšbēnychu, jemu želesny kšabat woblecžechu, klobuk štajichu a jeho s mjeczom wopašachu. Na dweju šo šepjerajo wōn stejesche. Potom s prawizu tešaf wucžerje — kosčesche jōn, kotryž bēsche jeho towarich byl w někotrejžkuliz bitwe, a pšchimadko s rukomaj wopšchimnywšchi šo modlo — stejo wudnychny.

A krotkemu powjedanczku čžu na nowe lēto šlowosčistajicz: „Težo dla wachujče; pšchetož wy njewēscze, w kotrej šchtundže wasch šnješ pšchindže.“ Matth. 24, 12.

Nowe lēto.

Šlōš: Bōžo, šnježe, težo šwēta.

Š Žesufom nětk šapoczujemy
Nowe lēto pšchichodne,
Štare s Bohom dokonjamy,
Dokelž k kōnzkej dōščko je:
Žesuf, dnjowe mjeno je,
Šdyž šo lēto šapocznje.

Duž tež w Žesufowym mjenje
Pšches prób lēta šupimy;
Žesuf powjedže naš rjenje,
Hacž šaf' k kōnzkej lēta šmy;
Dyrbjak pak naš wotšaf wšafč,
Čžyž nam s hnady šbōžnoscz dacz.

Ach, mōj Žesu s twojej hnadu
W nowym lēczje pšchi naš stej,
Daj šo njepšchindžemy k padu,
Žohnowanje wudželej!
Twoja pomož pōšylit naš
Š nowa nastupjeny čžaf.

Měj na proštwach špodobanje,
Bječ je horje psched twōj trōn!
Wušlyšch wšchaf naš kōžde ranje,
Šwarnuj našch kšōd nuts a won
Pšched nješbožom, šhudobu,
Šhorosczemi, šrudobu!

Šwarnuj naš tež hiščeje dale
Pšched wōjnu a njemērom!
Mjewotwočaj naš tež nahle
Se žiwjenja psched twōj trōn,
Dokelž hiščeje hrēchni šmy,
Šewaf šbōžnoscz šhubimy.

Žohnuj nam te pola s hnadu,
Žohnuj wušnyw a tež žně!
Pšchi džele budž s twojej radu,
Mjech šo nilom' nješdže šle!
Pod twōj ščlit tyč młodych štaj,
Štorych s hnadu wobdawaj!

Našchu wyschnoscz wodž tež s hnadu!
Žohnuj krala, žly kraj,
Budž jom' bliško s dobrej radu,
Njepscheczelštwu wobaraj,
Šo mōhl kšezicz s mudrosčju,
Ššwōj lud wodžicz s lubosčju!

Pšched njewēru čžyž naš ššhomacz,
Študnym wucžbam wobaraj!
Pšched ššym ludom wobarnowacz
Ššwoje mjesy šam jim štaj,
Šo we došwym mērje my
Žesu, tebe čžescžimy.

Žesu, luby čžyž šo šmilicz
A naš hnadni wušlyšchecz,
Twoju pomož šobu dželicž,
Šdyž se šwēta džemy přjecž!
Do njebjā naš horje wšmi,
Tam šmy wēcznje pšchi tebi.

E. Š.